COLECȚIA
FANTOMAS

C. BĂRBUCEANU

GENTLEMANUL
ŞCHIOP

Coperta: EUGENIA NEAGU
Desenul: ERNEST TROVA

C. BĂRBUCEANU

Gentlemanul şchiop

EDITURA JUNIMEA
IAŞI — 1970

1

Începuse să însereze. Grăbind venirea nopții, nori negri-cenușii se învolburau și se adunau grămadă deasupra orașului. Întunericul însă nu-l speria. Îl neliniștea doar norii. Neașteptat de repede îngrijorarea sa se dovedi întemeiată. Aproape de ora șapte și jumătate asfaltul din preajma parcului fu împestrițat de primele picături. Blestemînd, își ridică gulerul fîșului și se adăposti lîngă tulpina unui copac cu coroana mai bogată. Un castan.

În apartamentul de la etajul doi al blocului situat de cealaltă parte a străzii se aprinsese lumina. Trecuse o oră încheiată. Pînă la începerea spectacolului mai rămăsese o jumătate de oră. Iar ploaia cădea cu tot mai multă furie. Căldura de peste zi, neobișnuită pentru acea perioadă a anului, fusese înlocuită de o răcoare plăcută. Însă vîntul care alerga printre aleile pustii ale parcului îl făcu să se înfioare. Furtuna îndoia și scutura copacii și picături reci îl loveau în cap și se strecurau pe după ceafă. Se cutremură de cîteva ori, bombănind ceva abia auzit. În răstimpuri, întunericul era alungat de lumina fulgerelor, iar bubuitul care urma sclipirilor părea atît de aproape, încît se temea să nu fie trăsnit cumva copacul sub care se adăpostise. Trase cîteva înjurături și încercă să ghicească în bezna din jur un alt adăpost, mai puțin expus dezlănțuirilor naturii. La lumina unui fulger de-o clipă zări mai într-o parte un tufiş. Fugi într-acolo, fără să slăbească din ochi ferestrele apartamentului. După cîteva minute reveni pe locul de unde plecase. Prea ploua tare şi tufişul de păducel nu-i oferea nici o protecţie. I se udaseră pantofii şi apa pătrunsese pînă la piele. Ciorapii erau uzi. Se zgribuli înfrigurat şi-şi aruncă privirea spre limbile fosforescente ale ceasului. Mai rămăseseră doar douăzeci de minute. Pe stradă, ţipenie. Nici măcar un cîine. Toţi erau la adăpost. Furtuna se înverşuna doar împotriva lui. Ar fi plecat, s-ar fi lipsit, ar fi aşteptat un alt prilej, dacă ploaia nu l-ar fi împresurat din toate părţile cu urzeala invizibilă a picăturilor de apă.

Deodată, prin ropotul şi trăsnetele descărcărilor electrice, sesiză un altfel de zgomot. De roţi de maşină ce tăiau băltoacele care inundaseră strada. Se bucură, într-un fel ; nu mai era cu totul singur ; prin apropiere trecea un om. Maşina, cu lumina farurilor estompată de intensitatea averselor, abia se tîra şi, neaşteptat, se opri în dreptul intrării blocului supravegheat. Staţionarea fu însoţită de un claxonat scurt, dar viguros, apoi încă de unul.

— N-o fi un Getax ? se bucură, şi părăsi adăpostul ca să se apropie de grilajul de fier forjat al parcului, unde se lăsă pe vine, cu fulgarinul tras peste cap.

Într-adevăr, cu o grabă vădită, luminile apartamentului fură stinse, pe rînd, şi după cîteva clipe trei persoane ieşiră în fugă pe uşa blocului şi se strecurară în maşină, două în spate, una în faţă. Îşi încordă auzul, să prindă din zbor adresa dată şoferului, dar nu percepu nici măcar o silabă. Nici n-avea nevoie. Doar ştia bine unde plecau cei trei. Mai privi o dată la ceas. Rămăseseră douăsprezece minute pînă la începerea spectacolului. Şi de acolo, pînă la Sala palatului, nu era mai mult de o mie de metri. Se putea ajunge şi pe jos la timp. Totuşi nu acţionă în nici un fel. Se retrase doar din nou la adăpostul oferit de castan. Stătu nemişcat, cu spatele lipit de tulpina udă, mai bine de o jumătate de oră. Se temea să nu se înapoieze cumva cei plecaţi, dintr-o cauză sau alta... Puţin probabil însă.

Ca să treacă timpul mai repede ar fi aprins o ţigară, dar renunţă. Era pustiu și era singur acolo, în parcul cufundat în întuneric și apă, totuşi se abţinu. La opt şi douăzeci de minute, după ce închină o cruce mititică în dreptul nasturelui de sus al hainei croită după ultimul jurnal, părăsi adăpostul şi se îndreptă spre bloc. Ploaia continua să cadă cu aceeași furie, doar fulgerele se îndepărtaseră undeva, în afara orașului. Trecu un picior peste gărdulețul parcului, apoi şi pe celălalt și, după ce-şi aruncă ochii în ambele părți ale străzii, porni șchiopătînd spre intrarea blocului.

*

Trei spargeri fuseseră săvîrșite în împrejurări similare. Spargeri... În realitate nu se spărsese nimic. Nici uşi, nici ferestre, nici măcar un ochi de geam. Era evident că hoţul — sau hoţii — intrase în apartamentele oamenilor folosindu-se de chei potrivite.

Cum și-au procurat însă modelul cheilor ? — toate chei de broască Yale — se întrebau intrigaţi cei care primiseră sarcina să descopere făptașii. Locotenentul Mircea Mihuț, ofiţerul care se ocupase de anchetarea primului furt, nu dăduse nici de cel mai firav indiciu. Iar dacă păgubaşul n-ar fi sesizat lipsa anumitor obiecte de preţ, n-ar fi bănuit că musafirii nepoftiţi l-au vizitat în lipsă, intrînd şi ieşind din casă, descuind şi încuind uşa la plecare, grijulii poate să nu-i urmeze şi alţii, să fure ce rămăsese de la ei.

Următoarele două furturi certificară într-un anume fel că infractorii erau unii şi aceiaşi. Nu numai pentru că se furaseră aproximativ acelaşi fel de obiecte, de preţ şi cu volum redus, ci şi fiindcă nu fusese lăsată nici măcar o amprentă pe vreun obiect, de pildă pe uşa şifonierului scotocit cu de-amănuntul. Era vizibilă o oarecare grijă de a nu devaliza. Se „lucra“ curat, chiar „stilat“, nu se deranjau inutil locuinţele prădate.

După cel de-al treilea furt, Mihuţ voia să renunţe, să se declare bătut, să ceară să fie înlocuit. I se părea că superiorul său direct, căpitanul Toma Popovici, îl priveşte ironic, considerîndu-l probabil incapabil, şi locotenentul socotea că e de preferat să nu aştepte clipa cînd o să i se spună să predea cazurile respective altui coleg. Era tînăr, chiar foarte tînăr, dar asta nu-l împiedica să aibă şi el mîndria lui. Nu se socotea, visa doar să ajungă un al doilea Maigret. Ori dacă nu era el în stare să dea de urma unor borfaşi, cum să descopere şi să aresteze un infractor de mai mare anvergură, as în lumea mereu tot mai mică a celor certaţi cu legea ?

Necăjit, începuse să umble ceva mai puţin corect îmbrăcat decît îi era obiceiul, să uite în cîte o zi să se bărbierească, să-şi neglijeze logodnica, însă circumstanţe atenuante avea destule. Mereu pe drumuri, cînd pe o urmă, cînd pe alta — toate dovedite ulterior false — cercetînd provenienţa anumitor obiecte puse în vînzare prin consignaţie, sau rătăcînd printre „afaceriştii“ talciocului de la Ploieşti, nu avea prea multe clipe libere.

În dimineaţa zilei de 17 mai, aflînd despre cea de-a patra spargere, hotărîrea sa era luată : „Gata, cer să fiu înlocuit ! Nu se mai poate, mă fac de rîs...“

Căpitanul Toma Popovici, însă, nu dădu nici o importanţă cererii lui Mihuţ. Se mulţumise să privească la el cîteva clipe cu ochii absenţi, apoi se apucă să răsfoiască dosarul conexat al primelor trei cazuri. Lui Mihuţ nu-i spusese decît să ia loc şi să vorbească mai puţin.

Primul păgubaş, cercetătorul ştiinţific Lucilius Dumitrăchescu, reclamase miliţiei în dimineaţa zilei de 30 martie că, înapoindu-se din concediul petrecut împreună cu soţia sa în Jugoslavia, găsise casa ceva mai goală decît o lăsase la plecare, în urmă cu două săptămîni. Unicul lor copil, o fată de 17 ani, elevă la „Gheorghe Şincai“, rămăsese în grija unei mătuşi care locuia în alt cartier al oraşului. Femeie de serviciu nu aveau.

Cei trei — tată, mamă, fiică — constituiau o familie armonioasă şi bine închegată. Părinţilor nu li se putea reproşa decît că, poate, îşi iubeau şi răsfăţau prea mult fiica, dar Luminiţa Dumitrăchescu nu părea să abuzeze de dragostea acestora.

După nici două săptămîni, în seara zilei de 12 aprilie, medicul Alexandru Loghin, soţia şi cei doi copii ai lor au vizionat la „Republica“ un film de aventuri. După spectacol s-au dus cu toţii la „Ambasador“, unde au stat pînă aproape de ora două. Că în lipsa lor un străin le scotocise prin casă au observat abia a doua zi dimineaţă.

— Ce copii sînt ăştia, de stau la restaurant pînă la două noaptea ? ! se cam miră căpitanul.

— Nu-s tocmai copii, găsi cu cale să precizeze Mihuț, deși etatea lor putea fi găsită și în declarațiile de la dosar. Fata — Felicia Loghin — are 21 de ani și a absolvit în urmă cu doi ani liceul „Dimitrie Cantemir". Băiatul — Radu Loghin — este „într-a noua", tot la „Cantemir". „Dumnealui, ăsta, băiatul, n-are într-adevăr decît șaptesprezece ani, dar pare pe puțin de douăzeci. Este, ca să zic așa, foarte emancipat. Fumează în fața părinților, e obraznic și arogant, iar pe mine m-a repezit de nu m-am văzut : „Ce vrei, dom'le ? !... Lui Măndel nu i-a pierit nimic, nici măcar servieta cu cărți — unde-ar fi fost norocul ăsta ! Și mi-a rîs în nas. Așa că poftește dumneata de mă lasă-n pace ! Descoase-l pe babacu, dacă n-ai altceva de făcut !"

— Iar fata ?

— Fata... s-a prezentat în două rînduri la examenul de admitere la „Teatru" și tot de atîtea ori n-a reușit. Vrea să facă pe interesanta, pe femeia de lume, însă mie mi s-a părut mai degrabă o ființă bolnăvicioasă, care singură nu știe ce vrea. Altfel amabilă, nu ca rebelul ei de frate. Era doar revoltată că i se furase o brățară de aur, două inele și magnetofonul, un Grundig cu patru piste, zicea.

— Femeie de serviciu ?

— N-au. Menajul îl face soția medicului, o matroană de care te sperii doar privind-o.

— Urîtă ?

— Nu... N-aș putea zice că-i urîtă. Însă mai degrabă aduce a bărbat decît a femeie. Foarte voluntară, autoritară chiar, tip de femeie-jandarm. Dintre toți, doar medicul mi s-a părut mai la locul lui. Ceilalți...

— Mda... Iar pe 5 mai...

— Inginerul Emanoil Protopopescu reclamă că, înapoindu-se de la un concert dat în Sala palatului, a observat că îi lipsea ceasul de mînă uitat pe lada studioului. Căutîndu-l, a sesizat îndată şi lipsa altor obiecte de preţ, printre care...

— Ştiu, ştiu, deocamdată astea n-au prea mare importanţă. Spune-mi din cine e compusă familia inginerului : el, soţia...

— Şi o fiică de optsprezece ani, în ultimul an la „Gheorghe Lazăr". La concert au fost cu toţii. Femeie de serviciu au, dar numai dimineaţa, cîteva ore. O femeie necăjită şi de treabă, în etate.

— Şi-aseară...

— Aseară... nu ştiu. Adineaori am aflat.

— Te-am căutat, dar nu erai acasă. L-am trimis acolo pe Ioniţă.

— Am fost cu... ştiţi, cu Gabi, la un restaurant.

— Foarte bine. Măcar acum, pînă te-nsori, mai scoate-o şi tu în lume.

Şi Popovici zîmbi cam strîmb, doar el ştia de ce, poate la gîndul că în meseria lor deseori timpul era drămuit ca iarba de leac.

— Şi-aseară credeţi că „a operat" acelaşi ? întrebă Mihuţ.

— Acelaşi sau aceiaşi, nu ştiu. O să mergem împreună acolo. Spune-mi însă mai întîi un lucru : văd că în primele trei cazuri păgubaşii au copii mărişori, gata să-şi ia zborul. N-ai aflat cumva dacă aceştia sînt între ei prieteni, dacă au sau nu cunoştinţe comune ?

— Nu ! fu categoric Mircea Mihuţ. Nici părinţii şi nici copiii n-au relaţii unii cu alţii. De nici un fel.

— N-au...

— Și nici nu locuiesc în apropiere. Toți în perimetrul central al orașului, e adevărat, însă pe străzi cu totul diferite.

— Bine, să mergem ! Cît e ora ? Zece și jumătate ? Să mergem !

2

Augustin Iacobescu se felicita deseori pentru norocul care dăduse peste el cînd se căsătorise în urmă cu zece ani cu Lili Oancea. Nevastă-sa de-a doua — mai fusese o dată căsătorit — era o femeie atrăgătoare, în sensul exact al cuvîntului, şi se îmbrăca întotdeauna cu mult gust. De aceea, Gusti Iacobescu nu se mira cînd sesiza că privirile bărbaţilor se întorc admirativ după ea, iar el se simţea deosebit de mîndru. Pe urmă Lili Iacobescu mai avea şi alte atribute care contribuiau la preţuirea ei de către mai vîrstnicul soţ ; din nimic ştia să încropească o mîncare gustoasă şi, tot mai din nimic, reuşea să se îmbrace, să cumpere o bijuterie, să achiziţioneze mantoul cel mai elegant. Cumpăra pe te miri ce de la străini, de la prietene, de la cine ştie ce persoană obligată de nevoi să vîndă ieftin.

Şi mai încîntat era jurisconsultul Agustin Iacobescu fiindcă de cîţiva ani, doi sau trei, mama vitregă şi fiica lui din prima căsătorie se împăcau de minune. De unde la început, în urmă cu zece ani, Lili nu putea s-o sufere pe fetiţă, pălmuind-o pînă şi atunci cînd, strănuntînd, o trezea pe ea din visare, de cînd fata se făcuse mai măricică relaţiile mamă-fiică se schimbară simţitor. Nici de-ar fi fost surori — şi puteau să fie, că nu le despărţeau decît paisprezece ani — nu s-ar fi împăcat aşa de bine.

Singurul motiv de discordie între cei doi soţi era cealaltă fiică a lui Iacobescu, rămasă după divorţ primei soţii ; mama o luase pe Anca, de 5 ani, tata pe Anda, de 7 ani.

Lili, „mama de-a doua“, din motive doar de ea ştiute, nu voia ca fetele să se întîlnească şi să-şi vorbească. Dorinţa aceasta data tot cam de vreo 3 ani, de cînd Anda, „domnişoară“ de-acum, începuse să-i devină dragă.

Şi mai rău s-a necăjit Iacobescu în urmă cu doi ani, cînd a aflat că mama cea adevărată — casieriţă la o „Alimentară“ — o oprise pe Anda pe stradă ca s-o întrebe cum se împacă cu femeia care îi luase locul. Din această cauză a avut loc atunci şi o oarecare discuţie, nu tocmai aprinsă însă, oricum, îngrijorătoare pentru Augustin Iacobescu.

Pînă la urmă discuţiile luaseră sfîrşit printr-o împăcare totală şi Lili, ca să-l dispună, îşi amintise că pînă să se mărite fusese dansatoare de bar. Sărise din pat, deschisese magnetofonul cumpărat cu prilejul unei călătorii în străinătate a soţului, şi pusese o bandă cu muzică, lascivă, orientală. În costumul ei ispititor se săltase pe vîrful picioarelor desculţe, cu unghii de sînge, şi întocmai unui şarpe vrăjit de flautul îmblînzitorului începuse să se unduiască uşor, plutind parcă, apoi din ce în ce mai agitat, zbuciumîndu-se sălbatic, cu părul căzut pe ochi, sfîrşind printr-un impecabil „dans de ventre“. Bărbatul, tremurînd de dor, se lăsă să alunece pe covor la picioarele ei, cerşindu-i dragostea. Urmase ritualul care ducea întotdeauna la împăcare.

3

La cîteva zile de la discuţia dintre cei doi, iscată din pricina fostei soţii, Anda plecă la şcoală ca în fiecare dimineaţă. Augustin Iacobescu, după cîteva minute, părăsi şi el casa, îndreptîndu-se spre întreprinderea unde era jurisconsult-principal, de cîţiva ani, după ce terminase cu avocatura, socotită nu tocmai rentabilă de la o vreme. Anda, după primele două ore de curs, sări în sus de bucurie cînd li se spuse că sînt libere pînă a doua zi, fiindcă fusese depistat în şcoală un caz de oreion şi Sanepidul urma să facă o dezinfecţie generală. Neavînd bani la ea, să se ducă la cinema cu cîteva dintre colege, se grăbi să ajungă acasă, să-i ceară mamei sale. Cînd intră în vestibul auzi muzică în dormitorul maică-si. „S-a sculat“ ! se bucură fata la gîndul că nu e nevoită s-o trezească din somn, că ştia că mama ei de-a doua rareori se scula înainte de zece, zece jumătate, şi ceasul de la mîna ei arăta abia nouă şi douăzeci de minute.

Cînd deschise uşa dormitorului, făcu ochii mari ; în faţa ei, ceva mai la dreapta, un domn cu cioc, doar în pantaloni, bretele şi cămaşă, sta picior peste picior într-un fotoliu, cu un pahar în mînă, şi privea la mama ei care dansa pierdută, plecată parcă de pe această lume, îmbrăcată în costumul-şarpe, cum visa şi ea să aibă odată... cine ştie cînd... mai încolo... cînd o fi mare...

Primul care o zărise pe fata din ușă fu domnul cu cioc și acesta o făcu atentă pe femeia care dansa.

— Anda, ce-i cu tine ? ! tresări Lili Iacobescu, apăsînd pe butonul de oprire al magnetofonului. Ce-i cu tine la ora asta ? ! mai zise ea, repezindu-se la fata rămasă nedumerită în prag, împingînd-o dincolo, în hol, și închizînd ușa în urma lor.

Emoționată, deoarece pricepuse întrucîtva că intrarea ei deranjase, Anda privi mai într-o parte, îngînînd cîteva cuvinte.

— Școală... Epidemie... Sanepidul... Ne-a dat drumul mai devreme... Voiam să mă duc la cinema...

— Și de ce nu te-ai dus, scumpo ? ! exclamă mama, suspect de amabilă, prinzînd-o drăgăstos de după umeri.

— N-am avut bani...

— N-ai avut bani ? Micuța mea ! Haide în salon să-ți dau !

Intrînd în salonul care ținea loc și de sufragerie, Lili Iacobescu luă dintr-un sertar o hîrtie de douăzeci și cinci de lei.

— Poftim, scumpo, să ai și de prăjituri !

— Mersi, mămico.

— Nu te schimbi ? Lasă uniforma și ia-ți o rochiță ca lumea ; ia-o p-aia de stofuliță gri ; ești și tu fată mare de-acum, ditai domnișoara, ai împlinit cincisprezece ani ! se entuziasmă fosta balerină, agitîndu-se toată, nehotărîtă și nesigură pe reacțiile fetei.

— La zece începe filmul, mămico, să nu întîrzii !

— Atunci du-te așa, bine, vezi tu. Și... știi cine-i domnul de dincolo ? cuteză ea să schimbe vorba, o dată cu ideea care poposise sub părul negru ca smoala, vopsit, strîns în creștet, ca un turn de pagodă tailandeză.

— Nu...

— E un domn de la Operă, şopti femeia-şarpe, de parcă destăinuia un secret de stat. Ştii, de la un timp o ducem cam prost cu banii ; tăticu nu mai cîştigă cît cîştiga înainte şi vreau să-i fac o surpriză, să mă angajez la Operă ca balerină, scumpo !

— Balerină ? ! tresări fata făcînd ochii mari, pentru că, într-o vreme, cînd avea doar cîţiva ani — cinci sau şase — se discutase în familie ca ea, Anda, să urmeze şcoala de balet. Începuseră îndată certurile dintre părinţi, discuţii tot mai aprinse, apoi divorţul, şi proiectul rămăsese doar proiect.

— Balerină, da, de ce te miri ? Ai uitat că pînă să fiu mămica ta eram balerină ?

— Da... Ba da... Ştiu... Însă...

— Ce ? Ce vrei să spui ? Că... sînt prea în etate ?

— Nu, nu, dar... Aşa, deodată...

— Trebuie să fac şi eu ceva, nu se mai poate. Tu te-ai făcut mare, mîine-poimîine o să ieşi în lume şi o să-ţi trebuiască atîtea — pantofi, ciorapi, rochii, o haină de urson, poate chiar de blană, cîte şi mai cîte, şi de unde ?! Bietul tăticu', vezi şi tu cît munceşte... Face şi el ce poate, însă...

— Bine, mămico, bine, dar acum plec, mă duc, • să întîrzii !

— Ai dreptate, atunci du-te ! Şi vezi, ai grijă, nici o vorbă lui tăticu' ! Vreau să-i facem o surpriză.

— Bine, mămico...

*

— Mămico, ce-ai făcut cu baletul ? îi reaminti Anda cîteva zile mai tîrziu.

— Ce să fac... Pe dracu' ! asta am făcut. Am pierdut din suplețe, din agilitate, am uitat și anumite figuri de dans. O să trebuiască să mai repet, dacă vreau să...

— Eu n-aș fi potrivită pentru balet? o întrebă Anda deodată, surprinzînd-o pe Lili nepregătită.

— Tu ?! Și femeia privi la ea cu alți ochi, disecînd-o anatomic.

Fata, deși abia împlinise cincisprezece ani, era bine dezvoltată, avea corpul frumos proporționat, era înăltuță și atrăgătoare de pe acum. Privind-o, mama vitregă simți o undă de gelozie pentru fiica soțului ei, dar tot ea făcu și alt soi de socoteli : „Dacă ar fi altfel îmbrăcată... sau mai degrabă dezbrăcată...“ și, pe loc, în ciuda realităților, îi găsi un cusur capital :

— Fetița mea, tu ești o ființă adorabilă, ai un corp de Afrodită, însă să știi că pentru o balerină... nu, n-ai un fizic tocmai potrivit. Ar trebui să fii ceva mai suplă, cum să-ți spun, mai subțirică, pe urmă și pieptul... Nu, nu cred că ești potrivită pentru balet.

Fata își plecă privirile, măsurîndu-se, apoi se uită și la fosta balerină ajunsă să joace rolul de mamă, și intui îndată că aceasta nu avea de loc dreptate. Roșind ușor, cu privirile în pămînt, îi împărtăși femeii observațiile ei.

— Bine, prostuțo, dar tu ești încă mică, ai să mai crești, ai să te mai dezvolți, trebuie privite lucrurile în perspectiva anilor, pe cînd eu...

— Deci n-am să pot ajunge niciodată balerină, oftă Anda.

— Dar nici n-o să ai nevoie ! o consolă Lili. Tu ești prea drăguță — așa cum ești și mai ales așa cum o să fii peste cîțiva ani — ca să fii vreodată nevoită să muncești ! Termină-ți școala, așa, pentru cultura ta generală, și-ajunge, ce nevoie ai de ani de exerciții plicticoase ! Pe urmă nu uita un lucru : eu de la cinci ani fac balet !

Minţea, deoarece, în realitate, la şaptesprezece ani intrase pe mîna unui „maestru coregraf“ care, după cîteva „şedinţe“, o şi inclusese în corpul de balet al unui bar, unde, e adevărat, se producea cu destul succes, noctambulii şi chefliii amatori de picanterii vizuale avînd cu totul alte preocupări, mai prozaice, decît să cîntărească la centimă graţia şi armonia mişcărilor ei.

— Aşa că vezi, continuă Lili Iacobescu, o balerină nu se „naşte“ cît ai bate din palme. De altfel, e destul dacă izbutesc eu să intru „acolo“. Cu ce cîştigă tăticul, cu ce-aş mai cîştiga eu, ne-am descurca binişor.

— Crezi că...

— Ce ?

— Că totuşi ai să fii admisă ?

— Sper. Nu mă dau eu bătută aşa de uşor. Mai am ceva promisiuni şi din altă parte. Nu m-am bazat doar pe acel domn, pe care l-ai cunoscut şi tu, că doar nu-i el Alfa şi Romeo, acolo, la Operă !

— Alfa şi Omega, mămico ! rîse fata amuzată. Alfa Romeo, mi se pare, e o marcă de automobile !

— Eh, tot aia-i !

4

După cîteva luni, într-o după-amiază, cînd jurisconsultul era plecat în interes de serviciu la Reşiţa, Lili Iacobescu intră în camera fiicei sale vitrege :

— Anda dragă, mai ai mult ? o întrebă ea văzînd că fata învaţă.

— O jumătate de oră şi-am terminat, mămico. De ce ?

— Îţi mai aminteşti de... de domnul acela cu barbă, de acum cîteva luni ?

— Cel de la Operă ?

— Exact ! Ce memorie grozavă are fetiţa mea ! se entuziasmă femeia, ca apoi să-i şoptească fetei, pe un ton de conspiraţie totală : Mi-a telefonat mai adineaori că vrea să treacă pe la noi mai pe seară cu încă un domn, la fel de mare şi de tare, tot pe-acolo, la Operă. Vrea să mă vadă dansînd din nou, că s-a suplimentat schema cu cîteva locuri ; poate am noroc de data asta. Şi ştii, scumpo, ce m-am gîndit ? Şi tînăra şi frumoasa femeie o privi pe fată cu ochi zîmbitori.

— Ce, mămico ? se dovedi nespus de curioasă Anda.

— Ce-ar fi dacă ai dansa şi tu ?

— Eu ?! tresări fata, şi în aceeaşi clipă prin faţa ochilor defilară într-un vîrtej ameţitor toate proiectele şi visurile făurite în decursul anilor, legate de dans şi scenă.

— Tu, de ce te miri? Ca mîine termini liceul și poate că, mulțumită acestor domni, dacă vor vedea că ești înzestrată, că ai talent — și sînt sigură că ai cu carul! — o să poți izbuti să intri la „Teatru“, să ajungi și tu cineva! că doar n-ai de gînd să te faci profesoară de muzică, să te-ngropi în cine știe ce tîrg?! Sau funcționară la vreo fabrică de ciorapi. Artistele duc viața cea mai ușoară, sînt femeile cele mai elegante, sînt curtate și invidiate, nu-i nimeni ca ele, s-o știi de la mine!

— Bine, mămico, însă...

— Nici un „însă“! Ce, crezi că n-ai talent, că nu te pricepi? Te-am văzut dansînd acum cîteva seri, cînd am fost la onomastica Vlădeștilor; erai cea mai adorabilă dintre toate fîțele alea de pe-acolo. Sînt sigură că ai dansul în sînge, că ai fost născută pentru dans și scenă!

— Dar... cum, cum așa?

— Uite, bine! deveni mămică-sa mai autoritară. Dansez mai întîi eu, să n-ai emoții, și apoi tu. Te mai cuprinde costumul cu care ai fost astă-vară la mare? Îmi amintesc că-ți era cam larg atunci.

— Cred... cred că da.

— Cu el să te îmbraci. Tocmai bine o să-ți vină. O să se muleze pe corp ca o mănușă. Ai să fii o apariție de vis!

— Așa... în costum, în fața unor necunoscuți?! se sperie fata.

— Necunoscuți! Dar la mare, pe plajă? Dar la ștrand la Lido? Nu-i același lucru? Și, la o adică, acești domni sînt „necunoscuți“, cum zici tu, cînd de ei depinde, poate, tot viitorul nostru? N-am știut mai din vreme, m-au găsit nepregătită cu propunerea lor, că altfel îți făceam din vreme o rochiță de voal ca firul de păianjen. Dar lasă, ai să faci furori şi în costum, nici o grijă. Cum eşti tu aşa de frumuşică...

— Bine, mămico, dacă zici tu...

— Să vezi ce aplaudată o să fii. Şi bine că nu-i tăticu' acasă, că el, cu concepţiile lui mucegăite... să dai să fugi! Mi-e şi lehamite uneori, zău aşa, fetiţa mea... Omul mai trebuie să şi evolueze, ce naiba!

5

Căpitanul Popovici și locotenentul Mihuț ajunseră în fața apartamentului jurisconsultului Augustin Iacobescu în jurul orelor unsprezece. Sunară o dată, de două ori, de trei ori, și erau gata să renunțe să mai discute cu careva ai casei, cînd simțiră că dincolo de ușă umblă cineva.

— Cine sună ?! întrebă o voce de altistă.

— De la miliție, răspunse Toma Popovici cu jumătate de glas, să nu-i facă curioși pe cei de la etaj.

Ușa se deschise și în pragul ei apăru o femeie înaltă, pe jumătate udă, înveșmîntată toată într-un prosop uriaș, zîmbindu-le cu multă amabilitate.

— Vă rog să mă scuzați că v-am făcut să așteptați ; tocmai eram în baie. Poftiți, intrați, și vă rog din nou să mă scuzați cîteva clipe, pînă mă îmbrac. Poftiți !

Și Lili Iacobescu, fără să pară cît de cît jenată de „costumația“ în care fusese nevoită să deschidă ușa, îi pofti în salon făcînd o întoarcere de 180 de grade și pieri pe o altă ușă. Pînă să dispară cu totul, bărbații făcură ochii mari ; prosopul, strîns în jurul corpului gol, lăsase neacoperită o parte din spate, de la călcîiul piciorului drept și pînă aproape de talie. Ofițerii se uitară unul la altul. Mihuț roși, Popovici însă privi la locotenent cu un zîmbet care parcă voia s-o scuze pe cea care, ca să nu-i lase să aștepte în fața ușii încuiate, le deschisese așa cum se nimerise să fie „îmbrăcată“.

Așteptarea celor doi bărbați se prelungi cu mult peste timpul necesar unei femei să-și tragă peste cap o rochie și să înlocuiască papucii de baie cu o pereche de pantofi. Cînd totuși reveni, cei doi ofițeri sesizară îndată că timpul nu fusese irosit în zadar; din vîrful pantofilor și pînă la părul adunat într-un coc, savant încolăcit, femeia strălucea.

„E frumoasă, ce-i al ei e-al ei“! socotiră bărbații.

După ce își ceru încă o dată scuze, Lili Iacobescu se declară dispusă să răspundă la întrebările celor doi ofițeri de miliție.

— Deși — săltă ea din umeri — tot ceea ce cunoaștem, eu și soțul meu, am spus încă de azi-noapte. Cuiva... cuiva tot de la dumneavoastră.

— Aveți întru totul dreptate, declarațiile dumneavoastră și ale soțului sînt consemnate aici, la dosar — și Toma Popovici lovi ușor cu palma peste servieta lui Mihuț — însă, știți, noaptea, cîteodată și graba, nu ne prea sînt de ajutor. De aceea, o să vă rugăm să ne răspundeți la alte cîteva întrebări. Asta, bineînțeles — și Popovici zîmbi — doar dacă doriți să reintrați în posesia bunurilor furate.

— Dar cum, cum să nu doresc?! Mi s-au furat aproape toate bijuteriile! Ca niciodată, aseară am plecat de acasă doar cu cerceii din ureche și cu un singur inel: ăsta!

Și femeia întinse o mînă îngrijită, cu degetele lungi, pe unul dintre ele strălucind roșul sîngeriu al unui rubin.

— Regretabil... Să sperăm însă că vom da de urma lor. Spuneți-mi, vă rog, în afară de dumneavoastră şi de soţ, cine mai locuieşte în acest apartament?

— Fiica mea, Anda, am spus şi aseară.

— Cîţi ani are? continuă Popovici, fără să pară că a auzit remarca femeii.

— Şaptesprezece, elevă în clasa a zecea.

— Femeie de serviciu?

— Nu, nu avem, îmi văd singură de gospodărie.

Cei doi bărbaţi, vrînd-nevrînd, priviră mai atenţi la Lili Iacobescu, pe bună dreptate intrigaţi; întreaga ţinută a frumoasei femei contrazicea spusele ei. Privindu-i doar unghiile impecabil întreţinute, erai obligat să observi că astfel de mîini nu puteau face prea multe treburi într-o gospodărie de trei persoane.

— Şi rufele tot dumneavoastră le spălaţi?! se miră sincer Toma Popovici.

— Ah, nu, nici vorbă!

— La „Nufărul"?

— Nu, e costisitor şi le ţine prea mult; am încercat şi am renunţat. Vine însă de trei ori pe săptămînă o femeie mai în etate care le spală şi mă mai ajută la curăţenie. De gătit, însă, ori gătesc acasă, ori apelez la „Gospodina"; e alături, la cîţiva zeci de metri.

Şi Lili îşi alungi gîtul într-o oarecare direcţie, unde, desigur, fiinţa o unitate „Gospodina" cu semipreparate.

— Aha... Vorbiţi-ne atunci despre această femeie! Cum o cheamă, unde locuieşte, etatea...

Lili Iacobescu vorbea domol, fără grabă, iar Mircea Mihuţ nota conştiincios, punînd din cînd în cînd întrebări suplimentare.

— Aş avea şi eu o întrebare, interveni Popovici, nu ştiţi cumva dacă această femeie, nemăritată fiind, n-are totuşi un... un prieten mai intim, să zicem ?

— La patruzeci şi opt de ani ?

— Da, la patruzeci şi opt, s-au mai văzut cazuri.

— Nu, nu ştiu să aibă. E o femeie necăjită şi de treabă. Dacă n-ar fi...

Şi Lili Iacobescu făcu un gest din mînă care voia să spună că altfel nu s-ar folosi de serviciile ei.

— Spuneţi-mi, continuă Popovici, cum se face că aveţi o fată atît de mare ? Dumneavoastră aveţi abia treizeci şi unu de ani, nu ?

— Oh, da, treizeci şi unu, multă lume se întreabă la fel, auzind-o că-mi spune „mămico" ; e din prima căsătorie a soţului meu.

— A ! Atunci e explicabil. Învaţă bine ?

— Dacă învaţă bine...

— Să nu vă miraţi dacă uneori punem întrebări, care, poate, n-au o legătură directă cu furtul de aseară. De cele mai multe ori tocmai aceste amănunte, aparent lipsite de importanţă, ne pun pe urma cea bună. De aceea, vă rugăm să ne răspundeţi cît mai concis şi, în acelaşi timp, precis, fără să ascundeţi nici cel mai mic amănunt.

— Dar de ce nu staţi dumneavoastră de vorbă cu soţul meu ? El e bărbat şi, în ceea ce priveşte fiica lui, e oricum mai în măsură să vă dea informaţii.

— Se înţelege că vom discuta şi cu soţul dumneavoastră. Şi cu dînsul şi cu Anda, şi cu femeia de serviciu... Poate şi cu vecinii...

Atunci, o dată cu „poate şi cu vecinii", ambii bărbaţi sesizară o tresărire, abia perceptibilă, a femeii, însoţită de o uşoară încruntare a ochilor ei verzi, cu meşteşug rimelaţi, străjuiţi de sprincene arcuite ca o frîntură de seceră.

— Deci... despre fată... cum învaţă v-am întrebat.

— Cum învaţă... Ce să vă spun? Pînă să se facă mai... domnişoară, ca să zic aşa, era o elevă eminentă. Nici acum nu-i codaşă, însă, oricum, nu mai e ce-a fost odată. Anul acesta, de pildă, mi se pare că are şansa să rămînă corigentă... De! Se mai întîmplă.

— La ce materie?

— La... la o limbă, la engleză. E şi grea engleza asta, mai adăugă femeia, ca o scuză pentru fată, poate.

— Da, aveţi dreptate, engleza e... engleză, pronunţia îndeosebi. Altfel, comportarea ei vă mulţumeşte? Faţă de dumneavoastră, de taică-său, faţă de colegi, de prieteni... Vă creează nemulţumiri?

— Credeţi-mă că niciodată n-am scotocit prea adînc în viaţa intimă a fiicei mele vitrege. Necazuri prea mari nu ne-a făcut însă. Ştiu, poate o să mă condamnaţi, poate o să vă închipuiţi despre mine că sînt o egoistă, însă nu vreau să mă amestec în probleme care pot de naştere la neînţelegeri între mine şi soţul meu. El ţine foarte mult la fată, cum e şi firesc, şi tocmai de aceea l-am lăsat pe el să se ocupe de educaţia ei.

— Avînd totuşi în vedere că sînteţi de acelaşi... sex! Ştiţi, noi, bărbaţii, în anumite chestiuni femeieşti, sîntem cam nepricepuţi, nimerim cam pe de lături. Facem pe atotştiutorii, dar în realitate nu ştim mare lucru. Doar dacă nu sîntem medici sau psihiatri. Tocmai de aceea, poate, dumneavoastră aţi fi cea mai indicată să vă ocupaţi în primul rînd de fiica dumneavoastră — fie ea şi vitregă, cum aţi spus. În sfîrşit, pentru că această derogare de la discuţia noastră poate să n-aibă nici o importanţă pentru ancheta propriu-zisă, v-am ruga să ne spuneţi altceva : fiica dumneavoastră, ştiţi cumva, are relaţii ceva mai apropiate cu vreunul dintre colegii ei de şcoală ? Sau poate cu altcineva. Un prieten, un văr, o cunoştinţă întîmplătoare...

— De unde pot să ştiu eu aşa ceva ?!

— Nu v-a vorbit niciodată nimic, nu v-a dat de înţeles că iubeşte pe cineva ? la şaptesprezece ani...

— Nu, niciodată ! exclamă Lili Iacobescu, schimbînd picioarele între ele, dreptul peste stîngul.

— Dar în cadrul preocupărilor ei cotidiene nu e vizitată de colegi, să înveţe împreună, aşa cum se obişnuieşte de cele mai multe ori ?

— Uneori. Destul de rar. Mai întotdeauna aceşti colegi fac mai mult zgomot şi deranj decît treabă cînd sînt într-o casă străină.

— S-a întîmplat să vină, mai des, unul anume ? Coleg sau prieten ?

— Din nou aţi ajuns la întrebarea de adineaori şi vă repet şi eu din nou că nu m-au preocupat relaţiile Andei ! De altfel, fata e la etatea cînd se poate conduce şi singură, fără să mai aibă nevoie de dădacă.

Şi cu asta femeia puse un fel de punct pe „i", intrigată şi enervată că i se pun astfel de întrebări.

„În loc să mă întrebe cu de-amănuntul ce mi s-a furat, care-i valoarea bijuteriilor, cum arată şi ce caracteristici au, ăştia vor să ştie cu cine se culca Anda ! Altfel... altfel sînt băieţi drăguţi, nesuferiţii ! Dacă mi-ar găsi bijuteriile şi dacă n-ar pune atîtea întrebări fără perdea, mai c-aş zice că nu m-aş da înapoi să fiu şi eu un pic drăguţă cu ei..."

— Bine, doamnă, continuă căpitanul, fără să bănuiască toate cîte defilau prin capul femeii ce-şi etala fineţea desuurilor tot schimbînd poziţia picioarelor, deci, în concluzie, nu ştiţi dacă fiica dumneavoastră, sau mai bine zis a soţului, are sau n-are relaţii mai deosebite cu vreun bărbat oarecare, şi nici nu ştiţi să fi adus în casă vreun necunoscut.

— De asta nu pot să jur. Cînd sînt plecată de acasă, de unde să ştiu eu ce se întîmplă în urma mea ?

— Aveţi dreptate, zise Toma Popovici cam într-o doară, după care îşi ceru iertare că e nevoit să pună o întrebare „ceva mai delicată". Meseria ne obligă, se scuză el. Meseria şi dorinţa comună de a da de urma celui sau celor care v-au spart casa, să zic aşa, deşi la o adică nu s-a spart nimic, nici măcar un pahar de apă. A intrat ca o nălucă, a adunat ce-a crezut că-i mai de preţ şi, tot aşa, a dispărut. Să ştiţi însă, doamnă, că noi, miliţienii, vrînd-nevrînd, trebuie să ne transformăm deseori într-un anume soi de... duhovnici, să auzim atîtea şi să nu vorbim nimic. De altfel, aţi observat că din cîte s-au discutat pînă acum, colegul meu n-a notat mai nimic, numele şi adresa femeii de serviciu, atît. De aceea, fără a vă simţi cît de cît... ofensată, v-aş ruga să ne spuneţi dacă dumneavoastră înşivă n-aveţi cumva vreun... prieten, vreun... amic.

— Domnule... tovarăşe ! Cum vă permiteţi să insinuaţi că...

Şi femeia se săltă în picioare, dreaptă, înaltă, zveltă, zeiţă a indignării.

— Luaţi loc şi nu vă pierdeţi cumpătul ! Gîndiţi-vă că puteam la fel de bine să punem această întrebare altora, să zicem... vecinilor. Presupunînd că întrebarea e justificată, de ce atunci să dăm amploare unei întîmplări care se poate dovedi pînă la urmă nesemnificativă și fără nici o legătură cu furtul care ne preocupă pe noi ca organe de cercetare și pe dumneavoastră ca păgubaș ? De ce ?

— Oricum, felul dumneavoastră de a mă... chestiona nu e dintre cele mai elegante, se mai domoli Lili Iacobescu, așezîndu-se, convinsă și ea de temeinicia argumentelor căpitanului.

— Aveți dreptate, în totul de acord cu dumneavoastră, însă, altfel, cum să dăm de urma făptașilor ?... Ușa n-au forțat-o, amprente n-au lăsat, nimeni nu i-a zărit intrînd sau ieșind, și-atunci ?!

— Sper însă că nu presupuneți cumva, în eventualitatea că într-adevăr aș avea un... prieten — cum cu excesiva dumneavoastră amabilitate l-ați numit pe amantul la care fără doar și poate ați făcut aluzie — că acesta, prietenul, s-ar fi putut preta cumva la o astfel de josnicie, să mă jefuiască de bijuterii ? Ar fi monstruos !

— În activitatea noastră de zi cu zi întîlnim atîtea, că nu ne surprinde nimic. L-ați cunoscut — acum o zi, o lună, sau un an — pe un oarecare domn X care, sub o formă sau alta, v-a invitat la el acasă ?

— Chiar așa n-am ajuns ! ripostă femeia, mai mult pentru sine.

— Mă rog... Acolo, în vreme ce dumneavoastră erați, să zicem, într-o altă încăpere, v-a umblat frumușel în poșetă, a luat mulajul cheii de la intrarea apartamentului, apoi a pus cheia la loc. Sau — stați, doar o clipă și-am terminat ! — sau altceva : ați fost invitată de o cunoștință la un cinema ; în timpul filmului, pe întuneric, se poate întîmpla la fel ; într-o clipă de neatenție — și cîte clipe de acest fel nu sînt la un film bun ! — cheia a trecut pentru cîteva momente din poşetă în mîna partenerului. Destul. Pentru cine se pricepe la aşa ceva e prea destul.

— M-aţi pus pe gînduri, abia îngînă femeia, uşor tulburată.

Atunci se auzi soneria, ochii căpitanului se îndreptară întrebători spre femeie : „Cine-o fi ?"

— Anda, probabil s-a înapoiat de la şcoală. Şi femeia se repezi spre vestibul, să-i deschidă. Mă scuzaţi o clipă ! Şi pieri, închizînd uşa în urma ei.

Ofiţerii se priviră, fără să-şi vorbească, tot mai intrigaţi de prelungirea peste normal a clipei de care amintise gazda. Din vestibul se auzeau doar şoapte. Căpitanul începu să regrete că nu o însoţise. Nu avea voie însă să uite că cei din familia Iacobescu erau reclamanţi şi nu reclamaţi. Apoi, în ultima parte a convorbirii, impresia sa iniţială despre femeia rămasă fără bijuterii se schimbase întrucîtva, nemaisimţind la fel de puternic antipatia de la început. Chiar şi faptul că Lili Iacobescu rămăsese fără tată la etatea de doisprezece ani — făcuse el socoteala — contribuise la diminuarea antipatiei. Întîrzierea îl făcu să se încrunte, bănuind că Lili Iacobescu găsise o tactică mai potrivită să-l înfrunte, poate chiar să-l „ducă de nas" decît dacă ar fi continuat să sfideze sau să facă pe indiferenta. Îşi impuse să deschidă şi mai mult ochii, să nu se lase înşelat de aparenţe. Ceva — un „ce" indefinit — îi spunea căpitanului că autorul furtului, sau unul dintre complici face parte dintre persoanele care într-un fel sau altul au legături cu familia Iacobescu.

În sfîrşit, mama şi fiica intrară în salon. Anda se aplecă uşor şi dădu un abia auzit bună ziua, privind neliniştită — cel puţin aşa li se păruse ofiţerilor —

de la unul la altul, de la negriciosul mai în etate la blondul cel tînăr cu părul cîrlionțat. Bărbații rămaseră uimiți de frumusețea și drăgălășenia fetei, deși nici unul nu lăsă să se vadă acest lucru. Blondă, zveltă, cu ochii de un albastru pur — cei mai nevinovați ochi ce se puteau imagina — semăna cu un bibelou însuflețit. Spre deosebire de mama ei vitregă, nu era de loc fardată, toată ființa ei respirînd prospețime și primăvară. Doar ochii ușor încercănați trădau, poate, orele prelungite de învățătură și efort intelectual.

— Bună ziua, răspunseră cei doi ofițeri zîmbindu-i.

Toma Popovici nu se putu abține să nu plaseze un compliment :

— Foarte bine că a sosit și drăgălașa dumneavoastră fiică ! Noi doi — și căpitanul privi la fată — o să rămînem să discutăm ceva aici, iar dumneavoastră — și își îndreptă privirile spre femeia ce nu părea tocmai încîntată că sînt despărțite — o să treceți alături împreună cu colaboratorul meu. De acord ?

Și Popovici îi și întinse lui Mihuț servieta și hîrtia pe care-și notase anumite date.

— Da, bine, cum credeți, îngînă Lili Iacobescu, după care se adresă fetei : Du-te și te schimbă mai întîi, Anda, nu sta în șorțul ăsta șifonat !

Și, o dată cu fata, se îndreptă și ea spre aceeași ușă, de parcă, pesemne, trebuia să-i ajute să se schimbe.

— Doamnă ! Nu vă supărați, mai rămîneți aici o clipă ! o stopă din drum căpitanul. E fată mare, o să se descurce și singură, mai adăugă el invitînd-o pe femeie să ia loc. Și v-aș ruga, pînă se schimbă

Anda, să ne spuneţi ce recomandări i-aţi făcut în hol, cînd v-aţi dus să-i deschideţi ?

După o clipă de linişte prevestitoare de furtună, tot Popovici fu cel care rupse primul tăcerea :

— Nu vă încruntaţi din nou că, repet, nu aşa o să dăm de urma bijuteriilor dumneavoastră !

— Nu... nu mă încrunt, vi se pare. Totuşi... am impresia că prea sînteţi curios, prea vreţi să le ştiţi pe toate ! În definitiv, două femei, între ele, pot discuta atîtea, de ce ţineţi neapărat să cunoaşteţi fiecare cuvînt ?

— Nu, nu fiecare cuvînt, nu. Am spus „ce recomandări i-aţi făcut în hol“ Andei, atîta tot. Şi nu „neapărat fiecare cuvînt“. Esenţialul, doar.

— Ce puteam să-i spun... I-am spus că au venit doi tovarăşi de la miliţie în cazul furtului de aseară, şi să nu se sperie ; atîta tot.

— Să se sperie ?! De ce ? (Adică noi, miliţienii, speriem oamenii ?) Uitaţi-vă bine la noi ; sîntem chiar aşa de înfricoşători ? şi căpitanul surîse, privind-o.

— Eh, parcă-i vorba de... de exteriorul dumneavoastră. Dacă o luăm pe tema asta, atunci pot spune, fără teamă că mint, că dumneavoastră, amîndoi ! — şi femeia aruncă o privire fugară şi locotenentului — sînteţi fără doar şi poate cei mai... drăguţi bărbaţi din cîţi ne-au trecut pragul !

— Un compliment ?

— O constatare, atîta tot. Mi-aţi recomandat să nu vă ascund nimic, nu-i aşa ?

Şi frumoasa femeie privi la căpitan cu ochi atît de zîmbitori, de fascinanţi aproape, încît Popovici aplecă privirile intimidat.

— Da... poate, da, îngînă el necăjit, dar şi hotărît să nu se lase influenţat de frumuseţea şi, desigur, de experienţa notorie a femeii în relaţiile cu bărbaţii. Vă cred, n-aţi discutat nimic altceva cu fiica dumneavoastră ; doar i-aţi spus cine sîntem şi să nu se sperie de noi. Bine. Dar, spuneţi-mi, dacă se întîmpla să fiţi plecată, cum intra Anda în casă ? Nu are şi ea cheia ei ?

— Are, se înţelege că are. Doar nu mai e copil s-o piardă. Probabil a uitat-o acasă, bănuiesc. Şi femeia făcu o pauză, după care continuă : Sau poate unde ştia că astăzi n-am să ies din casă...

Cînd reintră Anda, ofiţerii o priviră cu atenţie, surprinşi, aproape uimiţi. Deşi avea şaptesprezece ani, împliniţi, şi-i arăta pe toţi, ba poate că natura fusese pe alocuri chiar prea generoasă cu ea ; fata venise îmbrăcată într-o rochiţă scurtă, cu mult deasupra genunchilor rotunzi, poate cu o palmă, poate cu mai mult, dar şi mai izbitor era decolteul insolent de adînc. În picioare, încălţată pe piciorul gol, o pereche de sandale cu toc.

Revenindu-şi, căpitanul îi invită cu un gest scurt, pe Mihuţ şi pe Lili Iacobescu, să treacă în încăperea de alături, probabil dormitorul soţilor Iacobescu.

— Noi vom sta de vorbă aici, şi-i arătă Andei un scaun, el rămînînd cu privirile pironite spre faţa de masă — olandină împodobită cu desene din „Albă ca Zăpada şi cei şapte pitici" — jenîndu-se parcă să privească la fata, care, stînd pe scaun, cu picioarele strîns alăturate, îşi tot trăgea „minifusta" spre genunchii de un alb imaterial.

— Spune-mi, te rog, începu căpitanul, îţi mai aminteşti care au fost personajele cărora le-ai spus aseară că ai să te duci la teatru împreună cu părinții ?

Anda îl privi mirată — la o astfel de întrebare nu se aştepta — apoi ridică din umeri.

— N-am spus nimănui.

— Nimănui ? Adu-ţi bine aminte.

— Şi de-aş fi vrut, n-aş fi avut cum, fiindcă pînă aproape de ora... șapte, cînd a telefonat tăticu, nu ştiam că vom merge la teatru. A renunţat cineva la bilete şi le-a cumpărat el, să nu piardă omul banii ; erau bilete de treisprezece lei.

Această afirmaţie a fetei, dacă era adevărată — şi căpitanul era aproape sigur că fata spusese adevărul — contrazicea toate prezumțiile lui de pînă atunci.

— Nici măcar un telefon n-aţi dat cumva ? insistă el. Tu sau mama ta...

— Nu, n-am vorbit cu nimeni.

— Ești sigură ?

— Bineînțeles. Asta ne mai lipsea, cu graba noastră de a ne îmbrăca, să mai dăm sau să primim telefoane ! Mămica nu-şi vedea capul de zor, bombănindu-l pe tăticu că face tot d-astea nesărate, că s-a mai întîmplat și altă dată să facă rost de bilete şi să ne anunţe în ultimul moment.

— Dar pe drum, de aici și pînă la teatru, nu v-aţi întîlnit cu nici un cunoscut ?

— Nu. De altfel teatrul e foarte aproape ; nici zece minute nu facem pînă acolo.

— Biletele ştii de la cine anume le-a cumpărat ?

— De la un coleg de birou care a fost nevoit să plece la Galaţi în locul lui tăticu. Așa l-am auzit într-o pauză vorbind cu mămica. Avea patru bilete, însă pe unul l-am vîndut noi la intrare.

— Aşa... Bine, să lăsăm biletele. Spune-mi altceva : ai auzit cumva de numele Protopopescu ?

— Protopopescu...

— Protopopescu, Alice Protopopescu.

— Nu, nu cred. N-am auzit.

— Nici de... şi ofiţerul îşi aruncă privirea pe nişte hîrtii, nici de Luminiţa Dumitrăchescu ?

— Luminiţa Dumitrăchescu... Nu.

— Dar de... Felicia Loghin ? Felicia sau Radu Loghin.

— Nu, de nici unul.

— Cu şcoala cum mergi ? sări deodată ofiţerul la alt subiect, după ce aflase că fata nu cunoştea copiii celorlalţi trei păgubaşi.

— Cu şcoala... Cu şcoala... Şi fata privi la Popovici cu alţi ochi, mirată de întrebare, şi-i răspunse cam în doi peri : Să zicem... aşa şi aşa. Nu văd însă nici o legătură între notele mele şi... şi hoţii de azinoapte.

— Asta e foarte adevărat, totuşi trebuie să ştii că noi ăştia... Ştii de unde sîntem ?

— Nu ştiu, dar îmi închipui, de la miliţie.

— Cum, nu ţi-a spus mama că sîntem de la miliţie ?

— Nu...

— Nu ?!

— Mi-a spus să mă îmbrac drăguţ, cît mai drăguţ, asta mi-a spus ! răbufni fata. Mamei nu-i place să mă vadă îmbrăcată oricum ! Şi... şi mi-a mai spus că au venit doi domni să ancheteze furtul de aseară, asta mi-a spus.

„Îmbrăcată oricum“, mormăi căpitanul, fără să-şi trădeze gîndurile, după care reveni asupra întrebării rămasă fără răspuns :

— Te-am rugat mai adineaori să-mi spui cum mergi cu şcoala ?

— Iar eu v-am răspuns că nu văd nici o legătură între felul cum învăţ şi furtul pe care-l anchetaţi dumneavoastră ! replică ea.

— Da, îmi amintesc, numai că eu am omis să-ţi spun că noi, ăştia de la miliţie, sîntem de felul nostru foarte, foarte curioşi uneori, cîteodată de-a dreptul indiscreţi ; totul cu un singur scop : să repunem legalitatea în drepturile ei.

— Repuneţi-o... Asta dorim şi noi.

Şi fata săltă din umeri, privind distrată pe fereastră.

— O s-o repunem, fii fără grijă, chiar dacă tu, la cei şaptesprezece ani ai tăi, ai să crezi că o să-mi pierd luciditatea privind în decolteul ăsta neruşinat. Ia, fugi în camera ta şi vino îmbrăcată cuviincios !

Anda îl săgetă cu o privire de copil uimit şi bosumflat, se încruntă, o clipă, vru să zică ceva, altă clipă, se înroşi, de ruşine sau de ciudă, apoi se săltă din scaun şi se aşeză din nou, demonstrativ, vădit hotărîtă să nu se clintească din loc.

— O ! Extraordinar ! Uite că ştie să facă şi pe încăpăţînata ! exclamă Popovici ironic. Bravo ! Pentru anii tăi, e bine, chiar foarte bine. Promiţi mult...

— Nu înţeleg de ce vă tot legaţi de aceşti ani ai mei ! Am şaptesprezece şi nu doisprezece, şi n-am de gînd să-mi pun ţărînă în cap şi nici să mă călugăresc ! Doar nu trăim în evul mediu.

— Ei, ca să vezi ! Cu mama ta de-a doua am discutat altfel. Se vede că dînsa are mai multă experienţă, pe cînd tu, ca o gîsculiţă fără minte, vrei să faci pe emancipata, pe fata independentă şi cu vederi largi.

— În fond, ce vreţi de la mine ?

— Cîteva banale informaţii... Dar dacă nu se poate, nu se poate, o să ne descurcăm noi şi altfel, nici o grijă, domnişoară a secolului douăzeci.

— Poftim, întrebaţi-mă !

Anda se ridică şi se aşeză din nou.

„Adică să-şi fi dat seama că n-a ales calea cea mai potrivită, sau așa sună «instrucțiunile» doamnei Lili Iacobescu ? Să nu facă exces de... discreție. Poate..."

— Nu mă întrebați ? reveni ea, privindu-l cu ochii jucăuşi.

— Ba da, şi dacă-ţi aminteşti, te-am întrebat cum înveţi.

Anda oftă, plictisită, şi răspunse vădit indiferentă :

— O să rămîn corigentă la istorie şi la franceză.

— Dar la engleză ? La engleză ai să faci rost de un cinci ?

— La engleză ? Hm ! Mă faceţi să rîd ; la şcoala noastră nu se predă engleza, tovarăşe miliţian. Rusa, franceza și latina, atît şi-i prea destul. Nu credeţi ?

— Mda... Bine. Să lăsăm şcoala. În definitiv nu pot lua toţi elevii premiul întîi. Altceva : de cine eşti îndrăgostită ?

— Îndrăgostită ați spus ?

— Exact. Ce-i de mirare ? Ai şaptesprezece ani și singură ai spus că „nu trăim în evul mediu".

— Așa și e ! Și tocmai din cauza asta am preferat să rămîn independentă. Dragostea... Ce-i dragostea ? Să mă leg de cine ştie ce secătură ? Nu. Mulţumesc. Las plăcerea asta altora. Să mai treacă cîţiva ani, şi-atunci, poate, mi-o veni şi mie rîndul la dragoste.

— Precis ?

— Foarte precis.

Toma Popovici privi lung la ea, întrebîndu-se intrigat — de ce, nici el nu ştia precis — ce mister să ascundă oare această fată deosebit de frumoasă, evident şi inteligentă — cei mediocri avînd cu totul altă privire, chiar şi altă înfăţişare. O intuiţie aparte îi spunea că Anda ştie mai multe şi căpitanul o privi cu atîta fixitate, încît fata aplecă pleoapele din belşug rimelate.

— Cum te împaci cu mama ? întrebă el, fără să gîndească atunci că de această întrebare era legată cea mai mare parte a problemelor care îi interesau pe ei.

— Cu care dintre ele ? Nu ştiu dacă sînteţi informat că am două mame.

— Cu actuala, se înţelege.

— Relativ, bine.

— Acesta nu e un răspuns.

— N-o fi, dar e cel mai cuprinzător.

— Dar cu... cealaltă ?

— N-am văzut-o de... de un an, un an şi ceva.

— De ce ?

— Pentru că... fiindcă... nu-mi dă voie tata. Tata şi nici Lili, mămica de-a doua. Nu vor să aibă discuţii în familie.

— Oricum, mama e mamă, nu ?

— Da, aşa e, aveţi dreptate... Deseori mi-e dor de ea, chiar foarte dor, însă...

Şi fata ridică din nou din umeri, aplecînd privirile.

— Mda... Pînă să trecem la un capitol ceva mai important, spune-mi ce te făceai dacă, înapoindu-te de la şcoală, nu găseai pe nimeni acasă ?

— De ce să nu găsesc ? Dar mama ?

— Să presupunem că era plecată într-o vizită, la un matineu...

— Mă duceam spre centru, mă plimbam, şi... reveneam ceva mai tîrziu.

— De ce nu ai şi tu cheia ta ?

— Am, cine v-a spus că n-am ?

— Atunci, dacă ai, de ce n-o porţi la tine ? Să n-o pierzi ?

— Cheia, de fel, o port în poşetă, nu în servietă. Cînd ştiu însă că mama o să plece nu ştiu unde, atunci o iau şi la şcoală.

— Asta e dorinţa mamei ?

Anda rămase o clipă pe gînduri, serioasă, aproape încruntată, părînd să judece îndelung răspunsul.

— De ce să fie dorinţa mamei ? În general, dimineaţa, mama pleacă foarte rar de acasă. Cel mult prin apropiere, după cumpărături, la „Gospodina“, la „Alimentara“.

— Bine. În fond problema asta nu are nici un fel de importanţă pentru ancheta noastră, atîta vreme cît cheia se află în casă, deci n-ai pierdut-o, să ne putem închipui că a intrat în mîna cuiva străin. Nici n-ai încredinţat-o cuiva, pentru o clipă-două ?

— Nu.

— Acum, spune-mi, te rog — şi căpitanul scoase din servietă o foaie albă de hîrtie — spune-mi numele celor care, dintr-un motiv sau altul, au intrat în casa dumneavoastră — bărbat sau femeie — în ultima vreme, să zicem... în ultimele cinci-şase săptămîni.

Fata ridică privirea şi ochii ei luminoşi şi inteligenţi căutau la căpitan parcă cu teamă.

— Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi, zise ea, poate ca să cîştige timp.

— Să repet : numele şi eventual adresa celor care au fost la dumneavoastră în casă în ultima vreme :

prieteni, musafiri ocazionali, vreun meseriaş care să repare ceva defect, colegi de şcoală, colegi de birou de-ai lui tăticu...

— De ce nu întrebaţi dumneavoastră pe mămica aşa ceva, de ce pe mine ? Ea stă mai multă vreme acasă. Eu sînt mai tot timpul plecată la şcoală, la plimbare, la cinema...

— O s-o întrebăm şi pe dînsa, se înţelege, însă deocamdată spune-ne tu ce ştii ! Să auzim !

Tăcere.

— Să zicem, continuă Popovici, ieri, cine a fost la dumneavoastră ?

— Ieri... Chiar că n-a fost nimeni. Poate de dimineaţă, în lipsa mea.

— Perfect. N-a fost nimeni. Dar alaltăieri ?

— Alaltăieri... nu mai ţin minte.

— Ei uite, dacă-i aşa, să lăsăm data exactă. Numeşte-i pe cei care v-au vizitat în ultima lună să zicem, aşa cum îţi vin în minte.

— Acum cîteva zile, pe seară, a sosit tăticu însoţit de un coleg de birou, cel care ne-a dat aseară biletele de teatru. Îl cheamă Nistorescu. Nistorescu şi mai cum ? Nu ştiu.

— Perfect ! Nistorescu, repetă Popovici, trecîndu-i numele pe hîrtie, cap de listă. Altul ?

— Domnul Vlădescu cu soţia şi fiica lor, acum vreo... opt-nouă zile.

— Vlădescu ?

— Nicolae, Nicolae Vlădescu. Strada ?... Strada Popa Soare, nr. 16 bis. Altul ?... Băiatul care ne aduce revista Cinema şi Magazinul ; a venit să încaseze banii.

— Deocamdată, p-ăsta să-l lăsăm deoparte. Altul.

— Altul... Altul...

— Uite ce zic eu, treci în cealaltă cameră, unde te-ai îmbrăcat — deşi, la o adică, mai degrabă te-ai dezbrăcat — şi fără să te mai deranjeze prezenţa mea, trece-i în continuare pe această listă pe cei de care am vorbit. Numele, pronumele, adresa, şi eventual, şi profesiunea. Atît. Poftim !

— Şi dacă refuz ? întrebă fata pe un ton cam „înțepat".

— Dacă refuzi... Atunci scrie dedesubt : „Refuz să răspund la întrebările organelor de miliție" şi semnează. Însă, prieteneşte vorbind, nu te sfătuiesc să procedezi în felul acesta.

Anda Iacobescu rămase tăcută, vădit nehotărîtă, întinse apoi o mînă îngrijită spre hîrtie, o luă, dar deodată o lăsă să cadă pe masă și luă o atitudine de bravadă, deși în ochi licăreau urme de teamă :

— Tovarășe... milițian, nu știu ce grad aveţi, vă rog să nu uitaţi că noi sîntem păgubaşii ! Pe hoţi sînteţi obligaţi să-i descoperiţi dumneavoastră, nu noi. Ori... Aşa că n-am de dat nici o declaraţie, nici scrisă și nici verbală. Bună ziua !

Făcînd o piruetă, care îi săltă rochia și așa scandalos de scurtă, se întoarse şi dispăru din încăpere. Un „buf" al uşii, şi căpitanul rămase singur, pe jumătate perplex.

Fluierînd abia auzit — a pagubă, poate — Toma Popovici privi la ceas — apoi se mai uită o dată spre uşa închisă cu zgomot.

„Mihuț, oare, ce ispravă o face cu... cu cealaltă păgubașă ? Cred că pe-acolo se dă dovadă de mai mult tact".

Din gînduri îl trezi telefonul instalat pe colțul unei servante. Tresări și, pînă să ocolească masa, intră Lili Iacobescu, precipitată, înhățînd receptorul :

— Da. Da, bine. Îți dau eu un telefon mai tîrziu, să vină Gusti. Nu. Bine. La revedere.

— Ați terminat cu... colegul meu ? o întrebă căpitanul, după ce femeia așezase domol receptorul în furcă.

— Aproape. Deși colegul dumneavoastră — să-l numesc și eu la fel — e tare curios, aș putea spune, fără teamă că exagerez, indiscret, răspunse ea vizibil indispusă că un tinerel ca locotenentul Mihuț se găsise „s-o descoasă“ pe ea, femeie în toată firea, să cuteze să-i impună să răspundă la tot felul de întrebări referitoare la prietenii ei, de parcă avea cineva dreptul să fie stăpîn pe corpul ei, pe ce face și ce drege ea, Lili Iacobescu.

— Nu-i el de vină, doamnă. Deformație profesională, ca să-i zicem așa, și căpitanul zîmbi — ironic, i se păruse femeii — indiferent, voise el.

— Dar Anda ?! se miră ea, deodată. Ați terminat cu...

— Se odihnește, și arătă din priviri spre ușa unde dispăruse fata. N-ați observat că părea cam obosită ?

— Se apropie încheierea anului școlar, să tocească, să învețe, că doar n-o să învăț eu în locul ei.

— Poate are ambiția să promoveze și la... engleză, să nu mai aibă griji la toamnă.

— Să promoveze. Noi i-am creat toate condițiile.

— Tocmai, ar fi păcat. Și, spuneți-mi, vă rog, la ce oră obișnuiește soțul dumneavoastră să se înapoieze acasă ?

— Azi, fiind miercuri... în jurul orei patru, patru și un sfert, mai precis.

— Mulțumesc, și, dacă vreți, spuneți-i colegului meu să vină aici pentru cîteva minute. Vă rog...

Mihuţ, îndată ce închise uşa în urma sa, privi întrebător la superiorul său. Acesta îi făcu semn să rămînă lîngă uşă de pază, iar el se duse cu paşi uşori la telefon. Se aplecă, desfăcu grăbit capacul de la caseta în care se întîlnesc conexiunile aparatului şi deşurubă o piuliţă minusculă. După ce dădu la o parte legătura respectivă, aşeză capacul la loc.

— Aşa... Pînă mă înapoiez de la întreprinderea unde lucrează Iacobescu. Între timp, tu caută şi vezi ce mai poţi „scoate" de la soţie. De la... fîţîita aia mică n-am reuşit să aflu mai nimic. Să-ţi facă şi o descriere cît mai exactă a bijuteriilor. Pe notă cîţi ţi-a dat ?

— Nouăsprezece, mai toţi colegi de birou de-ai lui Iacobescu, colegi de-ai fetei, cîteva femei...

— Mai descoas-o, n-o lăsa să-şi mai dezmorţească mintea, deşi la mijloc nu pare să fie ce credeam noi iniţial. Biletele de teatru au fost cumpărate de Iacobescu cu o jumătate de oră înaintea începerii spectacolului. Nici unul dintre ai casei n-a ştiut că vor pleca cîteşitrei, că va rămîne casa singură.

— Şi-atunci ?

— Vom vedea. Poate că nu strică totuşi să-i aflăm pe cîţi mai mulţi dintre „prietenii casei". Nu uita că tovarăşul maior susţine că furturile sînt „înrudite" şi nici noi nu prea avem altă părere.

6

Locotenentul Mircea Mihuţ nimerise îndată adresa căutată : locuinţa Ellei Pascalide. Într-un bloc cu două etaje, construit între cele două războaie, respectiva doamnă ocupa la parter un mic apartament, compus dintr-un vestibul, un hol şi un dormitor. Uşa de comunicaţie exista doar între vestibul şi hol. Între hol şi dormitor, o draperie de catifea, roasă pe alocuri de molii, ţinea loc de uşă. Din hol se mai intra în baie, iar din vestibul într-o bucătărioară, unde, anacronic, pe lîngă un aragaz, o măsuţă şi un dulăpior, trona un fotoliu vechi, uzat, dar totuşi comod. Abia după cîteva zile, avea să afle locotenentul rostul acelui fotoliu înghesuit în bucătăria aceea mică. Alte trei fotolii asemănătoare se găseau în holul de mărimea unei camere obişnuite.

În dormitor se afla aglomerată atîta mobilă, cît să ajungă pentru alte două încăperi. În mijloc un pat dublu, poate comod, de n-ar fi fost atît de jos, mai într-o parte o canapea îmbrăcată în piele zbîrcită de ani, iar pe lîngă pereţi, de jur împrejur, un întreg talcioc de lemn şi sticlă : comode, servante, vitrine, măsuţe, etajere, cuiere, un sfeşnic uriaş, rafturi cu cărţi, chiar şi o bibliotecă florentină, cu cristalele originale, gemînd de greutatea cîtorva sute de volume, mai toate editate înainte şi după primul război mondial. Scaune, doar două, desperecheate. Parchetul, dintr-un lemn închis la culoare, cu lametele foarte înguste, era acoperit aproape în întregime de covoare, cîndva de preț, persane veritabile, acum mai mult urzeală goală ; lîna pierise treptat, an de an, sub apăsarea pașilor. Pe pereți, în hol și în dormitor, un adevărat haos pictural : cel puțin treizeci de tablouri în tot atîtea feluri de rame, imitații sau originale, de „maeștri“ mai mult sau mai puțin anonimi. Urmele lăsate pe pereți demonstrau însă unui observator atent că acolo cîndva au atîrnat și altfel de tablouri, vîndute sau înstrăinate între timp.

Blondul locotenent apăsă de două ori pe butonul soneriei și, pînă să-și piardă răbdarea, simți dincolo de ușă cîțiva pași și prin vizorul montat în ușa grea, de stejar, se bănui cercetat și măsurat. După cîteva clipe o voce îngroșată întrebă cine sună.

Cu mîna în buzunarul sacoului, unde avea legitimația, Mircea Mihuț rămase o fracțiune de secundă nehotărît și răspunse ce-i veni mai la îndemînă :

— Din partea doamnei Lili Iacobescu.

Dacă ar fi spus „Sesam, deschide-te !“ poate că ușa ar fi rămas nemișcată. Așa, însă, se deschise îndată și tînărul locotenent fu primit cu cel mai fermecător zîmbet întîlnit vreodată. Din păcate zîmbetul era al unei femei în etate — cincizeci și cinci, poate chiar șaizeci de ani — încă zveltă, bățoasă chiar, coafată și fardată decent, îmbrăcată într-un taior demodat ca croială, de bună calitate însă.

— Sărut mîna, doamnă !

Și ofițerul se aplecă și chiar sărută o mînă pergamentoasă, dar care nu mirosea nici a ceapă și nici a săpun de rufe, în timp ce prin cap i se învălmășeau tot felul de idei și planuri, unele mai năstrușnice decît altele, fiecare în parte părîndu-i la fel de potrivită cu scopul pentru care se găsea el acolo — să verifice dacă într-adevăr Lili și Anda Iacobescu intenționaseră să facă doamnei Pascalide o vizită cu o seară în urmă, și cine mai știa de acest lucru. Numai că ofițerul tindea să afle mai multe, nici el nu știa tocmai bine ce.

— M-a trimis doamna Iacobescu să vă rog să-mi spuneți dacă știți cumva de vînzare vreun aparat de fotografiat, de calitate, începu el, cînd cu totul altceva ar fi trebuit să solicite respectabilei doamne.

— Aparat de fotografiat ?! Eu ?! se arătă sincer surprinsă femeia și, îndată, amabilitatea și pluralitatea zîmbetelor ei fură estompate subit. De unde pînă unde așa ceva la mine ? !

— Dumneavoastră... Prin relațiile dumneavoastră... Poate știți cumva... încercă el „s-o dreagă“.

— Nu, dragul meu domn, nu. N-am idee. Mă mir însă de Lili că poate să-și imagineze că m-aș ocupa cu astfel de chestiuni de telal ! Deseară — că-i vorba să treacă pe la mine — am să-i zic de ce-mi face o astfel de reclamă ?

— Deseară... Mie mi-a spus că aseară a intenționat să treacă pe la dumneavoastră... încercă el marea cu degetul.

— Aseară ?

— Sau poate n-am înțeles eu bine...

— Nu, domnule, deseară o să vină.

Atunci locotenentul avu o idee care îl reabilită pe loc în ochii doamnei Pascalide :

— Probabil că nu voia să afle și soțul : era și dînsul de față la convorbirea noastră...

— Cum, tresări femeia, Gusti n-a plecat la Galați ?

— Nu, și-a contramandat plecarea. Aseară, de altfel, au fost cu toții la teatru.

— Vai, sărăcuţa, de teatru ducea ea lipsă ! Ce uricios acest ramolit de Gusti ! O suspectează, de parcă ar fi un Adonis plin de bani, şi cînd colo... Să vă fac o cafeluţă ? se precipită bătrîna doamnă, suspect de amabilă.

— Nu, sărut mîna, mulţumesc, sînt foarte grăbit. Altădată da, cu plăcere ! se grăbi locotenentul să refuze, cînd cel mai potrivit lucru pe care trebuia să-l facă era să accepte trataţia doamnei Pascalide, să rămînă cît mai mult în jurul ei, că femeia, guralivă cu anumiţi domni, poate şi-ar fi dezlegat limba, turuind verzi şi uscate, fleacuri, dar şi lucruri care, bine disecate, puteau duce la noutăţi interesante.

7

După plecarea căpitanului, femeia privea îngrijorată la bărbat, deşi făcea eforturi evidente să pară nepăsătoare. Juristul, pe de altă parte, era indignat de procedeul „miliţianului“ care, în loc să cerceteze furtul propriu-zis, să caute urme, să interogheze vecinii, să anunţe încolo şi încoace că s-a furat cutare şi cutare, îl întrebase atîtea şi atîtea şi prea puţin în legătură directă cu furtul. Doar citise el destule romane poliţiste şi ştia bine cum se conduce o anchetă !

„Că nu şi-o imagina cumva că hoţul e careva dintre prietenii mei ! Ai mei sau ai lui Lili, ai Andei... Cum de tocmai unul ca ăsta s-a nimerit să ancheteze «cazul meu» ?... Teatru, cinema, june prim, altă meserie să-şi fi ales, nu asta !“

— Pari îngrijorat, micule, îl trezi din gînduri Lili Iacobescu, încolăcindu-l cu braţele pe după gît, stînd în picioare, la spatele lui. Crezi că n-o să dea de urma hoţilor ?

— Ştiu şi eu ce să mai cred... Nu mi-a plăcut de loc felul cum punea întrebările căpitanul ăsta negricios, cum trecea de la un subiect la altul, cum se lega de tot felul de amănunte, care, evident, n-au nici în clin şi nici în mînecă cu cazul în speţă.

— Prin urmare şi pe tine te-a întrebat tot felul de prostii ! exclamă femeia, tresărind.

— O oră şi jumătate ! Şi-aveam atîta de lucru...

— Și pe mine la fel, scumpule ! Și pe biata Anda... A făcut-o să plîngă, mititica....

— Apropo ! În ce rochie a fost îmbrăcată de s-a scandalizat „milițianul“ ?

— Ți s-a plîns, cumva ? Vai, ce bădăran, ce mitocan de duzină ! O rochie splendidă, *cheri*, pe care i-am făcut-o cadou mai zilele trecute ! Am cumpărat-o pe nimica toată de la doamna Hagiopol. Un cupon. Pentru interior e fermecătoare, dragul meu ! De-aș avea cîțiva ani mai puțin, mi-aș face și eu una la fel !

— Scurtă ? Scandalos de scurtă ?

— Ce scurtă ?!... Pe jumătate față de cum se poartă în lumea bună din Apus ! Auzi, scurtă... Ce troglodit, milițoiul ăsta...

— Și că era fardată ca... una d-aia...

— Mitocan ! Altfel n-am cum să-i spun ! explodă femeia din nou. Dar ce-o vrea dumnealui adică, s-o port ca pe vremea bunicii ?!... Nemaipomenit ! Și ce indiscreție dezgustătoare : să-i dau lui pe notă — c-o fi dumnealui vreun zmeu ! — pe toți cei care ne frecventează casa, să-i tracaseze mai apoi cu suspiciunile lui !

— Deci și ție ți-a cerut așa ceva... zise cam aparte juristul.

— Cum, și ție ?! fu rîndul femeii să se mire.

— Și ! Să-i trec pe-o listă pe toți. Mi-a promis însă că...

— Și... și pe cine-ai trecut ? se îngrijoră Lili, întrerupîndu-l.

— Pe cine... Pe Vlădești, pe Nistorești, pe cîți mi-au venit în minte. Vreo... douăzeci și ceva, poate treizeci.

— O să-i interogheze, vai de capul lor! O să ne facem de rîs! O să-şi închipuie bieţii oameni că i-am pîrît noi...

— Crezi?

— Ba bine că nu! Și... sper că nu l-ai trecut cumva şi pe domnul Dănăilă?

— Ba... da, l-am trecut, îngînă juristul. Și pe el, şi pe domnul Vălimăreanu, şi pe...

— Nu trebuia, scumpule, nu trebuia... Vai, cum se poate să faci tu o astfel de gafă... Uite, Anda, copil nepriceput şi fără minte, a refuzat să facă pe pofta indiscreţilor ăia, şi tu!...

— Ce mai, am făcut-o, am făcut-o. Să sperăm că se vor purta destul de delicat cu ei. De altfel şi cu mine a fost extrem de politicos, nu m-a ofensat nici cum.

— Nu-i știi pe ăștia! Farisei. Nu trebuia să le dai nici un nume! Să fi lăsat treaba asta pe mine. Pe Vlădescu, pe Nistorescu și-atît! Nu știu, domnule, nu știu, eu nu țin contabilitatea celor ce îmi calcă pragul, așa să-i fi spus. Întrebați-o pe nevastă-mea! Sau să-i fi trecut pe unii sau pe alții, cîțiva, nu tocmai pe oamenii de care avem cea mai mare nevoie! se supără frumoasa femeie, şi mai atrăgătoare în penumbra din salon, ochii ei mari, verzi, strălucind ca la pisici.

— La drept vorbind draga mea, cu ce ne-a ajutat pînă acum domnul Dănăilă?... Vorbe şi promisiuni, atîta tot. Te-a amînat de atîtea ori. Tare mă tem că la fel o să se întîmple şi la examenul Andei de admitere.

— Eu sînt de vină, micule, nu ei! Trebuia să fi repetat mai intens, să-mi fi angajat un profesor de balet, şi-aş fi reuşit ! Pe cînd aşa, cum nici prea tînără nu mai sînt, mi-am mai pierdut şi din supleţe... Cu Anda situaţia e alta, ea e tînără, e atît de expresivă, talentată e, atît îi mai trebuie : o „proptea“, şi-ai s-o vezi mîine-poimîine mare actriţă ! Da mai dă-i dracului ! conchise tot ea. Să ne găsească lucrurile, şi-om mai vedea. Haide să mîncăm, că mi s-a făcut o foame... E aproape cinci !

— Ce-i, fetiţa tatii, te-au speriat domnii aceia ?

— Ba de loc ! De ce să mă sperie ? Nu m-au speriat, dar nici aşa de parcă eu eram hoaţa. L-am repezit pe unul dintre ei... Un... d-ăla care-şi dă aere de moralist. Credea că mă dă gata. Și-au şi găsit pe cine. Amîndoi — doi neisprăviţi ! bravă fata. Cel mai tînăr, mai ales, numai a miliţian să bage frica-n tine nu semăna ! Tuns cicero, pantaloni-iţari, şi un obraz, să-ţi spun sincer, eu şi mă uitam cu invidie la el !

— Ăla nu-şi dă pe faţă cu tot felul de porcării ca tine ! cuteză s-o certe jurisconsultul.

— Tăticule scump, de ce ești rău ? Dacă așa e moda...

— Ce tot şuşotiţi acolo ? interveni şi Lili, care fusese între timp plecată la bucătărie să pregătească cîteva ochiuri. Hai, treceţi la masă ! Să ştiţi însă că n-o să mîncaţi cine ştie ce bunătăţi ; cu pălăvrăgeala ălora...

— Aşa, fără muzică, parcă nu alunecă mîncarea pe gît, se plînse Anda pe la jumătatea mesei.

— Dă şi tu drumul la radio, zise taică-său.

— Mersi ! Să ascult ce-mi dau „ăia“ ; vreo simfonie sau „dîrlai-dîrlai“, mersi !

— Tu te plîngi de-un magnetofon, dar eu ce să mai zic ?! se căină Lili. Acum îmi pare rău că n-am vîndut colierul de perle de la tata, cînd mi-a propus domnul Dănăilă.

— Are bani ăsta !?... făcu cam sceptic Gusti Iacobescu, cu gura plină şi cu bărbia colorată de gălbenuşul ouălor.

— Să ştii tu că are ! Ăştia, artiştii, cîştigă bine, susţinu femeia.

— Poate că totuşi... dînşii, dumnealor miliţienii, poate că vor face vreo minune, chicoti Anda, privindu-se în oglinda de dincolo de masă, să vadă de nu-i şi ea mozolită pe la gură ca taică-su.

— N-am eu prea multe speranțe... Fanţi de bulevard, nu poliţişti.

Lili îl întrebă apoi pe soţ ce program are pentru acea seară.

— Mă culc ; la opt vreau să fiu în pat. N-am apucat să dorm mai nimic azi-noapte. Sînt frînt !

— Foarte bine. Culcă-te. Eu şi cu Anda o să facem o vizită doamnei Pascalide. Eşti obosită, scumpo ? şi femeia privi complice la fată.

— Nu sînt. După ce l-am lăsat mofluz pe domnul de la miliţie, m-am trîntit dincolo, în pat, şi-am dormit tun. Ce obosită...

— Atunci mergi cu mine, repetă femeia după ce juristul se ridicase de la masă.

— N-am să pot, mămico. Deseară am... intîlnire cu o colegă şi nu pot să lipsesc.

— Cu o colegă ? Ce colegă ?

— O colegă, n-o cunoşti, să-mi dea nişte lecţii pentru mîine. Nu ştii că am lipsit de la şcoală acum două zile ?

— Tu să nu încerci să mă prosteşti, că nu-ţi merge ! se cam răţoi fosta dansatoare de bar. Ce colegă ?! Te-a găsit învățătura tocmai acum !

— Poftim, mă duc să mă întîlnesc cu Tony, dacă ții neapărat să știi ! Nu l-am văzut de...

— Mai lasă-mă cu Tony ăsta, că nu ține de foame ! O să mergem împreună la doamna Pascalide. Doar știi bine că i-am promis și ne așteaptă femeia !

— Să aștepte ! Deseară nu merg nicăieri !

— Anda ! și Lili Iacobescu îi aruncă o privire plină de venin, tremurînd toată, parcă era alta. Să nu-mi faci cumva bucata asta ! Știi că-ți vreau binele, proasto !

— Dar și tu trebuie să mă înțelegi, mămico ! Ți-am mai spus doar că îl iubesc pe Tony mai mult ca pe mine însămi ! declară fata pe un ton patetic.

— Iubești !... Cine știe ce maimuțoi e și ăsta ! Așa ziceai și de Gigi, mai acum cîteva luni, pînă să se-mpace cu nevastă-sa și să te lase mofluză !

— Dacă l-ai cunoaște, mămico... și fata, cu capul rezemat de brațul stîng culcat pe masă, deschise larg ochii ei nespus de limpezi, privind undeva departe. E tipul adevăratului bărbat.

— Anda, nu cedă femeia, tu știi că eu nu-ți interzic să ai și tu dragostea ta ! Ai șaptesprezece ani, nu mai ești copil, treaba ta ! Dar nici așa, să dăm cu piciorul relațiilor făcute cu atîta trudă ! O să se supere Ella.

— Îi trece ei...

Cedînd pînă la urmă, Lili își exprimă dorința de a-l cunoaște și ea pe cel care „cucerise inima dragei mele fetițe".

— O să vin într-o zi cu el aici, să-l vezi.

— Bine. Dar nu acum. Mai întîi să se termine cu povestea de aseară. Adu-l într-o dimineață, cînd n-ai școală.

— Cînd n-am? Duminica? Cînd e acasă şi tăticu?

— Îţi faci tu liber...

— Tovarăşe maior, nu ştiu... s-ar putea să n-am întru totul dreptate, însă impresia mea este că am plecat să vînăm un iepure și-am dat peste o turmă de mistreţi.

— Înlocuiţi alicele cu gloanțe veni prompt replica maiorului Atanasiu.

— Deocamdată cred că n-o să fie nevoie. Sînt mistreţi de un soi mai deosebit. Poate mai degrabă vulpi cu blana roasă decît mistreţi cu colţii ascuţiţi. Ce aş vrea eu de la dumneavoastră e să ne permiteţi să punem sub observaţie un anume număr de telefon şi, eventual, cîteva persoane. Mai tîrziu, ştiu și eu, poate o să am nevoie de încă un ajutor și, dacă-i așa, l-aș prefera pe locotenentul-major Ioniță.

— Bine, de acord.

În continuare căpitanul Toma Popovici relată superiorului constatările lui de pînă atunci, neomiţînd să accentueze ceea ce i se păruse mai curios, mai ieșit din comun, stridențe vădite sau doar vagi bănuieli.

8

Familia Augustin Iacobescu locuia la parter, unde ocupa apartamentul încă de pe vremea cînd jurisconsultul se ocupa de avocatură şi era căsătorit cu prima sa soţie, şi avea în grijă două fete şi o bătrînă — o mătuşă — decedată între timp.

Deasupra, la etajul întîi, locuia un inginer — mai tot timpul plecat peste hotare — împreună cu soţia şi un băieţel de patru ani, una din camere fiind ocupată de un străin de familie, un pensionar, care, cîndva, ocupase întregul apartament. Cum între timp cei doi copii ai pensionarului, fost secretar al primăriei „de verde", muriseră în război, urmaţi îndată şi de mamă, Petre Negoiţescu, rămînînd singur, fusese nevoit să se restrîngă şi să se mulţumească cu o cameră mărişoară, situată deasupra dormitorului soţilor Iacobescu.

În dimineaţa zilei de joi, 18 mai, la două zile după spargerea care avusese loc la vecinii de la parter, Petre Negoiţescu se înapoia spre casă, după ce făcuse cîteva cumpărături de la magazinul din apropiere. Fără grabă, domol, urcă scările şi, în vreme ce căuta cheia de la intrare prin buzunare, auzi în urma sa nişte paşi.

„O fi domnul Scărlătescu", locatarul de la etajul doi, socoti el potrivind cheia în broască. Cînd să intre, apăru şi bărbatul ai cărui paşi îi auzise. Necunoscutul dădu bună ziua şi îl întrebă dacă locuieşte în acel bloc.

— Da, aici, aici locuiesc de treizeci de ani.

— Sînt de la Spaţiul locativ — şi scoase demonstrativ o legitimaţie din buzunar — şi-aş dori să vorbesc cîteva cuvinte cu careva dintre locatari.

— Poftiţi dumneavoastră în casă mai întîi, să nu stăm pe scări, şi apoi să tot discutăm, îl îmbie cu vorbă domoală Petre Negoiţescu, mulţumit că găsise cum să-şi mai piardă din timp. Nimic nu-l chinuia mai rău ca singurătatea. Luaţi loc, domnule.

Camera fostului secretar de primărie aducea mai degrabă a arhivă decît a dormitor. Mobilă destulă, piese disparate, fără valoare, cea mai mare pondere avînd-o un anume fel de bibliotecă cu rafturi nenumărate, suprapuse sau alăturate, de construcţie diferită. Rafturile, toate, înţesate de cărţi şi reviste, cartonate sau nu, cele mai multe, probabil, maculatură fără valoare.

— O ! ce de cărţi aveţi ! fu prima remarcă a funcţionarului de la Spaţiul locativ, bănuind că pensionarul trebuie să fie tare încîntat de bibliotecă.

— Patru mii de volume, domnule, patru mii ! Patru mii în afară de reviste. Cărţi una şi una, cum nu se mai tipăresc în ziua de azi ! se entuziasmă gazda, rotindu-şi încîntat privirea de la un perete la altul.

— Vă invidiez. Eu, de cînd tot adun, şi n-am mai mult de... patru-cinci sute de volume.

— Dar dumneavoastră cîţi ani aveţi ?

— Douăzeci şi nouă.

— E, păi vedeţi !... Nici eu la etatea dumneavoastră n-aveam cine ştie cîte. Mai mult colecţii din „Albina“, „Furnica“ şi „Realitatea ilustrată“, atît.

Mai apoi am început să adun carte după carte. Astea de colea — şi bătrînul indică un raft — sînt toate cumpărate în ultimii ani, şi toate se referă la război. Războiul ăsta m-a îmbătrînit și m-a lăsat singur cuc. Vreau, dacă m-o lăsa moartea în pace, să scriu o carte despre război, despre cum pot fi înlăturate cauzele care declanșează uciderea în masă a celor mai bravi dintre noi că altceva ce e războiul ?... Se bat unii cu alţii, îmboldiţi de cîţiva. Și pe aceşti „cîţiva" am necaz, ăstora trebuie să le venim de hac ! Și am eu o metodă nemaipomenită, grozavă, scornită de mine, p-asta vreau s-o descriu în carte !

Vizitatorul, care avea şi alte treburi de rezolvat în acea dimineaţă, abia izbuti să abată discuţia pe făgaşul dorit de el. Cum că „Spaţiul" ar dori să ocupe apartamentul de la parter pentru familia unui diplomat străin, dîndu-i-se în loc actualului locatar un alt apartament, asemănător, poate chiar mai bun, în alt cartier însă.

— Nu se mută ăştia de jos cu una cu două ! îl descurajă de la bun început pensionarul.

— Credeţi ?

— Nici să nu vă gîndiți. Dumneavoastră nu-i cunoașteți cum îi cunosc eu, că eu i-am primit pe ei aici, nu ei pe mine.

— Totuși...

— Nici un „totuși", domnule. Bloculeţul ăsta e izolat, are spaţiu verde în jur, are intrare separată, vecinii de colea — și pensionarul arătă din cap spre cealaltă parte a apartamentului — sînt mai tot timpul plecaţi peste hotare, ăi de sus, de la „doi", își văd de necazurile lor, aşa că unde găseşte paţachina o mai bună potriveală ? Unde ?...

— Nu înțeleg! se miră sincer funcționarul de la „Spațiu".

— Eu ce sînt ca un cui în coasta ei, doar eu! continuă Petre Negoițescu, de parcă n-ar fi auzit remarca celuilalt. Toată ziulica acasă, mare amator de liniște și nu de chiolhanuri cu muzică și chicoteli, eu ce mă mai zbîrlesc cînd îmi tulbură tabieturile. Dar lasă — ha, ha ha, rînji el sardonic, dezvelindu-și gingiile — nu le-a ajutat Dumnezeu! Alaltăieri seară i-au călcat hoții și le-a furat drăcovenia aia care urlă de scoală și morții din somn. Cică repetă dînsa — pațachina — să se prezinte la un concurs, la Operă, balerină. Ptiu! una ca asta la Operă! Auzi, de rîsul lumii nu altceva. Ptiu!

— Multe află omul cînd mai iese din birou... Tot mereu cu nasul în hîrțoage...

— Așa am stat și eu, patruzeci de ani, cum zici, cu nasul în hîrțoage, și cu ce m-am ales?

— Așa o fi legea...

— Așa... Dar ce-ți spun eu dumitale toate astea, dumneata pe-atunci nici nu erai pe lume, poate...

Funcționarul zîmbi și, după ce mai ascultă alte cîteva minute de sporovăială, îl întrebă cîți ani are.

— Șaptezeci, șaptezeci și cîteva luni!

— Oooo! Dar vă țineți bine. Eu nu v-aș fi dat mai mult de șaizeci.

— Mă țin, și m-aș ține și mai bine de nu m-ar necăji ăia de jos. Ea, mai ales, asta de-a doua, că pînă să se mărite fandosita cu domnu' avocat, stăteam aicea ca în rai. O liniște!... I-am spus eu de vreo două ori avocatului să-și mai struneasca iepele, însă cum el e mai tot timpul plecat în provincie...

— Dar ce, sînt mai multe femei în casă?

— Nevastă-sa de-a doua şi fata din prima căsătorie. Păcat de ea, de asta mică, n-are decît şaptesprezece ani. O ştiu de cînd era o gîgîlice, ca pînă mai acum doi-trei ani, era un îngeraş, nu altceva : frumuşică respectuoasă, cuminte şi la locul ei, dădea bună ziua, nu ca acum, sulemenită toată, fîţîită ca şi maică-sa vitregă, şi-aşteaptă să-i dau eu bună ziua. Ba, mai ştii, poate că are pretenţia să-i spun sărut mîna! Nişte... d-alea ! chonchise vorbăreţul, făcînd un gest de dispreţ total.

— Și le-au călcat hoţii...

— Acu' două seri, cînd era la teatru tot familionul. Și... zău aşa, nu m-aş mira de loc dacă aş afla că hoţomanul o fi tocmai vreunul dintre domnii care le tot dă tîrcoale ; o fi vrut omul să-şi mai răscumpere din paralele date pe cadourile făcute femeilor.

— Aşa o fi, cum ziceţi, totuşi parcă nu-mi vine a crede că o fată de şaptesprezece ani poate să se asocieze la cine ştie ce răutăţi...

— Domnule... să nu zic cu păcat, poate că ai dreptate. Da' mă-ntreb, bărbatul e plecat, bine, dar asta mică ce păzeşte ? De ce nu-i spune lui taică-su că nevasta de-a doua e o destrăbălată ? De ce ?... Și la o adică, el ce păzeşte ?... Că nu-i tot timpul plecat.

— Știu şi eu...

— Chiar eu i-am pus în cutia de scrisori vreo trei ANONIME NESEMNATE, degeaba însă. Ori au intrat pe mîna femeilor, ori şi el...

— Mde !

— Și să-ţi mai spun un secret, că te văd om de treabă, vino mai aproape ! Și Petre Negoiţescu îşi aruncă ochii în jur, mai să crezi că cineva se putea ascunde în vreun colţ al odăii. Aş paria pe... jumătate din cărţile mele, că l-am văzut pe hoţ ! Stăteam colo, în balconaşul ăla, de unde se vede ca-n palmă toată strada. Îmi place să stau acolo şi să privesc la lumea care trece încolo şi încoace, să respir aerul răcoros al serilor de mai, să admir cerul înstelat, luna, dar poate mai mult decît orice să mai uit de trecut. Nu mi-e drag de loc trecutul ăsta al meu, sau mai degrabă zis, al familiei mele. Am avut doi băieţi ca doi stejari — unul şi unul. Frumoşi, zdraveni, sănătoşi — aşa, ca dumneata ! — şi amîndoi s-au prăpădit pe front. De focul lor s-a dus după ei şi Marieta, nevastă-mea. S-a dus şi ea în 'paşase... Fiecare din obiectele care mă înconjoară — mobila, cărţile, tablourile, portţigaretul de colo care era al celui mare — fiecare în parte îmi aminteşte de ei...

Şi bătrînul, după ce oftă adînc, continuă, vizitatorul neîndrăznind să-l întrerupă, să-l întrebe ce a văzut din balcon.

— Cînd stau însă în balcon şi mai văd şi eu lume pe stradă, nu mai sînt înconjurat de atîtea amintiri şi parcă mai uit de răul care mă roade. Şi iar oftă. Dar uite, te plictisesc ! sesiză el.

— Nu, nu, nu...

— Am început cu una, şi am ajuns la alta. Aşa păţesc întotdeauna cînd găsesc pe careva să mă asculte. Te rog să mă ierţi, tinere, văd că te-am plictisit cu poveştile mele.

— N-am de ce să vă iert, şi nici nu m-aţi plictisit. Nu aveam decît şapte ani cînd s-a terminat războiul, şi totuşi mi s-a întipărit bine în minte grozăvia acelor ani. Mai ales anul cu bombardamente. Şi cei mari, şi cei mici, cu toţii au pătimit atunci, şi destui mai pătimesc şi astăzi. Dumneavoastră sînteţi doar unul dintre miile de cazuri.

— Așa e, așa e, ai dreptate... Și cum spuneam, ies pe balcon pe la opt, opt fără un sfert, și după nici o jumătate de oră văd un domn bine făcut și bine îmbrăcat — semăna cu Valerică, băiatul ăl mare — și iar oftă — că trece strada și se îndreaptă spre blocul nostru. L-am văzut limpede, că tocmai vizavi de noi e un bec, încît de l-aș revedea, l-aș recunoaște îndată. Mai ales că, așa bărbat bine, avea un beteșug : șchiopăta, trăgea după el piciorul drept. Nu prea rău, dar se vedea bine că nu-i ca toată lumea — pacatele lui. Șontînc, șontînc...

— Și ?

— Cînd am văzut că intră în blocul nostru, mi-am zis : ori se duce sus, la „al doilea", ori la doamna Lili, să-i dea niscaiva lecții de balet ! și bătrînul făcu cu ochiul, zîmbind complice. Sus n-a urcat, că l-aș fi simțit așa că dacă n-a stat în fața ușii un moment — așa, ca la vreo treisferturi de oră — atunci în altă parte nu avea unde se duce. V-am spus, nu, că cei de colea sînt plecați din țară.

— Dar cînd a plecat — l-ați mai văzut ? Avea ceva în mînă ? Că dacă el a fost hoțul...

— Tocmai asta e că ducea ceva ca o valijoară, nici prea mică, nici prea mare, cam patrată. Într-o mînă. În cealaltă, o servietă cam borțoasă ; parcă-mi amintesc că o avea și la sosire, mai subțirică însă. Și atunci, pe moment, mi-am zis că o fi cumpărat ceva, ceva din ce-o fi primit pațachina din străinătate — că primește pachete și ce nu-i place vinde, treaba ei, că asta nu mă privește. În nici un caz nu-mi trecea prin minte că acel domn e hoț... Și chiar de aș fi știut ce hram poartă, și că a furat magnetofonul nu numai că n-aș fi strigat la el, dar îl mai și blagosloveam ! Ducă-se, aș fi zis, că și cu atîta nici ăla, hoțul, nu se pricopsește, nici ăștia de jos, păgubașii, nu sărăcesc !

— Așa e, însă și legea e lege...

— O fi, nimic de zis, dar asta nu mă privește ; eu sînt pensionar nu detectiv.

— Cei de la miliție n-au făcut cercetări ?

— Ei, na, cum să nu facă ?! Chiar atunci, noaptea, după ce au sosit dînșii de la teatru. S-o fi auzit pe doamna Lili ce se văicărea. Doamne-Doamne, credeai că trage să moară. Dar n-a murit. Pînă pe la două s-au tot foit pe-aici, cei de la miliție : au fotografiat mînerele de la uși, m-au întrebat și pe mine una sau alta, dar vorba-aceea prinde hoțu', scoate-i ochii ! S-a dus, s-a dus. Pagubă-n ciuperci.

— Mde, știu și eu... Poate că totuși era mai bine dacă spuneați ce-ați văzut.

— De ce ? Să mă cheme „pe acolo“ să dau declarații ? Să mă pună față în față cu domnișoru' acela șchiop ? Să mă tîrască pe la procese ? Să mă pocnească careva într-o noapte cu o cărămidă în cap, să-mi închidă gura ?... Și asta pentru ce, să dea de urma magnetofonului, nu ? Să se împopoțoneze din nou doamna Lili ?... Lasă... că bărbații o plac și așa. Hi, hi, hi ! și bătrînul se porni pe rîs, se înecă, apoi schimbă rîsul pe o tuse seacă.

După ce se liniști, îi mai dete vizitatorului cîteva vagi informații referitoare la apartamentul de jos, apoi se despărțiră, nu mai înainte de a sintetiza pensionarul în cîteva cuvinte toată filozofia concepțiilor sale !

— Să le fie de bine și păgubașilor și hoțului ! Cum își așterne, așa doarme fiecare, asta-i lege. Așa că... aleluia !

9

Cînd intră căpitanul pe uşă, Mihuţ privi întrebător la el.

— Mircică, eşti bun de cinste. Două halbe, deseară, la „Carul cu bere“ !

— Vă invidiez, eu m-am întors cu mîna goală.

— Nici urmă de... Dănăilă sau Vălimăreanu ?

— Nici la Operă şi nici la Operetă. Am stat de vorbă cu mai mulţi, dar şi cu o garderobieră cu serviciul pe-acolo de aproape douăzeci de ani : nu-şi aminteşte să fi auzit vreodată de numele lor.

— Bănuiam, maeştri de balet...

— Dar dumneavoastră ? întrebă locotenentul.

— Hoţul e şchiop, de piciorul drept, probabil.

— Cum aşa ?

— Am dat acolo de un bătrîn guraliv şi... discret, care l-a văzut pe hoţ intrînd şi ieşind cu prada, dar a tăcut ca un peşte. Se teme să nu reintre păgubaşii în posesia magnetofonului. Se pare că îl cam terorizau cu muzica lor.

— Şi ştie cine-i hoţul ?

— Ei, n-o lua aşa de repede. De unde să-l ştie ? Se laudă, e adevărat, că i-a observat faţa la lumina unui bec de vizavi. Aşa o fi. Mai important pentru noi e însă beteşugul individului. Bărbat bine, tînăr, în jur de treizeci de ani, şchioapătă uşor. Tot e un indiciu.

— Să-i întrebăm pe Iacobeşti, dacă au sau nu vreun amic şchiop, propuse Mihuţ.

— Multe au mai rămas să-i întrebăm. Să-i întrebăm sau să aflăm noi, mai adăugă Toma Popovici, privind de la fereastra biroului la forfota străzilor din jur.

— Să dau o fugă pînă acolo ?

— N-ar strica, poate. Mi-e teamă însă... să nu te fascineze balerina, glumi căpitanul. Ea, femeie cu experienţă, tu... fără destulă şcoală a vieţii... Mde !

— Ea, în nici un caz ! veni prompt răspunsul tînărului ofiţer.

— Atunci... cine ? Cea mică ?

— Nu-i genul meu, eu blond, ea blondă. Deşi...

— Deşi ? şi Popovici se întoarse, privindu-l.

— Tare-i drăguţă. Cam aşa, ca ea, văd eu... îngerii.

— Presupunînd că există.

— Îngeri, la figurat vorbind, preciză Mihuţ.

— Ai dreptate. E frumoasă. Foarte frumoasă chiar. Păcat, dacă cumva a apucat-o razna.

— Credeţi ?

— Cu o „mamă“ ca Lili Iacobescu...

Locotenentul Mircea Mihuţ, deşi căuta să păstreze o atitudine de totală indiferenţă, se întunecă. Acoperi o clipă albastrul propriilor ochi cu pleoapele, şi o revăzu pe fată aievea, aşa cum intrase pe uşă cu o zi în urmă, cînd se înapoiase de la şcoală, cînd dăduse un abia auzit bună ziua, parcă speriată, poate doar emoţionată.

De ce speriată ?... Popovici avusese prilejul să constate că timiditatea nu era un atribut al tinerei fete.

Lăsîndu-i pe cei din familia Iacobescu să-şi vadă liniştiţi de treburi, ofiţerii deschiseră cartea de telefon. Rezultatul : nouă abonaţi cu numele de Dănăilă şi opt de Vălimăreanu, nici unul cu prenumele de Iulian sau Bubi.

— De altfel ăsta-i nume de căţel, nu de...

— ...de maestru de balet !

— Iar dacă ar avea dumnealor telefon, nu ar şti balerina numerele ?

— Multe ştie balerina ta, puţine ştim noi, ăsta-i marele nostru „of".

— Asta cam aşa este.

— Totuşi trebuie încercată încă o dată această pistă.

10

— Din nou sînt obligat să vă inoportunez cu prezenţa mea! îşi ceru căpitanul scuze după ce dăduse bună ziua, cu ochii în jur. Lili Iacobescu părea să fie singură.

— Tocmai voiam să mă îmbrac, să plec după cumpărături, veni răspunsul femeii, nu prea îmbietor la discuţii.

— Vă promit să nu răpesc din preţiosul dumneavoastră timp decît cîteva minute, puţine, foarte puţine.

— Mă rog, vă ascult. Aţi dat cumva de urma hoţilor ? întrebă ea cu o urmă de ironie în glas, tot adunîndu-şi decolteul capotului în care se nimerise să fie înveşmîntată cînd auzise soneria.

— Dacă vreţi să vă schimbaţi... aştept, fu rîndul căpitanului să fie ironic.

— Nu, mulţumesc, mă simt bine şi aşa. De ce să răpesc din şi mai preţiosul dumneavoastră timp ? i-o întoarse ea.

— Ei, chiar aşa de preţios nu-i timpul meu, deşi n-am dat de urma hoţilor ; am dat de-a HOŢULUI ! se lăudă Popovici, avînd el socotelile lui.

— De-a hoţului ?! clipi femeia privind mai puţin indiferentă la ofiţer.

Discuția avută cu o seară în urmă în bucătărioara Ellei Pascalide — ea în fotoliu, gazda pe un scăunel — nu-i lăsase nici o îndoială asupra identității vizitatorului trimis, chipurile, de ea, să cumpere un aparat de fotografiat, tînărul ofițer care îl însoțise pe căpitan, blondul cu ten de fecioară. Ella, sărmana, se speriase rău de tot cînd a aflat cine-i individul pe care voise să-l trateze cu o cafea, însă, mai puțin, dintr-un anume punct de vedere, destul de îngrijorată totuși cînd gîndea că poate are dreptate miliția să creadă că hoțul e careva dintre... dintre amicii ei. Mai știi ?

Căpitanului nu-i scăpă urma de îngrijorare, de teamă ascunsă, dar și de bucurie — ar fi intrat în posesia bijuteriilor ! — ce se citea pe fața femeii.

— Da ! preciză Popovici, am dat de oarecari indicii care ne-au pus pe o anumită urmă. Ceea ce știm precis e că un singur individ s-a strecurat în casa dumneavoastră. Cînd îl vom aresta nu știu precis. Poate peste o zi sau două, poate ceva mai tîrziu. Nu știu.

— Aș reintra în posesia bijuteriilor, oftă Lili întrebîndu-l în clipa următoare dacă dorește să bea o cafea.

— Mulțumesc, nu, aș fi nevoit să-mi prelungesc vizita, ori v-am promis că n-o să vă rețin decît foarte puțin timp.

— Atunci poate un pahar de vin bun ? și femeia privi la ofițer cu altfel de ochi, mîngîietori și tandri, încît bărbatul roși ușor, întorcînd fără să vrea privirea.

— Nu, nu, mulțumesc. În timpul serviciului...

— Atunci... poate... altădată. Cînd vreți dumneavoastră.

— Da, altădată, da, să punem mai întîi mîna pe hoţi.

— Pe hoţ ! Aşa aţi spus mai adineaori, preciză ea.

— Pe hoţ, aveţi dreptate, deşi s-ar putea să aibă şi niscaiva complici. Însă, uite, ne-am întins la discuţii şi am uitat de ce am venit la dumneavoastră, schimbă Toma Popovici subiectul convorbirii. Să-mi spuneţi încă o dată unde trebuia să vă duceţi alaltăieri seară, dacă nu cumpăra soţul acele bilete. Din discuţia noastră de ieri reieşea că, după cum aţi afirmat, la doamna Pascalide, ori... ori nu prea e aşa, căută Popovici s-o menajeze, să nu-i spună direct că l-a minţit. Ori dacă la doamna Pascalide, nu, atunci unde ?... La doamna Pascalide urma să vă duceţi aseară, cum v-aţi şi dus, probabil, nu alaltăieri seară, preciză el.

Lili Iacobescu rămase tăcută, vizibil frămîntată de răspunsul pe care să-l dea ofiţerului. Apoi, afişînd un zîmbet angelic, luă o atitudine de madonă neînţeleasă :

— Ah, cîtă lipsă de discreţie şi din partea dumneavoastră ! Ce-aţi fi dorit să vă spun ? Aveam *rendez-vous* cu cutare bărbat ? Răspunsul acesta-l aşteptaţi de la mine ? V-am spus şi dumneavoastră şi soţului acelaşi lucru, că trebuia să mă duc la doamna Pascalide, să consult nişte jurnale de modă primite recent de la Paris. Trebuia să am un alibi !

Căpitanul nu scoase o vorbă : „S-o întreb sau nu cine-i bărbatul ?“

— Văd din privirea dumneavoastră că mă condamnaţi, continuă femeia. V-aş ruga, dacă-i aşa, să-mi spuneţi : dumneavoastră, la cei treizeci de ani, cîţi se pare că aveţi, dacă aţi avea o soţie de cincizeci şi trei de ani, n-aţi mai călca din cînd în cînd pe-alături ?

— Nu.

— NU ?! şi Lili Iacobescu se apleacă peste masă, spre el, contrariată. NU aţi spus ?!

— Exact : nu. Nu, pentru că, în nici un caz, eu, unul, nu m-aş căsători decît cu o femeie potrivită cu etatea mea.

— Asta-i altceva. Viaţa este însă foarte complexă şi plină de neprevăzut. Ea însăşi te obligă de foarte multe ori să procedezi altfel decît te îmboldeşte inima. Cînd dansam seară de seară la bar, aproape goală, în faţa a zeci de bărbaţi ce priveau la mine cu gurile întredeschise, băloase şi duhnind toate a tutun şi alcool, simţeam o plăcere nebună să le trag zeci şi sute de palme, să-i calc în picioare, să-i ucid, de-aş fi putut ! Şi atunci cînd s-a găsit unul dintre ei, care mi s-a părut mai de treabă, să mă scoată de acolo şi să mă ia de nevastă, ce-aţi fi vrut să-i răspund ?... Nu eşti nici frumos ca Adonis, şi nici de etatea mea, fugi ! Caută-ţi alta ! Nu eşti de nasul meu ! Aşa să-i fi răspuns ? Să-mi continuu calvarul, acolo, în subsolul acela înăbuşitor ?! M-am măritat, să scap, asta am făcut !

„Cu un bărbat căsătorit şi cu copii !“ fusese gata Popovici să zică, dar se abţinu, mulţumindu-se să o măsoare lung cu privirea. Schiţă şi un zîmbet, dar nu scoase o vorbă.

— Vorbiţi, de ce nu spuneţi nimic ?

— Pare-mi-se că abia de data asta aţi fost cu adevărat sinceră. Şi, ca să fiu şi eu la fel, n-am să vă ascund că tăceam, fiindcă mă gîndeam la modalitatea pe care s-o folosesc ca să vă conving să nu-mi ascundeţi adevărul nici de acum încolo.

— O să încerc.

— Deşi, ca să zic aşa, sinceritatea de adineaori nu vă absolvă întru totul de mai tîrziile dumneavoastră greşeli — ştiţi la ce mă refer ! — atîta vreme cît nimeni nu v-a obligat să îmbrăţişaţi meseria asta, de dansatoare de bar.

— La şaptesprezece ani, fără tată...

— Aveaţi douăzeci şi unu cînd v-aţi căsătorit.

— Totuşi...

— Şi probabil şi destulă experienţă.

— Experienţa nu ţinea nici de foame şi nici nu mă ajuta să mă îmbrac ! schimbă ea tonul, uşor enervată.

— Putea însă să vă îndrume paşii spre o altă meserie.

— Să fi vîndut nasturi ! se încruntă ea.

— Nasturi, poplin, cravate, bibelouri la Artizanat, sînt atîtea posibilităţi de a cîştiga un ban cinstit şi totodată de a continua studiile.

— N-aveţi impresia că predicile astea trebuiau ţinute acum zece-doisprezece ani ?

— Dacă v-aş fi cunoscut, pe-atunci...

— Cred că pentru altceva sînteţi dumneavoastră plătit şi nu ca să dădăciţi o femeie în propria ei casă ! se enervă ea, deşi îşi impusese încă de la începutul discuţiilor să fie cît mai calmă.

— Din nou aveţi dreptate. O zi cu ghinion pentru mine. Îmi cer iertare, dar asta nu înseamnă că n-o să-mi răspundeţi la cîteva întrebări.

— Iar întrebări ?!

— Doar două. Adică trei : numele şi adresa... celui la care urma să vă duceţi alaltăieri seară, adresele sau numerele de telefon ale domnilor Dănăilă şi

Vălimăreanu, şi... defectele fizice ale tuturor cunoştinţelor dumneavoastră de sex masculin. Atît.

Femeia se aşeză mai bine pe scaun, îşi mai adună o dată reverele capotului şi luă o mină de totală nevinovăţie.

— Îmi pare rău, foarte rău chiar, dar nu vă pot răspunde la absolut nici una dintre întrebări. Regret.

— Deci, prin urmare, la prima întrebare refuzaţi să răspundeţi ?

— Da. Pentru că n-aveţi nici un drept să interveniţi în viaţa mea intimă. Bărbatu-meu, doar el !

— La a doua ?

— N-am ce răspunde. Nu cunosc adresele celor doi domni.

— Telefonul ?

— Poate că nici n-au aşa ceva.

— Locul unde muncesc ?

— Nu-l ştiu.

— Nu cumva la... Operă ? întrebă căpitanul, cu ochii pe jumătate închişi.

— La Operă... Se vede că a trăncănit verzi şi uscate hodorogul de Gusti ! scrîşni ea cu necaz, îmbufnată.

— Cînd vreţi, ştiţi să folosiţi şi expresii care doar aparent sînt în contradicţie cu dumneavoastră...

— Domnule ! Vă permiteţi cam multe şi-am să reclam !

— Vă rog...

— Sînteţi de-a dreptul extraordinar !

— Visul meu a fost dintotdeauna să ajung un om extraordinar — iată-l pe cale de realizare.

— Şi doar închipuit ironic, să ştiţi !

— Nici nu mi-aş permite să fiu cu dumneavoastră ironic. Nu, nici nu urmăresc aşa ceva.

— După ce o să terminați cu... cu porcăria asta de anchetă, poate o să ne mai întîlnim ; abia atunci o să vă spun tot ce gîndesc despre dumneavoastră !

— Abia aștept. Dar ca să vină mai repede ziua asta, răspundeți-mi măcar la cea de-a treia întrebare : dacă cunoașteți în rîndul prietenilor dumneavoastră, ai soțului sau ai Andei, pe careva cu vreun beteșug fizic.

— Șchiop, ciung, fără urechi ?

— Să zicem... șchiop.

— M-a ferit Dumnezeu de așa ceva. Toți bărbații pe care îi cunosc, sînt un amestec de... Paris și Hercule.

— Inclusiv... soțul ?

— Gata ! Nu vă mai răspund la nici o întrebare ! Pe mojici n-am să-i sufăr niciodată. Vă rog !

Și frumoasa femeie, dezlănțuită, își îndreptă privirile spre ușă.

11

După nici o jumătate de oră, Toma Popovici se plimba prin fața liceului unde învăța Anda Iacobescu. Cum pînă la ora cînd luau sfîrșit cursurile nu rămăseseră mai mult de cîteva minute, căpitanul se hotărîse s-o aștepte la ieșire. Îndată după ora unu începură să iasă pe poarta școlii primele fete. Anda nu era printre ele. O codană înălțuță îi aruncă o ocheadă, zîmbindu-i. Toma zîmbi și el. Ce era să facă, să se încrunte ? Abia împlinise douăzeci și nouă de ani. O să se încrunte mai încolo, pe la patruzeci-cincizeci, cînd el însuși o să aibă fete ca astea. Alte două, mai înalte decît cele din jur, își dădură coate. Luna mai era la jumătate, era soare și era cald, verdele crud al copacilor din preajma școlii te îmbia la plimbare, și tot la plimbare au pornit cei doi, după ce Anda ieșise pe poartă, printre ultimele.

— Nu vreți să mergem să discutăm acasă ? întrebase ea.

— Nu, nu, făcu el repede. Ne plimbăm un pic. Sau, dacă vrei, să intrăm undeva, să luăm ceva, o înghețată, o cafea...

— N-am la mine bani.

— Am eu, îi răspunse el, întrucîtva încîntat că are prilejul să meargă alături de o fată atît de frumoasă.

Anda era în uniformă, deci, evident, cam prea copilă pe lîngă el, dar asta nu-l stingherea, socotea că mulţi o să-i considere fraţi.

Pe o stradă din apropierea şcolii dădură de o mica cofetărie, pustie la acea oră de prînz. Căpitanul comandă o porţie dublă de îngheţată pentru fată şi o cafea amară pentru el. Anda, cînd se văzu în acel colţ, singură, doar cu acel bărbat, începu să dea semne de nelinişte şi să-i pară rău că îl însoţise acolo pe căpitan.

— Spune-mi, mai eşti supărată pe mine? începu el.

— Supărată?... Nici n-am fost, ca să fiu sinceră. Dar dacă dumneavoastră, una-două... fă-mi o listă, de ce nu porţi cheia cu tine, iubeşti pe cineva...

— Şi mi-ai răspuns că nu! o întrerupse Popovici.

— Şi v-am minţit?

— Eu zic că da. Şi continuă: Pe cine ai aşteptat aseară mai bine de o jumătate de oră în faţa magazinului „Adam“? o fixă căpitanul.

— Aseară...

— Da, aseară, de la orele opt fără două-trei minute, pînă la opt şi jumătate, nouă fără douăzeci şi cinci, mai precis.

— M-aţi urmărit?! tresări ea.

— Poate. În nici un caz, în palmă nu ţi-am ghicit. Dar, ia să văd, de-acum încolo ai să spui adevărul? şi Toma Popovici îi luă palma stîngă — o mînă mai degrabă de copil decît de domnişoară ce-şi dă aere — şi se făcu că cercetează cu atenţie liniile despre care chiromanţii se laudă că ghicesc caracterul şi viitorul. Nu! zise el categoric. „Scrie“ aici că nu-mi vei spune nimic altceva decît adevărul. De altfel şi eu îţi promit că n-am să te întreb chestiuni strict personale. Nici nu mă interesează astea.

— Nu... nu vă înţeleg... îngînă fata abia auzit.

Acum, cînd nu mai era acasă, în ambianţa care îi era atît de familiară, şi alături de Lili Iacobescu, pierduse mult din cutezanţa afişată cu o zi în urmă. Singură, în acel colţ, alături de bărbatul autoritar care n-o slăbea din priviri, se simţea mică, pierdută şi părăsită, gata să spună tot ce ştia, de-ar fi putut vorbi, de n-ar fi fost încorsetată într-un păienjeniş lipicios şi complicat, cu zeci de meandre.

— Vreau să-mi spui numele celui pe care îl aşteptai aseară.

— Tony ! veni răspunsul ei, îndată.

— Tony... Tony şi mai cum ?

— Nu ştiu nici eu. Nu-l cunosc decît de cîteva săptămîni, două sau trei.

— Oricum... începu Popovici, dar renunţă şi o întrebă altceva. Unde locuieşte ?

— Unde locuieşte ? repetă Anda întrebarea ofiţerului. Mi-a spus, dar e aşa de complicat de ţinut minte... În Balta Albă, blocul... B... B, parcă... F ?... Nu, nu F, B, precis B, intrarea... C, etajul... Ce etaj ?... şi fata privi la ofiţer, de parcă acesta trebuia să cunoască adresa lui Tony.

— Pe mine mă întrebi ?! exclamă Popovici amuzat.

— Nu ştiu, am uitat... Aveam notată adresa pe o hîrtie, dar am pierdut-o. Am căutat-o în poşetă, dar n-am mai găsit-o.

— Tu ţi-ai notat-o, sau el ?

— El. Mi-a spus : „Să ai de unde mă lua, dacă mă pierzi cumva, vreodată“.

— Şi l-ai pierdut ! făcu Toma Popovici înciudat, deşi era sigur că dacă Tony era hoţul, în nici un caz nu-şi dăduse adresa reală.

— L-am pierdut... Nu pe el, adresa doar.

— Și-aseară ?

— N-a venit. Cum am ajuns însă acasă, mi-a şi telefonat, să-şi ceară scuze. Nu era vina lui, fusese reţinut la birou peste prevederile sale. Mă avertizase încă de la ultima noastră întîlnire.

— Cînd a avut loc ?

— În urmă cu... cu patru sau cu cinci zile, mai precis... luni.

— Și ce ţi-a spus atunci ? Ai zis ceva, de un avertisment.

— Că are o săptămînă foarte grea, de întocmit mai multe contracte, aşa ceva.

— Unde lucrează ?

— La o întreprindere de import-export.

— Care anume ?

— Nu ştiu precis : Mineral-Import, Petrol-Export, așa ceva. N-am dat importanță. Să ştiţi însă...

— Zi, zi, de ce te-ai oprit ?

— Nu-i ce credeți dumneavoastră. Nu el ne-a spart casa. Nici vorbă de aşa ceva !

— Nici n-am spus asta, de unde-ai mai scos-o ?

— Atunci ?

— Curiozitate profesională, atîta tot.

— Hm...

Și fata, după ce îi aruncă o privire jucăuşă, înfipse linguriţa în îngheţată.

— Îl iubești ?

— Mda...

— Adică : nici da, nici nu, asta trebuie să înţeleg ?

— Îmi place, ţin la el, poate că îl şi iubesc puţin, însă nu pot spune că, de l-aş pierde, la noapte aş avea insomnie. Mamei i-am spus de mai multe ori că îl iubesc foarte, foarte mult, dar nu-i de loc aşa.

— Asta mi-o spui deoarece ieri, cînd te-am întrebat dacă ai sau nu un prieten mai apropiat, mi-ai răspuns...

— Ieri, la fel ca şi azi, socotesc curiozitatea dumneavoastră ca fără absolut nici o legătură cu descoperirea hoţilor. Azi, însă, şi fiindcă m-aţi văzut aseară aşteptînd la „Adam“, dar mai cu seamă pentru că nu mai aveţi aerul de inchizitor, de ieri, v-am spus adevărul. Ieri, nu ştiu cum să vă explic... simţeam aşa, ceva ca o plăcere deosebită să vă sfidez. Îmi eraţi de-a dreptul antipatic. Nu ştiu de ce, dar asta-i realitatea şi nu vreau să vă mint.

— Poate fiindcă azi m-am îmbrăcat cu alte haine, glumi Popovici.

— Poate...

— Dar mamei — dacă-i aşa — ei de ce i-ai spus că îl iubeşti pe Tony „foarte, foarte mult“ ?

— Mamei...

Şi Anda Iacobescu privi în gol, incomodată parcă de întrebare, şi abia încolo, mai tîrziu, dădu un răspuns :

— Ca să scap de insistenţele ei de a mă lua cu ea în vizite, să fiu a patra la pocher, la...

— Ştii şi pocher ?! se miră Popovici.

— De ce „şi pocher“ ? Ce, adică, altceva mai ştiu ? veni, logic, întrebarea fetei.

— Poftim, îl retrag pe „şi“. Ştii pocher ?!

— De ce să nu ştiu ?... Ştiu. Numai că, în familiile prietene, se joacă îndeosebi „pietre“, uneori *bridge*, mai rar pocher, găsi ea de cuviinţă să precizeze.

— Mda, să treacă timpul.

— Doar n-or să joace... ţintar, titirez sau loto !

— Jocurile astea de unde le mai ştii ?

Și Popovici privi la fată sincer uimit, aducîndu-și aminte totodată, vrînd-nevrînd, de copilărie.

— De la bunica. Mama mamei... adevărate. Cînd eram mai mică —eu și Anca, sora mea — jucam cu ea, cu ea și cu un frate al ei, cînd ne trimitea mama să stăm vara la bunica, la țară, într-un sat lîngă Tîrgoviște.

— Și nu te simțeai, într-un anume fel, mai fericită atunci, acolo, de cît azi, aici ? o întrebă el.

— Eram mică, pe-atunci. Și bunica... a murit acum doi ani.

— Acum doi ani... repetă căpitanul, cu gîndurile împrăștiate, după care, nici el nu știa exact de ce, o întrebă : Și-ai fost la înmormîntarea bunicuței ?

— Nu... și fata aplecă privirea, a vinovăție.

— N-ai fost ?!

— Nu. N-am aflat decît mai tîrziu, la cîteva săptămîni. Mămica... Lili, ea a primit telegrama și a uitat de ea, a uitat să ne-o arate. A dat de ea mai încolo... Și mi-a părut tare rău. O iubeam mult, mult de tot pe bunica...

Toma Popovici sorbi o înghițitură din cafeaua de acum rece, apoi privi la fata din fața lui. Albastrul ochilor ei își pierduse din limpezime și o lacrimă îi juca pe una din gene.

„Sînt și eu o dată convins că nu mi-a spus o minciună“, socoti el scoțînd un „mde“ prea puțin consolator, o dată cu gestul de a-i mîngîia o mînă, pe cea mai apropiată, numai că în clipa următoare își aminti de rostul lui acolo în cofetăria pustie, și și-o retrase.

— Așa-i viața : plină de neprevăzut și de complexități. Dacă n-ar fi așa, poate că ne-am plictisi și n-am mai ține așa de mult la ea.

— Eu... nici nu știu, dacă țin chiar așa de mult la viață, veni ca o replică răspunsul fetei, obligîndu-l pe căpitan să o fixeze ca pe o curiozitate. De ce mă priviți... de parcă acum m-ați vedea prima dată ? îl întrebă ea.

— Fiindcă toată ființa ta contrazice vădit ceea ce ai spus adineaori. Cine atunci altul ar fi îndreptățit să țină și să iubească această viață, dacă nu o fată ca tine ? Ai abia șaptesprezece ani, frumoasă ești, o știi prea bine, nu mă îndoiesc că ești și suficient de inteligentă, nici nu pari să fii una din acele ființe mofturoase și răzgîiate, bune doar să le tragi palme, să le vină bunul simț la loc și, în ciuda primelor mele impresii, cred totuși că tu ești, ceea ce se spune în sensul exact al cuvîntului, o fată bună, tare bună, și-atunci ?!

Anda rămase tăcută, cu privirile pironite în cupa cu înghețată pe jumătate topită, apoi avu o tresărire, ca trezită dintr-un vis urît :

— Lăsați-mă, vă rog. Lăsați-mă. Nu aveți de loc dreptate. Sînt o fată rea, tare rea, știu bine, și tocmai pentru că vreau să fiu altfel, încerc să... să mă îndrăgostesc de careva. Dumneavoastră nu puteți să mă înțelegeți !

— Încerci să te îndrăgostești ?! repetă Popovici, uluit, nefiind în stare s-o înțeleagă, deși o mulțime de presupuneri i se învălmășeau în cap.

Anda, părînd să ignore complet prezența căpitanului, luă lingurița de pe farfurioară și se grăbi să-și termine înghețata — lapte colorat în maro. Cînd isprăvi, scoase din servietă o batistă dantelată, se șterse la gură, cum fac copiii, și privi la bărbatul din fața ei :

— Mai aveți să-mi puneți vreo întrebare ?

— Da, bineînțeles, cîteva... Unde l-ai cunoscut pe Tony ?

— La Vatican, veni îndată răspunsul fetei.

— Unde ?!

— Bombița aceea simpatică, pe Magheru, peste drum de Leonida. Are și-un altfel de nume...

— Podgoria ?

— Podgoria, așa cred, dar cei mai mulți îi spun „La Vatican". Poate fiindcă aduce a biserică : felinare, lampadare, penumbră, știu și eu... Acolo l-am cunoscut, eram cu o colegă, și... și s-a invitat la masa noastră. Adevărat e că locuri libere nu mai erau. Și... și așa ne-am cunoscut.

— Bărbat drăguț ?

— Foarte drăguț ! veni îndată răspunsul fetei.

— Vrei să mi-l descrii ?

— Da, de ce nu, deși...

— Știu, știu, nu-i hoțul, totuși...

— Înalt, ochi căprui, întotdeauna foarte bine îmbrăcat, niciodată trist sau supărat, și... și cum să vă spun, pare tare de treabă, nu-i „golan" cum sînt atîția. Niciodată nu m-a asaltat cu insistențe nelalocul lor, și nici nu mi-a propus... să ascultăm împreună muzică — la el acasă, se înțelege ! — cum fac de obicei donjuanii de duzină, doar-doar te-o prinde între patru pereți.

— Ai avut prilejul să cunoști și dintr-ăștia ?

— Da, dar nu le-a mers, recunoscu ea.

— Deci Tony e băiat drăguț... repetă Popovici gînditor. „Să o întreb și dacă-i șchiop... pierd timpul degeaba". Totuși o întrebă.

— Oh, nu, nici vorbă, ce șchiop ! Are un mers... așa, cum să vă spun, de sportiv, ușor legănat. Nu, nici vorbă de vreo defecţiune fizică. Cred că nu-i lipseşte nici măcar vreun dinte !

„Uite cum îmi pierd eu timpul !“ se înciudă căpitanul, dar nu dezarmă, o umbră de bănuială nedîndu-i pace.

— Şi, aseară, cînd aţi pus la cale următoarea întîlnire ?

— A rămas să mă cheme el, peste două sau trei zile, cînd termină cu acele contracte de care v-am vorbit.

— Ai ceva împotrivă dacă... dacă aş asista şi eu la întîlnire ? De la distanţă, se-nţelege ! preciză el.

— Nu, n-am, însă... şi fata ridică din umeri, fără să mai continue.

— Din nou de vină-i curiozitatea, bat-o vina !

— Dacă ţineţi atît de mult...

— Lui însă n-ai să-i şopteşti nici un cuvînt, aşa e ?

— Nu, vă promit. Nici un cuvînt.

— Îţi mulţumesc. Şi acum să mergem, dar nu mai înainte de a-ţi da numărul de telefon la care mă poţi găsi cel mai lesne : pe mine sau pe ajutorul meu, pe care îl cunoşti şi tu.

Anda trase servieta spre ea, o deschise şi pe colţul unui caiet trecu cu un scris ordonat cele două numere de telefon dictate de căpitan. Cînd vru să se ridice, ofiţerul îi făcu semn să mai rămînă o clipă.

— Doar o întrebare : dacă tu, în următoarele două-trei zile, ar urma să te prezinţi la examenul de admitere la „Teatru“ şi-ai avea absolută nevoie de domnul Dănăilă, să-ţi pună acolo o... o pilă, cum ai da de urma lui ?

O umbră trecu fulgerător peste faţa frumoasei fete, apoi zîmbi şters, privindu-l :

— Nu ştiu, vă spun sincer că nu ştiu. Mămica poate să ştie, eu nu.

„Minte, socoti căpitanul. Ştie, dar nu vrea să-mi spună... De ce oare ?“

— Dar dacă te-aş ruga să afli adresa unuia din ei — Dănăilă sau Vălimăreanu ?

Şi Popovici îi zîmbi, doar-doar o va face să deschidă gura.

— Dacă vă spun că nu ştiu, nu ştiu.

— Pe cuvînt ?

— Pe cuvînt.

— Nici telefonul, nici întreprinderea unde lucrează, nimic ?

— Nu, lucrează la Operă. Eu aşa ştiu.

Toma Popovici strînse din buze, să nu izbucnească, se abţinu, dar totuşi o cam luă la rost :

— Uite ce-i, Anda, am discutat pînă acum ca de la om la om, ca doi prieteni, aş putea spune. De ce vrei tu să-mi schimb părerea pe care mi-am făcut-o astăzi despre tine ? De ce te încăpăţînezi să nu răspunzi cinstit la întrebările mele ?... Ce Operă ? Ştii şi tu, la fel de bine ca şi... maică-ta, că domnii ăştia doi n-au nimic, nici în clin nici în mînecă, cu Opera ! Şi-atunci ?

— Aveţi cuvîntul meu că eu asta ştiu : că lucrează pe-acolo ; în ce calitate nu ştiu... şi fata ridică din nou din umeri.

— Nu-i ăsta ? şi Popovici îi arătă portretul unui bărbat cu barbă — sculptorul suspectat de miliţie, fiindcă apela la expediente nu dintre cele mai nevinovate.

— Nu, nici vorbă. Domnul Dănăilă e ceva mai în etate, are un început de chelie, altfel de conformaţie a gurii, nu, nu-i el.

— Dacă nu e, nu e !

Și ofițerul ascunse fotografia în buzunar, ridicîndu-se. Era gata s-o mai întrebe cîte ceva despre Ella Pascalide, dar renunță. „Poate că era mai bine dacă nu aminteam nici despre cei doi... maeștri de balet. O să spună acasă, și-abia că așa n-am realizat nimic. Șchiop nu-i nici unul dintre ei, nici Tony...“

Pînă să se despartă, Popovici cuteză să-i ceară să nu spună nimic acasă despre întîlnirea lor.

— N-am să spun, vă promit.

— Dar dacă o să te întrebe unde ai întîrziat pînă la această oră ? și căpitanul privi la ceas. Două și jumătate.

— Găsesc eu ce să spun, asta nu-i o problemă.

12

Pînă să se însereze, Toma Popovici avu timp să facă cîte o vizită familiilor Protopopescu şi Dumitrăchescu. Cei doi capi de familie îşi cam luaseră gîndul de la obiectele furate. Ofiţerul izbuti într-o oarecare măsură să-i asigure, pe fiecare în parte, că hoţii vor fi totuşi prinşi.

— Vor fi, nu zic nu, replică inginerul Emanoil Protopopescu. Credeţi însă că veţi mai da şi de urma lucrurilor mele ? Cine ştie unde şi cui le-au vîndut !...

— Cel puţin o parte, şi tot vor fi găsite ! îndrăzni să spere Toma Popovici. Dăm noi de urma lor. Important e să punem mîna pe hoţi.

Discuţia cu Alice Protopopescu, şi mai pe seară şi cu Luminiţa Dumitrăchescu, abia că îl derută. Fetele, amîndouă, aveau prietenii lor şi nu se sfiiră să-i spună că au mai avut şi alţii.

— Pe vreunul dintre ei îl cheamă cumva Tony ? întrebase Popovici pe rînd pe cele două fete, şi răspunsurile fură aproape identice.

— Nu, n-am avut niciodată un prieten cu numele ăsta ; nici coleg de şcoală şi nici altfel.

— „Altfel“ ce înseamnă ? o întrebase căpitanul pe Luminiţa Dumitrăchescu.

— Adică... mai în etate, student sau altceva.

— Adică... inginer, cum e Niky, răspunsese şi cealaltă, Alice Protopopescu.

Întrebîndu-le cum arătau aceşti prieteni, amîndouă se grăbiră să-i descrie ca pe nişte autentici feţi-frumoşi.

A doua zi dimineaţa o luă de la cap, cu familia medicului Alexandru Loghin. Îl primi soţia.

— De la miliţie ?... A ! I-aţi prins ! se bucură femeia, în jur de patruzeci de ani, îmbrăcată neglijent, cu urme de ruj pe buze, somnoroasă, cîntărind pe puţin optzeci de kilograme, deşi nu se putea spune că era grasă. În jur — mizerie, deranj, dezordine, cu toate că mobila şi covoarele erau de calitate.

„Halal locuinţă de medic !“ cugetă ofiţerul dînd negativ din cap :

— Nu, nu i-am prins încă. Dar o să-i prindem, se grăbi să adauge cînd sesiză încruntarea femeii. Chestiune de zile, două sau trei, depinde de anumite informaţii. Copiii sînt acasă ?

— Băieţelul e plecat la şcoală, dar neisprăvita aia mare e-acasă. Cred că doarme, că nu se mai satură de somn. E-o puturoasă.

Şi, părăsindu-l pentru o clipă, se apropie de o uşă şi bubui de cîteva ori în ea, s-o scoată din ţîţîni.

— Felicia ! Scoală, hai, că te caută un domn de la miliţie ! Ia ceva pe tine şi vino-ncoa' !

— Nu trebuia... Puteam să revin...

— Da' de ce ?!... Vreun netuns de-al ei ne-o fi golit casa ! Că umblă cu tot felul de fandosiţi. Cică-s oameni de artă. Aiurea, artă ! Golani. Cunosc eu la oameni ! turuia ca o moară neferecată soţia medicului.

— Printre ei aţi observat cumva vreunul care să aibă o deformaţie fizică ? întrebă Popovici, mai mult ca să curme vorbăria femeii.

— Păi ce, e vreunul zdravăn ? Toţi sînt scrîntiţi !

Şi soţia medicului se lovi cu un deget în fruntea acoperită de laţe nepieptănate.

„Tiii ! Ce mai femeie !... Decît să ai parte de-o aşa nevastă, mai bine călugăr la o mănăstire !"

— Ce-o fi făcînd atîta acolo ?! se necăji femeia, gata să alerge spre aceeaşi uşă de adineaori.

— Lăsaţi-o, lăsaţi-o ! interveni Popovici. Pînă se îmbracă...

— Da' ce, vine la vedere ?!... Eu, cînd m-a cunoscut Săndel, eram în costum de baie, şi tot m-a plăcut !

Poate pentru că Toma Popovici făcuse ochii mari, interlocutoarea găsi cu cale să vină cu precizarea :

— Eram la Amara, la băi, făceam plajă. Am acolo o rudă.

Pînă să apuce să mai zică ceva, Popovici auzi o uşă deschizîndu-se şi atunci întoarse capul spre cea care intrase : Felicia Loghin.

— Bună dimineaţa, zise fata abia auzit.

— Bună dimineaţa, îi răspunse ofiţerul, privind-o atent.

— Greu te mai scoli ! găsi de cuviinţă s-o certe maică-sa. Te-aşteaptă tovarăşu' şi tu...

— Nu-i nimic, doamnă, o temperă Popovici. Nu-s de loc grăbit. Apoi către Felicia Loghin : Putem discuta undeva....

— Doar... noi ?

— Dacă se poate...

— Mamă, lasă-ne cîteva clipe singuri ; la mine e deranj, n-am făcut patul, luă fata iniţiativa cînd văzu că Paulina Loghin nu părea dispusă să se clintească din loc.

— Da' ce, s-au furat numai lucruri de-ale tale ?! N-au luat şi inelele şi cerceii mei ?! aproape că strigă ea.

— Stimată doamnă — încercă Popovici s-o liniştească — cu dumneavoastră am terminat în linii mari ceea ce aveam de discutat. Dacă cumva apar elemente noi...

Paulina Loghin, tropăind ca un jandarm, dispăru în spatele unei uşi.

— Foarte autoritară mămica dumneavoastră.

Şi Toma Popovici o privi zîmbind. Fata era înaltă, poate nu tocmai înaltă, însă fiind şi foarte slabă, părea nefiresc de înaltă. Părul îl avea adunat în creştetul capului, doar bretonul era lăsat pe frunte, avea ochii întunecaţi, aproape sumbri, altfel frumuşică şi îmbrăcată cu grijă.

— Îmi pare rău că sînt nevoită să vă dezamăgesc, dar nu-i nici autoritară şi nimic... mămica mea.

— Cum aşa ?! se miră sincer căpitanul.

— Vrea să facă pe autoritara, dar nu-i dă nimeni importanţă. Nici măcar fii-su, Radu. Tata nu ştiu ce a văzut la ea acum cincisprezece ani cînd s-a însurat cu ea. Mama mea a murit cînd aveam abia un an.

— Deci Radu e frate vitreg ?

— Nici atît. Avea doi ani cînd s-a măritat maică-sa — dînsa ! şi Felicia arătă din priviri spre uşă. Cică-i băiatul nu ştiu cui ; s-o creadă ea ; cred că-i „din flori“.

— Dar cu tatăl dumneavoastră cum vă împăcaţi ? continuă Popovici după o clipă de uimire abia ascunsă.

— Cu el... bine. Îl iubesc şi mă iubeşte, deşi putea să găsească o altă femeie pentru rolul ăsta ingrat de mamă vitregă. E un om tare bun. Atît de bun, încît ţine pînă şi la Radu. Altul, în locul lui, de mult l-ar fi dus la o casă de corecţie ; un derbedeu de prima mînă.

— Adică ?

— Nu învață decît de patru și de cinci, fură lucruri din casă și le vinde, să aibă bani de buzunar — deși îi dă și tata și maică-sa — lipsește de acasă nopțile, cică doarme la colegi. Aiurea ! Bea, fumează, joacă pocher, și toate astea din cauza maică-si ; nimeni nu poate să-i zică ceva, că sare și urlă ca o apucată. V-aș ruga să mă scuzați, dacă uneori folosesc și eu expresii nu tocmai... academice, stînd însă zi de zi în preajma unor astfel de oameni, m-am prostit de tot și eu. Și de-o fi să mai stau încă, o să mă tîmpesc de-a binelea !

Apoi, deodată, tînăra fată sări la cu totul alt subiect, dovedind cel puțin în parte că nici ea nu era departe de portretul făcut celorlalți.

— N-ați descoperit hoțul, nu-i așa ?

— Nu.

— S-a dus „Grundig"-ul meu, oftă ea. Pe ce mai fac eu înregistrări...

— Ce să faceți ?!

— Înregistrări, înregistrări de dicție și declamațiune. Tovarășului dumneavoastră care ne-a vizitat rîndul trecut i-am spus care-i idealul vieții mele : să ajung actriță.

— Și cine vă împiedică ? făcu ofițerul pe neștiutorul.

— Cine... Imposibilul acela de examen de admitere ! De două ori am căzut. Dar nu mă las ! Să știu că ies la pensie, la un an de la absolvirea Institutului, și tot n-am să fac pe placul domnilor din comisia de examinare !

— E de lăudat ambiția dumneavoastră, nimic de zis, dar pînă atunci, n-ar fi cumva mai nimerit să activați în cadrul unui cămin cultural, la o casă de cultură, să...

— N-am talent pentru așa ceva! Munca de rînd îmi repugnă. Nu-s născută pentru lucru de corvoadă!

13

Căpitanul Toma Popovici stătea abătut în fața superiorului său. Se împotmolise într-un păienjeniş de supoziţii şi nu vedea cum o să iasă cu bine la liman. Informaţii peste informaţii, unele contrazicîndu-se cu altele, fapte aparent fără importanţă, dar care tocmai ele puteau duce la cheia problemei, ori date ce păreau hotărîtoare, cînd în realitate nu făceau doi bani, se adunaseră unele după altele, înşiruite ordonat în raportul său.

Cînd sesiză că maiorul Atanasiu terminase de citit filele dosarului, Toma Popovici oftă și-și exprimă convingerea că de ar avea un mandat de percheziţie pentru locuința lui Augustin Iacobescu, ar fi aproape sigur că ar da de adresa celor doi „maeştri de balet“ — cheia problemei, după el.

— Trebuie să aibă Lili Iacobescu notată undeva adresa celor doi, numărul de telefon, fie și-o fotografie ! Mi-ar ajunge şi-atît, să-i aflu ce hram poartă şi cam ce învîrtesc dumnealor !

— Nu uita, tovarăşe căpitan, că familia Iacobescu a fost călcată de hoţi ! Iar noi trebuie să-i descoperim pe infractori fără a ofensa tocmai pe cei care au reclamat furtul. Ori, am impresia că dumneata și pînă acum ţi-ai cam depăşit atribuţiile. Soţia jurisconsultului s-a plîns cum că ai fi insultat-o.

Toma Popovici tresări, privi nedumerit la maior şi abia bîigui :

— Nu... nu vă înţeleg...

— A solicitat să fie primită în audienţă „de careva mai mare în grad“, şi am primit-o eu.

— Dumneavoastră ! tresări din nou căpitanul. Şi ce impresie v-a lăsat ?

— Excelentă.

— Excelentă ?! se zăpăci cu totul Toma Popovici, privind nedumerit la maior.

— O femeie frumoasă, poate chiar prea frumoasă, bine îmbrăcată, poate chiar cu gust, sociabilă, poate chiar prea sociabilă, şi care reclama, pe bună dreptate, că a rămas fără bijuterii, şi că noi — miliţia — nu sîntem în stare să dăm de urma răufăcătorilor.

Tot încruntat, căpitanul era numai ochi şi urechi, fără să scoată o vorbă. Ştia că maiorul o să aducă vorba şi despre el şi se temea că are să-i spună că un alt ofiţer ar fi descoperit mai multe decît el. Pentru că, dacă sta şi analiza la rece rezultatele cercetărilor de pînă atunci, nu se putea lăuda că avansase prea mult. De două zile aproape că rămăsese pe loc, nimic nou nu venise să se adauge primelor sale concluzii.

— După ce a terminat de spus ceea ce credea ea că e esenţial, continuă maiorul, a trecut la al doilea punct : incapacitatea ofiţerilor care au condus pînă acum ancheta — aici Popovici se făcu negru — şi, îndeosebi, lipsa de tact şi felul insultător şi abuziv al „căpitanului acela negricios, i-am uitat numele, dar trebuie să-l ştiţi dumneavoastră“.

„Îl ştiu, tovarăşă Iacobescu, îl ştiu, i-am răspuns eu, şi am să iau măsuri corespunzătoare. Dar dumneavoastră, am continuat, de ce nu-i daţi în suficientă măsură concursul ? Puteţi să veniţi dumneavoastră cu o mie de argumente, eu tot n-am să cred că puteţi avea relaţii destul de apropiate cu oameni despre care nu ştiţi nici măcar unde locuiesc !“

„Prin urmare sînt o mincinoasă !“ s-a revoltat ea, fixîndu-mă cu ochii ei încercănaţi, frumoşi, nici vorbă.

„Concluzia asta aţi tras-o dumneavoastră, nu eu...“ şi-am zîmbit amuzat, privind-o, sau mai bine zis, măsurînd-o cu privirea la fel cum măsoară croitorul clientul la ultima probă.

După ce a plecat, am fost nevoit să deschid fereastra, să iasă valul de parfum ce-mi inundase biroul — să nu se creadă că eu m-am parfumat ca o cocotă de mare lux — că parfumul era de calitate, nici vorbă. Oricum, cred că a plecat mulţumită de întrevedere.

— Deci... în concluzie... eu... se cam bîlbîi căpitanul, tot temîndu-se să nu-i fie luată din mînă continuarea anchetării celor patru furturi.

— În concluzie... vezi-ţi mai departe de treburi, dar fii şi dumneata ceva mai temperat în expresii, mai... nu, nu mai cuviincios, că doar te cunosc bine şi ştiu că nu ţi-ai permite să jigneşti o femeie, ci mai... mai puţin ironic, mai puţin zeflemist. Nici nu-i recomandabil să dai unora sau altora de înţeles ce crezi despre ei. Lasă-i în plata Domnului — să se creadă deştepţi şi ingenioşi şi cum le mai place — şi abia cînd ai toate firele problemei în mînă, abia atunci să le dovedeşti că tu ai avut dreptate, nu ei... Despre Ella Pascalide mai ai ceva noutăţi ? schimbă maiorul discuţia.

— În afară de cele trecute în raport, nimic, Mihuţ e cu ochii pe ea, dar probabil că a fost pusă în gardă de Lili Iacobescu. Cel puţin asta e impresia mea.

— Specia asta de delincvenţi nu se pot abţine prea multă vreme de la bănoasa lor îndeletnicire, aşa că, dacă o să vadă că e lăsată în pace, o ia repede din nou de la cap. Mihuţ să fie cu ochii în patru, să nu sesizeze baba că e urmărită.

— Nu-i chiar babă. Se ţine bine.

— Dar nici domnişoară.

14

Ziua de duminică, Toma Popovici o petrecu tot prin café-barurile Capitalei, doar-doar o da de urma „şchiopului". Intră în vorbă cu cîţiva barmani, cu chelneriţele de serviciu, însă informaţiile culese abia că îl derutară şi mai rău. Era necăjit şi din cauză că cei de la birou îi spuseseră că în după-amiaza zilei de sîmbătă, mai bine zis între orele 14 şi 15, fusese căutat în două rînduri la telefon de o voce de femeie — şi bănuia că alta nu putea fi decît Anda Iacobescu. Poate ca să-i spună că Tony a dat semne de viaţă, aşa cum convenise cu ea în micuţa cofetărie din apropierea şcolii ei. Şi el nu fusese la birou — şi nici acasă — şi fata nu voise să comunice altora ce dorea să discute „cu tovarăşul căpitan Popovici". Cînd a aflat despre aceste telefoane, era pe seară. A încercat să telefoneze la locuinţa familiei Iacobescu, însă apelul său a rămas fără răspuns. Toţi ai casei erau plecaţi. S-a dus acolo. Ferestrele toate erau întunecate. A plecat, ce era să facă. Duminică dimineaţa, la fel, acelaşi pustiu. Şi atunci a pornit în turneu pe la café-baruri, să dea de urma şchiopului zărit de Petre Negoiţescu, sau de a lui Tony.

— Şchiop ? Nino Apostol e şchiop printre clienţii noştri mai cunoscuţi. Însă de vreo cîteva săptămîni nu l-am mai văzut pe la noi, îl informă o fetişcană care servea la Tosca.

— Băiat frumos ?

— Foarte. Cu unul ca domnul Nino... mi-ar place şi mie să pierd nopţile, chicoti fata. Aşa şontic cum merge ; nu cine ştie ce, însă. A avut un accident de motocicletă — aşa vorbeşte lumea.

„Ăsta o fi..."

Eşec total. Deziluzie. Timp pierdut. Nino Apostol se căsătorise în urmă cu trei săptămîni cu o studentă de la engleză, el însuşi asistent universitar. Bine pregătit, bine cotat profesional, odată la casa lui renunţase să mai bată cafenelele.

Şi, deodată, cînd era mai abătut, evenimentele începură să se precipite vertiginos.

Noaptea de duminică spre luni o petrecu la Comandament : era de serviciu. Cel mai mult de lucru avea secţia Evenimente. Încăierări, bătăi, o înjunghiere cu briceagul, două intoxicări, dintre care una mortală, destul cît ofiţerul respectiv să nu închidă ochii o clipă. Spre ziuă telefoanele încetară să mai sune. Or fi obosit şi derbedeii, socotiră ei. Locotenentul Popa de la Circulaţie, ca să nu cadă în plasa întinsă de Morfeu, îşi aprinse o ţigară. Trase un fum, două, şi cînd să-l tragă şi pe-al treilea, sună telefonul.

„Vreun accident de circulaţie, tresări el nemulţumit. Nici noaptea n-ai o clipă de linişte. Ce bine era acum cîţiva ani..."

— Alo, da ?... Da, Circulaţia, vă ascult !

Abia apucase locotenentul Popa să părăsească biroul, şi telefonul sună din nou : cineva reclama că i s-a furat maşina.

— Şi-acum aţi observat, la cinci dimineaţa ?! se cam burzului ofiţerul, locotenentul-major Ioniţă.

— Acum cîteva minute ! răspunse vocea precipitată a reclamantului. M-am sculat mai devreme, să fac puțină ordine în garaj, și l-am găsit gol ! Lacătul descuiat şi maşina...

— Ce marcă ?

— Fiat. Fiat 1300 !

— Numărul de circulaţie ?

— 2 — B — 3483 !

— Pe la noi cînd puteţi trece ?

— Cînd... cînd credeţi, oricînd. La șapte trebuie să fiu la serviciu, dar dacă aveţi nevoie de mine...

— Daţi-ne numărul de telefon de la întreprindere, vă vom chema, dacă va fi necesară prezenţa dumneavoastră.

15

Maşina alerga în noapte pe şoseaua care leagă Braşovul de capitala ţării. Bărbatul de la volan era grăbit. Voia să ajungă acasă, să apuce să doarmă două-trei ore, ca la opt dimineaţa să plece din nou la drum, la Drăgăşani, să achiziţioneze o cantitate mai măricică de vin pentru restaurantul al cărui achizitor-principal era. Nu-l încînta de loc drumul pînă acolo, într-un „Steagu-Roşu“ de patru tone încărcat cu butoaie, dar altfel nu se putea. Neapărat trebuia să plece chiar el. Să trimită ajutorul, ca alte dăţi, nu voia ; acum era rost de ceva vin mai ieftin — cam cu jumătate preţ — nişte plusuri, aşa ceva, şi lui nu-i plăcea să ştie stînga ce face dreapta. Cel puţin atunci cînd era posibil. Ştia doar el, el şi cel care preda vinul. În oala acoperită nu pică musca, socotea el apăsînd şi mai vîrtos pe acceleraţie.

Serpentinele de la Timiş le-a urcat tot cu 80—90 la oră. Tovarăşa de escapadă, ori de cîte ori se apleca maşina la viraje, scotea ţipete ascuţite, de gaiţă speriată, ca să izbucnească în rîs în clipa următoare. Era beată : *Chardonnay* de Murfatlar, coniac *Hennessy, Scotch Whisky and Soda*... Şi muzică. Trecuseră de Sinaia şi în capul ei încă continuau să se plimbe de-a valma, amestecaţi ca cocteilul bătut în shaker, Elvis Presley cu Conny Francis, Armstrong cu Nini Rosso, Celentano cu Adamo.

Bărbatul, cum scăpă şi de serpentinele de la Gura Beliei, plonjă prin Breaza cu 140 la oră. Mai mult nu-i permitea motorul. Alcoolul îngurgitat la Poiana Braşov şi mai apoi la barul Carpaţi îl făcuse să simtă o stare de euforie, cum nu mai avusese de mult, un melanj de sfidare cu poftă nebună de aventură. Şoseaua liberă, frînele disc, farurile care băteau la două sute de metri contribuiau la alungarea pericolelor. Ar fi dat mult să fie la volanul unui Cadillac argintiu de patru sute de cai, să gonească cu 200 la oră pe o autostradă occidentală. Să facă popas la moteluri, acolo să cunoască femei frumoase şi bogate, sau doar bogate, nu ca prostuţa de lîngă el. Să alerge tot mai repede şi mai departe spre marile oraşe ale lumii. Parisul ! Acolo viaţă... Baruri la tot pasul, cabarete, localuri de *streep-tease* — s-ar sătura şi el o dată ! Şi poate că ar convinge-o şi pe toanta lui să se producă pe o scenă d-aia, ca amatoare. Ar fi curios să vadă ce impresie ar lăsa. Corp are, frumoasă e, i-ar face praf pe cosmopoliţi. Iar apoi, îmbrăcată, să vină la masa lui, să-l sărute pe obraz, şi tot cu el să plece mai departe ; să crape „ăia" de necaz...

Între Cîmpina şi Ploieşti depăşi toate performanţele de pînă atunci ale maşinii : aproape 150. Doar la Băicoi, în preajma postului de control, coborî sub sută. Pe linia de centură ce ocolea prin dreapta oraşul rafinăriilor, trecu din nou de 140. Se necăji pe iluminaţia feerică a rafinăriei de la Brazi care îl obligă să domolească viteza. Îi lua văzul. La ieşirea din Ploieşti, din nou încetini, pînă mai încolo de postul de control, deşi era aproape sigur că miliţianul moţăia în cabina sa, obosit spre ziuă. Nu-şi putea permite însă nici o imprudenţă. Carnetul de conducere era, tot, un amalgam de observaţii şi avertismente. Viteză excesivă, depăşiri neregulamentare, conducere sub influenţa alcoolului. Oh ! mai ales d-astea... nu, nu putea să rişte o nouă contravenţie. Ştia bine ce-ar urma. Ori, fără maşină, n-ar mai fi el. Trei sferturi din el s-ar topi ca o bucată de unt aruncată în tigaie. Ar fi un oarecare. Un burtă-verde. Un burtă-verde cu bani, e adevărat, dar fără maşină. Adio atunci cuceriri, succese şi invidii...

Frămîntat de griji, şi cum fata adormise, în loc să-l facă atent, ca altă dată, postul de contol de la Potigrafu îl observă abia cînd mai aveau nici patruzeci de metri. Şi, ca un făcut, miliţianul sta de vorbă cu careva în marginea şoselei. O frînă bruscă scrîşneşte de la 140 la 70—80, totuşi bastonul alb-negru fu ridicat la orizontală. Ce să stea ? Să stea cînd nici el nu mai ştia cît băuse ? Să-l adoarmă pe miliţian cînd i-o sufla în gură ? Nici vorbă. În secunda următoare fluieratul strident al miliţianului rămase în urmă. Apăsase din nou pe acceleraţie.

— Vezi, opreşte cumva vreo maşină, se ia după noi ?! întrebă el precipitat pe fata trezită din somn de frîna care o aruncase jos de pe banchetă, înghesuind-o la picioarele lui.

— Nu... Nu se vede nimic... Intuneric, atîta tot.

— E în regulă...

„Dar dacă telefonează dincolo : la Snagov, la Otopeni... Mai ales ăia-s daţi dracului, ăia de la Otopeni... Mă şi cunosc cîţiva dintre ei“.

Din nou o frînă, mai „dulce“ de data asta, şi maşina stopă pe dreapta, lîngă o pădure.

— De ce opreşti ?

— Nu vrei să conduci tu ? Ştiu că-ţi place. Şoseaua-i pustie...

— Dar... dar dacă, dacă o fi telefonat? Dacă ne oprește?

— Tocmai d-aia; e mai bine să fii tu la volan. Ție n-are ce să-ți ia. Amendă, atîta tot. Pagubă-n ciuperci!

— Bine... bine. Dar eu n-am să gonesc... Mi-e frică.

— Nici nu te-aș lăsa; vreau să ajung întreg acasă. Hai, treci...

Fata se strecură, depășindu-l, dincolo la volan.

— Dă-i drumul: șaptezeci-optzeci, atît.

La Snagov, nimic. Nici urmă de milițian.

— Dă-i bătaie, c-ăsta doarme! La Otopeni să fii atentă; patruzeci la oră, atît.

La Otopeni, în cabina iluminată ca ziua, milițianul nota ceva într-un registru.

— Am scăpat și-aici! se bucură ea.

— Pînă la Aeroport, liber!

— Dă drumul la radio; poate prinzi un *twist*.

80... 100... 120...

— Frîna! Ia dreapta! Apasă pe frînă, toanto!

Scrîșnește — o secundă. Un salt în noapte. O bușitură seacă. Un copac multisecular. Fiare strîmbe. Geamuri țăndări. Armonică.

Liniște.

Un om se tîrăște în patru labe.

Noaptea se îngînă cu zorile.

Patru și douăzeci și două de minute — ora la care a încremenit ceasul de bord. Ora la care a murit „toanta".

16

Pale din întunecimea nopţii încă mai pluteau pe sub coroana salcîmilor din păduricea din apropiere, cînd unul din Volkswagenurile albastre ale miliţiei a ajuns la locul accidentului. După cîteva minute locotenentul Popa lua legătura prin radioul portativ cu ofiţerii rămaşi la Comandament.

— Accidentul e mortal. Victima — o femeie. Alexandra Iacobescu. Maşina e distrusă. Aştept.

Căpitanul Toma Popovici sări ca din puşcă din scaunul său şi reluă convorbirea :

— Repetă numele, Popa !

— Alexandra Iacobescu, tovarăşe căpitan.

— Blondă ? Tînără ? Frumoasă ?

— Întocmai, tovarăşe căpitan, o fetişcană.

Mai repede, Ștefane, mai repede !

— O sută douăzeci, tovarășe căpitan !

„Adică... de ce «mai repede» ?... Dacă nu m-am grăbit pînă acum. De-acum încolo...

Volga trecu de Aeroport, de clădirea Institutului meteorologic, trecu şi de intersecţia cu pădurea Băneasa și, după nici două sute de metri, un Fiat 1300 — café au lait — era intrat cu partea stîngă din faţă în tulpina unui copac ce nici nu se clintise cînd primise lovitura.

De o parte şi de alta a şoselei, doi miliţieni în uniformă îndepărtau maşinile curioşilor, cîteva doar la acea oră matinală. Popovici, cu buzele strînse, amarnic de încruntat, sări din Volgă şi se apropie de locotenentul Popa. Se priviră o clipă, de parcă nu găseau ce să-şi spună. Apoi locotenentul presupuse că de vină a fost cumva bara de direcţie.

— O fi sărit de la locul ei. Altfel... şi ofiţerul trasă cu ambele mîini curba luată de maşină ; de pe şosea, pe marginea de pămînt, îngustă, de nici un metru, şanţul foarte puţin adînc acolo şi copacul. Nu se vede nici urmă de frînă. S-a zăpăcit cu totul, cred.

Toma Popovici ezită o clipă apoi se îndreptă hotărît spre maşina făcută zob — îndeosebi partea din stînga a volanului. Uşa din faţă luase o formă ciudată, de ţigară de foi, şi abia mai atîrna într-o balama. Intrarea, înghesuită, era acoperită cu o pătură luată din maşină. O ridică încet. Tresări şi-i dădu drumul, apoi o ridică din nou. Anda Iacobescu, cu picioarele încălţate în pantofi albi, de năbuc, lungite printre pedalele de conducere, era căzută pe stînga, pe-o parte, cu capul atîrnînd inert în afară, pe lîngă uşa pocită. Mîna stîngă era ascunsă sub corp, iar cea dreaptă rămăsese încleştată pe volanul care avea altă formă decît rotundă. Părul blond, răvăşit, cădea pe lîngă urechea stîngă, atingînd iarba crudă din şanţul şoselei. Ochii ei albaştri, deschişi larg, priveau parcă uluiţi la coroana copacului care îi aţinuse calea. Decolteul, adînc, croit însă nu de foarfeca croitoresei, ci de o ruptură de tablă, din uşă, dezgolea pieptul alb, nefiresc de alb, o dungă roşie încrustînd pielea, de sub bărbie şi pînă mai încolo, în jos, pierind în ascunzişul rochiei de culoarea zmeurei.

Mai tîrziu, medicii aveau să constate că moartea instantanee nu fusese provocată de zgîrietură şi nici de lovitura puternică dată de volanul în piept, ci de rana ascunsă în păr, în partea stîngă a frunţii, cînd capul fusese proiectat de izbitură în marginea de oţel ce susţinea plafonul maşinii.

Popovici mai privi o dată la ochii fetei, frumoşi şi atunci, după ce fugise dintre cei vii, apoi lăsă pătura să cadă şi se întoarse către locotenent.

— Nimic altceva, nici o urmă, nici un alt pasager ?

— Nimic. De altfel nu m-am atins decît de poşetă, să-i aflu numele. Era pe bancheta din spate.

— Urme în jur ?

— Nici una. Sau dacă sînt, sînt ale curioşilor sosiţi înaintea noastră. Ce am sesizat eu mai deosebit... şi locotenentul Popa făcu o pauză, este pantoful din piciorul drept al fetei.

— Adică ?

— Albi ca neaua, amîndoi, doar partea din dreapta, spre vîrf, e murdară, mai că aş zice, roasă, frecată, de parcă ar fi călcat-o careva pe picior.

Toma Popovici privi o clipă la locotenent, admirativ, că el nu sesizase acest amănunt ce putea să însemne mult, apoi ridică din nou pătura de colţul care acoperea picioarele. Într-adevăr, locotenentul părea să aibă dreptate : albul acolo era gri, un gri prăfos, iar pielea era roasă uşor.

— O fi fost careva alături : sesizînd pericolul înaintea fetei, a încercat să apese el pe pedala de frînă şi abia că, în loc, a apăsat pe acceleraţie... Nu credeţi că se putea întîmpla şi aşa ?

— Ba cred, cred, dar unde-i acest „careva“ ?... Uşa din dreapta aşa deschisă ai găsit-o ?

— Nici nu m-am atins de ea. De altfel cred că nici nu se mai închide.

— Poşeta... ei unde-i ?

— În Volkswagen : bani — două sute, buletinul, ţigări, o brichetă, ruj, o chitanţă de la un fotograf, o batistă...

Căpitanul privi lung la fotografia de pe buletin, neretuşată ; o fetiţă cu codiţe, cu ochi vioi, îmbrăcată în uniformă. În rest, buletinul era alb, nu prezenta nimic deosebit, nici o notaţie, nici un număr de telefon — cum mai obişnuiesc unii — nimic. Într-o despărţitură a poştei, două hîrtii a o sută, noi-nouţe.

„Adică atît să coste viaţa unui om ?“ se întrebă ofiţerul, privind lung la bancnotele foşnitoare. Apoi, nici el nu ştia bine de ce, notă seria lor. Rujul, creionul dermatograf, batista şi celelalte fleacuri femeieşti nu-l interesau, cel puţin atunci. Privi ceva mai atent doar la chitanţa eliberată de cooperativa „Fotografia“, dintr-acelea ce se înmînează celor fotografiaţi pe stradă, în trecere. Data trecută pe peticuţul de hîrtie era recentă, 15 mai. Căutînd în agendă constată îndată că 15 fusese într-o luni.

„În lunea cînd Anda mi-a spus că l-a întîlnit ultima dată pe Tony...“

După ce mai privi o dată la hîrtie, o ascunse în buzunar. Restul obiectelor le puse la loc în poşetă.

— Ştii cumva cine a anunţat accidentul ?

— O voce de bărbat ; eu am primit telefonul. Spunea că e şofer pe maşina numărul... E trecut în registru ; l-am uitat.

— N-o fi printre cei de colo ? şi Toma Popovici îşi aruncă privirea spre pîlcul celor cîteva maşini trase pe dreapta, ceva mai departe.

— N-aş crede. S-ar fi apropiat să ne spună că el e cel care ne-a anunţat. Mai degrabă cred că a-ntins-o; nu ştiţi cum fac unii...

17

— Prin urmare maşina 2—B—3483 a fost furată, şi tot 2—B—3483 a intrat în copac...

— Întocmai.

— Şi fata asta de şaptesprezece ani să fi furat maşina ? făcu maiorul Atanasiu neîncrezător, privind la căpitan.

— Nu-i de crezut. Imposibil !

— Atunci ?

— Să vedem mai întîi ce spun cei de la serviciul de dactiloscopie. Pe pantof putea s-o calce careva şi altfel : în timpul dansului, să zicem.

— Proprietarul maşinii unde-i ?

— Pe drum ; trebuie să sosească. Şi dacă aş şti că mai întîrzie o jumătate de oră, aş da o fugă pînă la cooperativa asta care face poze, să văd despre ce este vorba.

— Du-te. Şi anunţă-mă şi pe mine dacă afli ceva mai deosebit.

— Da, bonul e eliberat de noi, de unul dintre fotografii noştri. Mai precis de... de tovarăşul Naie — aşa-l cheamă, Naie, cu „i". O clipă şi vă spun îndată dacă e gata sau nu fotografia...

Responsabilul centrului, un bătrîn uscăţiv, căută seria unui anume carnet, găsi fotografia care corespundea cu numărul de pe chitanţă, o dezlipi cu atenţie şi o înmînă căpitanului :

— Asta-i poza ! Doi îndrăgostiţi, aş zice.

Doi îndrăgostiţi...

Anda Iacobescu alături de un bărbat tînăr, zvelt, care, spre deosebire de fată, se încrunta la cineva. Poate la fotograf. Dacă nu la el, atunci la cine ? După felul cum o ţinea pe Anda, protector, părea că altă grijă n-avea decît să n-o piardă.

Și, totuși, ea numai primăvară, el încruntat...

— N-ai o lupă ?

— Poftiţi !

Da, nici discuţie, privirea bărbatului nu era adresată fetei. Ba, parcă, avea și gura ușor deschisă, gata să zică ceva, sau mai degrabă să se răstească la cineva. La cine ?

La fotograf, probabil. Cui nu i s-a întîmplat să fie deranjat de insolenţa acestor meseriaşi ? Vrei, nu vrei, ei sînt gata oricînd „să te tragă în poză“. Tot aşa şi acum, probabil ; fotograful cu obiectivul aparatului în dreptul ochilor, fata veselă şi indiferentă, poate chiar bucuroasă că e imortalizată alături de bărbat, iar el încruntat, că nu de poză ducea lipsă. Probabil...

— Unde poate fi găsit tovarăşul dumneavoastră fotograf ?

— Pe Naie ?... Ce-i astăzi ? Luni. La Universitate, între „Agerpres“ şi „ceas“. Acolo. Dacă nu, în faţa restaurantului C.C.A. Pe-acolo-şi face veacul. La Universitate, îndeosebi. Unu' mic şi urecheat, bun de gură, îl caracteriză responsabilul.

— Negativul acestei fotografii mi-l puteţi da ?

— Da, tovarăşe, de ce nu, pentru dumneavoastră...

— În urmă cu exact o săptămînă ai făcut fotografia asta. Îţi aminteşti cumva ?

„Naie Urecheatu'", cum îi ziceau unii, luă mica poză din mîna căpitanului şi-şi aruncă privirea pe ea, zîmbind în clipa următoare :

— Ba bine că nu, tovarăşe... Am un ochi !

— În regulă ! Zi, ce ştii ?

— Păi... ce să ştiu. Patrulam cam pe-acolo, prin faţa lu' Mihai Viteazu, cînd îi zăresc pe dumnealor că vin spre mine — ca doi porumbei în luna de miere. „Ai mei sînt !" zic, şi duc aparatul la ochi. Ea, numai zîmbet şi „vino-n-coace" ; el, bărbat bine, nici vorbă, însă şi zgîrie-brînză. Şi cam şmecher, pe deasupra. „Mîine-mîine !" mă ia dumnealui la sigur.

„Lasă-l, Tony !" se rugă fata.

— Tony!? nu se putu abţine să exclame Toma Popovici, privind întrebător la fotograful bun de gură.

— Atîta lucru ţin şi eu minte, ce naiba !

— Bine, şi mai departe ?

— Cum vă spusei : „Lasă-l, Tony, să ne fotografieze", a zis fata. Atunci eu, nici una nici două : ţac ! i-am tras în poză, pentru eternitate. Zîmbind, mă duc spre ei, cu bonu' întins, dar dînsu-mi dă una peste mînă :

„Haide, haide, lasă-ne ! Vă cunosc eu trucurile" — adică voia să zică, ştiţi dumneavoastră, că doar am simulat că-i fotografiez, cum mai facem noi cîteodată, să încasăm acontul, numai că de data asta îi pozasem în carne şi oase.

— Bine, bine, şi ?

— Şi... s-au dus. Au dat colţul, pe lîngă „ceas", spre „Dunărea". M-am uitat lung după ei, i-am zis lui ceva printre dinţi, că prăpădisem „rolu", vrînd, nevrînd i-am admirat duduii picioarele, şi-am pus ochii pe alţi drumeţi.

— Şi-atunci ? ! nu mai avu răbdare Popovici să asculte flecăreala fotografului, cu gîndul la bonul din poşeta Andei Iacobescu.

— O clipă, staţi să vedeţi : după cinci, zece minute, hop ! dau din nou cu ochii de fată. Doar de ea. Ştiţi, noi ăştia, fotografii, avem un ochi... mamă, mamă ! Îi ies în cale :

„Domnişoară, cinci lei domnişoară, zic, cinci lei !" şi-i întind bonul.

„Ne-ai fotografiat ?" mă întreabă zeiţa mirată.

„Poftiţi bonul !" insist eu.

„Credeam că... doar aşa, să ne luaţi banii", zice ea, că probabil domnişorul ne ştia trucurile şi le şoptise şi fetei.

„Să te-ntîlneşti cu o fată atît de drăguţă, zic eu, şi să nu-i faci o poză, nu-i păcat ? Este ! D-aia v-am şi fotografiat, să se mai uite şi alţii la dumneavoastră." Pe urmă, cînd văd că domnişoara...

— Lasă amănuntele astea ! îşi pierdu răbdarea Toma Popovici. Fii mai scurt : i-ai dat bonul, ea ţi-a dat banii, şi ?... De-atunci n-ai mai văzut-o ?

— Exact ! Adică nu tocmai exact ; n-avea la ea decît patru lei, patru lei şi ceva mărunţiş. Am zis mersi şi de ăştia. Un leu am pus de la mine. A promis însă că o să mi-l dea altă dată, cînd ne-om mai întîlni, dar n-am mai văzut-o de-atunci !

— Nici pe... şchiop ?

— Pe cine ?

— Pe Tony, amicul fetei, nu trăgea un picior, nu era şchiop ?

— Şchiop ?... Ce şchiop, tovarăşe căpitan ! Nu v-am spus că era bărbat bine ?!

18

— Petre Burada a sosit, tovarăşe căpitan. Aşteaptă jos.

— Pofteşte-l aici !

Petre Burada, proprietarul Fiat-ului care se transformase în fiare vechi în zorii acelei dimineţi, luă loc pe scaun, abătut, ţinînd pălăria pe genunchi. Ca de vreo patruzeci şi şase de ani, înalt, cu un început de burtă şi altul de chelie, Burada părea distrus de dispariţia maşinii, deşi un ofiţer îl asigurase că va fi găsită. „Nu-i ac şi nici ceas, să-l ascunzi în buzunar. Dăm noi de ea“.

— Care-i ora exactă cînd aţi constatat lipsa maşinii ?

— În zori, pe la... cinci, cinci fără cîteva minute.

— Nouă ne-aţi telefonat la cinci şi unsprezece minute, remarcă Toma Popovici, fără să mai adauge altceva.

— Se poate. Pînă am urcat sus — stau la „al treilea“ şi n-avem lift — pînă am trezit-o din somn pe nevastă-mea...

— De ce ? Era posibil să ştie cumva dînsa de rostul maşinii ?

— Nu, dar... ziceam că... uneori o mai şi împrumutăm.. Poate că ea...

— Cui, de obicei, o împrumutaţi ?

— O dată am dat-o unui coleg de la serviciu, altă dată fratelui meu, încă o dată lui...

— Cu ei aţi vorbit ? Nu care cumva unul dintre ei a abuzat de îngăduinţa dumneavoastră ?

— Nu ! veni categoric răspunsul păgubaşului. Am discutat şi cu unul și cu altul, nu ştiau nimic.

— Telefonic ?

— Cu fratele meu telefonic, cu celălalt la serviciu.

— Permisul de circulaţie al maşinii îl ţineţi cumva în torpedou ? A dispărut o dată cu maşina ?

— Nu, îl ţin în portofel. E la mine.

Şi Burada duse o mînă la buzunar.

— Vreţi să mi-l daţi pentru o clipă ?

— Poftiţi !

Căpitanul luă permisul şi privi lung la el, pe ambele părţi, fără să observe ceva deosebit. Continuă totuşi să privească la bucăţica de carton. Nu putea să creadă că Anda Iacobescu, eleva aceea îmbrăcată în șorţuleţ de şcoală cu trei zile în urmă, cu privirile atît de limpezi, de nevinovate, putuse înfăptui atîtea !... Să fure o maşină, să circule cu ea ca o bezmetică, fără permis, fără carnet de conducere...

„Imposibil ! Iar amprentele, ale cui sînt amprentele ?... Aceleași — şi pe mînerele uşilor — pe toate patru ! — şi pe volan ! De ce pe volan ? ...A condus un altul, pînă aproape de locul accidentului ?... Greu de crezut. Mai de grabă acest «altul» a virat el însuși cînd a sesizat iminenţa pericolului, încercînd totodată să apese cu piciorul, cu stîngul probabil, pe pedala de frînă, călcînd-o pe fată pe pantof. Apoi, în ultima fracţiune de secundă care îl mai despărţea de moarte, a sărit, a fugit, a dispărut, să nu răspundă de două ori ; o dată pentru furtul maşinii, a doua oară pentru uciderea fetei."

Cînd fu gata să-i înmîneze permisul, se răzgîndi şi băgă cartonul în sertar.

— Lăsaţi-l deocamdată la noi ; pînă nu intraţi în posesia maşinii, tot n-aveţi ce face cu el.

— Da, aveţi dreptate ; la ce-mi mai foloseşte...

— Pe lacătul de la garaj, continuă Popovici, specialiştii noştri n-au descoperit decît un singur fel de amprente ; probabil ale dumneavoastră.

— Ale mele ?... Se poate ; cînd am descoperit lipsa maşinii, primul lucru pe care l-am făcut a fost să examinez lacătul ; să văd de n-a fost cumva forţat, şi nu era ; a fost deschis cu chei potrivite.

— Ar trebui totuşi să treceţi pe la serviciul nostru de dactiloscopie, să comparăm amprentele. Poate găsim vreo urmă străină, totuşi.

— N-am nimic împotrivă ; doar să-mi arătaţi cum ajung pînă acolo.

— Îndată ; pînă atunci, spuneţi-mi, cînd aţi încuiat maşina în garaj ultima dată ?

— Sîmbătă, sîmbătă la ora prînzului.

— Mai precis ?

— La... la trei, trei şi un sfert.

— Duminică n-aţi plecat nicăieri ? Îmi amintesc că a fost o zi frumoasă : senin, cald, un soare strălucitor...

— Nu. Unul dintre copii a fost operat recent de amigdale, şi...

— Cîţi copii aveţi ?

— Doi ; un băiat şi o fată : zece şi doisprezece ani, băiatul mai mare.

— Dumneavoastră sînteţi contabil ?

— Da, contabil, contabil-principal la... Şi Petre Burada înşiră iniţialele unui trust de construcţii.

— Sînteţi plătit bine, îmi închipui. Construcţiile...

— Bine, relativ bine, n-am de ce mă plînge.

— Evident, evident, dacă v-aţi putut cumpăra maşină...

— Greu de tot, economii şi iar economii.

— Oricum, avem, cred, aproximativ salarii la fel; în jur de două mii. Ori eu... şi Toma Popovici ridică din umeri, voind să arate prin gestul său că e încă departe de a fi posesorul unui Fiat 1300.

— Am mai vîndut şi...

— Dar nu vă cer să vă justificaţi ! protestă căpitanul. Eu anchetez furtul maşinii, atîta tot. Furt pe care sperăm să-l elucidăm în minimum de timp.

— V-aş rămîne recunoscător toată viaţa, tovarăşe căpitan.

— Nu ne facem decît datoria.

19

— Tare mă tem că o să dăm amîndoi de dracu', oftă unul dintre cei doi bărbaţi.

— Ba n-o să dăm de nici un „dracu' ! Să nu scapi vreo vorbă nelalocul ei, să nu recunoşti nimic, asta-i totul.

— Dacă te-a văzut careva ?

— N-avea cine, era beznă.

— Ziceai că începuse să se crape un pic de ziuă.

— Abia-abia ; cum nu era nici lună... Şi, oricum, doar nu m-a fotografiat !

— De ce n-au pomenit nici un cuvinţel despre accident ? Asta mă roade.

— Poate că încă n-au făcut legătură între reclamaţia ta şi accident.

— Chiar aşa îi crezi ?... Imposibil ! Pe urmă...

— Pe urmă, ce ?

— Nu-mi plăcea de loc felul cum punea întrebările. Și nici apropoul cu salariile, al meu şi-al lui, la fel cică.

— Ia mai lasă-l... Ăştia nu văd în jurul lor decît hoţi şi delapidatori. Și noaptea-i visează. Ah ! şi ce mă doare ! şi se prinse cu mîna stîngă de umărul drept.

— Puteai să mori...

— De-o mie de ori ; am avut un noroc porcesc.

— Mai lasă-le naibii de femei. Dacă moare?

— Toanta dracului! S-a zăpăcit, a orbit-o unu' cu farurile, unu' care depăşea pe altu', un „CD", mi se pare.

— N-au oprit?

— Nu. S-au dus. Norocul meu. Poate că nici n-au observat ciocnirea. Trecuseră de noi, aşa cred.

— Dacă moţăiai?

— Mă curăţam. Oricum, întreg nu rămîneam. Şi-aşa mă doare umăru' ăsta!... Mă seacă la ficaţi.

— Să n-ai vreo fractură.

— Nu cred. O să-mi treacă.

— Numai de nu te-ar dibui...

— N-am lăsat nici o urmă.

— Amprente?

— Vax! Ce, ştiu ale cui sînt? Doar n-am cazier!

— Dar dacă!... şi privi lung, aproape speriat, la celălalt.

— Dacă ce?

— Permisul!

— Ce-i cu el?

— Cînd mi l-a cerut, l-a luat aşa, cum să-ţi spun, parcă era de gheaţă, să nu se topească, şi, după ce l-a privit pe o parte şi pe alta, l-a pus cu grijă în sertar. Nu care cumva o fi rămas vreo urmă de la tine?

— Mai ştii...

— Am da de dracu' amîndoi!

— Nu trebuia să-l dai; să fi spus că-i acasă.

— De unde să mă gîndesc la aşa ceva?... D-aia mi-or fi luat amprentele; nu pentru lacăt, ci pentru permis!

— Te-au trombonit! Şi tu...

— Ce eu ?

— Nu te-ai prins, ai căzut în cursă.

— Dar nu, nu se poate ; îmi amintesc precis că după ce mi-ai înapoiat permisul, l-am tot sucit în mîini în fel, şi chip ; nu ştiu ce aveam, parcă mă mîncau degetele. Emoţia, grijile, teama...

— Dacă-i aşa, n-avem de ce ne teme. Ăsta-i singurul punct nevralgic din toată povestea.

— Dar dacă mă ia la bani mărunţi, să le spun de unde-am făcut rost de bani ?

— Ce-i interesează pe ei ?... Adică nu că nu-i interesează, dar n-au cum să dovedească nimic precis. Ai adunat ban cu ban, şi strîns leu cu leu.

— Să spun că mi-ai împrumutat şi tu ceva bani ?

— Nu, nu ! Ca de foc să te fereşti să spui una ca asta ! Şi-aşa mi-a şoptit careva că „Economica"-i cu ochii pe mine !

— Urîtă afacere...

— Urîtă, da' trece. Şi-am să-ţi las ţie Fiatul.

— Aşa varză ? Mersi.

— Se repară, n-avea grijă.

— Motorul o fi zob.

— Se poate înlocui. Se găseşte în comerţ orice piesă.

— Şi bani ?

— Îţi dau eu, nu duce grija asta.

— Să nu-şi închipuie, cumva, că fac vreo coţcărie la serviciu.

— Dar faci ?

— Ferească sfîntul ! Nu m-am atins de-un leu.

— Atunci fii fără grijă. Şi...

— Şi ?

— Mucles ! Nici o vorbă.

— Te-am rugat de atîtea ori să nu mai vorbeşti aşa ; mucles, adineaori vax şi...nu ştiu mai ce. Te-aud copiii şi se-nvaţă şi ei. Dezobişnuieşte-te.

— Ei ! şi voi ăştia, intelectualii...

20

— Tovarăşe maior, ceva-ceva nu-i tocmai în regulă în povestea asta.

— Adică ?

— Să încep cu amprentele de pe permis. Doi dintre specialiştii noştri susţin că amprentele, toate, sînt ale unei singure persoane : ale lui Petre Burada, cum e şi firesc. Al treilea însă, mai precis Titus Dimitriu...

— Puştiul ?

— Puştiul are un ochi !... Şi Puştiul susţine că pe alocuri s-ar găsi cîteva impresiuni străine, cam şterse, dar care ar fi identice cu amprentele găsite pe volan, pe tabloul de bord, pe mînerele uşilor. Bineînţeles, simple probabilităţi, nici el nu are vreo certitudine. Totuşi afirmaţia asta m-a pus pe gînduri ; am început să întorc cazul pe-o parte şi pe alta ; şi că cele spuse de Burada nu sînt întru totul exacte, şi că ne-a minţit ; că ştie cine i-a... furat maşina, să zic aşa. A treia posibilitate am exclus-o : să fi condus el însuşi maşina. Nu-i omul escapadelor amoroase. De altfel nici nu-i el „proprietarul“ amprentelor descoperite pe maşină.

— La serviciu cum e apreciat ?

— Bine. E considerat un om foarte corect.

— O fi împrumutat maşina cuiva ! fu părerea maiorului.

— La fel mă gîndesc şi eu. De ce însă l-ar ascunde pe acest „*cineva*“ ? De ce nu-l dă în vileag ? De ce a înscenat furtul maşinii ? Şi, pe urmă, mai e ceva, tovarăşe maior, n-are carnet decît de patru luni.

— Şi ?... Ce-i cu asta ?

— Kilometrajul de bord indică parcurşi patruzeci de mii, în patru luni. Zece mii de kilometri pe lună ? ...La serviciu merge pe jos — e aproape de casă, deci doar duminica şi după-amiezile foloseşte maşina.

— Vecinii ce spun ?

— Are garajul după al doilea colţ, pe o stradă intens circulată, pe Dorobanţi, aşa că n-are cine-i ţine... contabilitatea drumurilor.

— Nu cumva a cumpărat maşina de ocazie ?

— Nu. Nou-nouţă, în urmă cu un an şi două luni. Ori, în paisprezece luni, da, de acord, se pot rula patruzeci de mii de kilometri, dar nu şi în patru !

— Ai dreptate. S-ar părea că aici se ascunde ceva...

După alte cîteva discuţii, cînd să părăsească biroul, căpitanul întrebă din pragul uşii :

— Ce ziceţi, să-l iau repede, de la început, sau mai pe ocolite ?

— Ia-l repede

21

— Cunoaşteţi fata asta din fotografie ? fu prima întrebare a căpitanului.

— Nu, n-o cunosc, spuse adevărul Petre Burada şi, tot atunci, în aceeaşi clipă, gîndi fulgerător : „N-o fi... aia, aia din maşină ? !“

— Nici pe bărbat ?

— Nici pe bărbat.

— Hoţul maşinii a ucis-o ! şi căpitanul lovi de mai multe ori cu degetul mijlociu în fotografie.

— Ce... ce spuneţi ? se bîlbîi contabilul.

— Exact ce-aţi auzit : această fată de şaptesprezece ani, elevă în penultima lună a penultimei clase de liceu, a fost ucisă de cel care v-a furat maşina.

— Dar cum... cum se poate... şi Burada se pierdu cu firea, fragmentînd cuvintele, galben.

— De ce sînteţi atît de speriat ? Doar dumneavoastră n-aveţi nici un amestec în treaba asta murdară !

— Nu, n-am, bineînţeles că n-am, dar asta ar însemna...

— Ar însemna ?!... şi căpitanul îl privi în ochi.

— Că maşina e lovită, e distrusă...

— De unde ştiţi ?

— Păi dacă...

— Dacă ?

— Fata...

— V-am spus : fata a fost ucisă de cel care v-a furat maşina, atîta tot !

— Mi-am închipuit că... în maşină, într-un accident, poate că... Și, deodată, contabilul începu să vorbească precipitat, să şteargă impresia de suspiciune cauzată de bîlbîiala sa. Am considerat că hoţul ori a călcat-o cu maşina, ori a luat-o în maşină şi, gonind, a intrat în vreun gard, în ceva, şi gata nenorocirea ! Fata moartă, maşina distrusă...

— Și dumneavoastră n-aveţi de loc idee cam ce hram poartă hoţul ?

— Bineînţeles că n-am ! De unde să am ?!

— Atunci cum vă explicaţi că aceleaşi amprente au fost găsite şi pe volanul maşinii şi pe permisul de circulaţie aflat la dumneavoastră ? cam exageră căpitanul.

„Amprentele ! Am spus eu...“

— E nevoie să repet întrebarea ?

— Nu, nu... Mă gîndesc că, poate, cumva, cel care a descuiat garajul şi a luat maşina, s-a mai folosit de ea şi altă dată : cu ştiinţa mea, se înţelege.

— Și amprentele au stat zile în şir, poate săptămîni, cuminţi, pe permis, pînă le-am descoperit noi ! şi Toma Popovici privi la el cu vădită ironie.

— Poate, ştiu şi eu, eu nu prea circul mult cu maşina, în ultima vreme mai ales, se încurcă el în explicaţii.

— Fiindcă aţi adus vorba despre acest subiect, spuneţi-mi : de cînd aveţi carnet de conducere ?

— De... de vreo cîteva luni : vreo... şase-şapte.

— Să vă spun eu mai precis : patru luni şi două zile. De la douăzeci ianuarie. Deci dumneavoastră „nu prea circulaţi mult cu maşina“, însă aţi reuşit totuşi să realizaţi extraordinara performanţă de a parcurge patruzeci de mii de kilometri în patru luni. Bravo! Sînteţi un as.

— Am... v-am spus... am mai şi împrumutat-o...

— O dată unui coleg de serviciu, altă dată fratelui, încă o dată lui... exact aşa mi-aţi spus de dimineaţă, nu?

— Da, v-am spus, am mai împrumutat-o...

— Uite ce-i tovarăşe Burada! schimbă căpitanul deodată tonul convorbirii. Spuneţi-mi cinstit cine folosea în mod curent maşina dumneavoastră?

— Nu v-am spus...

— Gîndiţi-vă că puteţi intra— dacă n-aţi şi intrat cumva — într-o dandana urîtă, tare urîtă, la mijloc fiind şi moartea fetei de care v-am vorbit. M-am interesat de dumneavoastră şi am aflat că sînteţi un om corect — cel puţin pînă în ziua de azi — că aveţi doi copii, o soţie de treabă, şi-ar fi păcat ca această familie să se destrame ca un puf de păpădie! şi căpitanul suflă în palmă. Deci, încă o dată, vă rog nu căutaţi să ascundeţi nici cel mai neînsemnat indiciu: spuneţi tot ce ştiţi!

Petre Burada rămase tăcut, cu privirile pironite pe desenul covorului din biroul căpitanului. Îşi simţea gura uscată, ca de iască, fără să-i fie totuşi sete. Mestecă limba, parcă în gol. Popovici nu-l slăbea din priviri, ghicindu-i zbuciumul, dar nu interveni cu nimic. „Lasă-l aşa, că dacă are ceva de spus, spune el“, socoti ofiţerul, şi nu se înşela.

— Tovarăşe căpitan, începu întru tîrziu contabilul, nu credeţi că e posibil ca fata din fotografie să fi condus ea însăşi maşina?

— Nu, ea n-avea carnet de conducere! veni prompt răspunsul lui Popovici.

— N-avea, dar poate, așa, cum fac unele femei pe grozavele...

— Vreți să spuneți cumva că fata v-ar fi furat mașina ? plasă căpitanul întrebarea.

— Nu, nu asta vreau să spun, dar poate că așa o fi murit : suindu-se ea la volan, dacă cumva... celălalt, partenerul ei de drum, vreau să zic, o fi fost amețit de băutură, de nesomn, gata să adoarmă la volan, să...

— Pe cine apărați dumneavoastră ? veni, neașteptat, întrebarea lui Popovici, Pe cine vreți să-l disculpați, pe cine vreți să-l scoateți din cauză ?

— Pe fratele meu ! fu la fel de prompt răspunsul contabilului, de-a dreptul tragic.

— Fratele dumneavoastră... Deci el a condus mașina ?

— Nu el ! Fata. Ea a vrut, ea a insistat. Toană de femeie. Și el, prostu', a cedat. I-am spus eu că o să-i mănînce capul femeile ! și Burada părea gata-gata să izbucnească în plîns.

— Cîți ani are acest frățior al dumneavoastră, de cedează așa de ușor la rugămințile fetelor de șaptesprezece ani ?

— Are... destui.

— Mai precis ?

— Cincizeci.

— Măricel...

— Vă rog, nu fiți ironic, altfel e pîinea lui Dumnezeu. El m-a ajutat să urmez Academia comercială.

— Asta se poate, dar eu mai știu totodată că acest om a fugit de la locul unui grav accident ce a avut loc — sută la sută — din vina lui.

— De ce, tovarășe căpitan, de ce din vina lui ? se lamentă Burada.

— De ce... şi Popovici zîmbi trist. Pentru că, printre altele, de la Braşov şi pînă dincoace de Ploieşti, a gonit ca un bezmetic. A trecut prin faţa postului de control de la ieşirea din Braşov la ora două şi jumătate, şi a mai trecut, ca vîntul, pe lîngă miliţianul de la postul de control de la Potigrafu, la ora patru fără cinci minute. L-a fluierat să stea, dar s-a dus ca o nălucă. Normal, dumneavoastră ce-aţi fi făcut dacă eraţi în locul acestui miliţian, dacă vedeaţi că un zănatic aleargă spre sinucidere ?

— În locul... în locul celui care a fluierat ?

— Da, în locul lui ce-aţi fi făcut ?

— Telefonam postului următor, să oprească.

— La fel, probabil, a gîndit şi fratele dumneavoastră, şi s-a temut de această oprire. De ce, nu ştiu exact ; fie că era beat, dar totuşi suficient de lucid să ştie ce-l aşteaptă, fie că avea carnetul doldora de însemnări, ceea ce era la fel de grav, recidivist de-acum în materie, fie, mai degrabă, şi una şi alta, şi beat şi deocheat. Şi atunci — grozavă idee ! n-am ce zice — a trecut-o pe fată la volan. Poate că o mai lăsase şi altă dată să conducă.

— Nu pot să cred !

— N-ar fi primul inconştient care procedează aşa : pasează volanul nevestei sau prietenei, cu sau fără carnet, şi cu asta, basta !, i-a păcălit pe miliţieni.

— Dacă era beat, cum presupuneţi dumneavoastră, nu mai apuca el să sară din maşină, vorbi Burada, cu toate că ştia că nu beţia la volan era cea mai gravă dintre acuzaţiile care planau asupra fratelui său.

— De frica morţii, a sărit — că moartea cînd o sfidezi aţine calea şi unora şi altora, beţi sau treji.

— Ce ghinion, ce ghinion ! se lamentă din nou contabilul.

— Ghinionul și-l face omul cu mîna lui, tovarăşe Burada.

Contabilul plecă privirile, abătut, în vreme ce căpitanul răsfoia nişte hîrtii. După cîteva clipe îl rugă pe Burada să-i spună unde îl poate găsi pe Adrian Burada, „hoţul" Fiat-ului de culoarea cafelei cu lapte.

— Acasă, aşa cred, îl durea al naibii umărul drept.

— Cred şi eu că-l doare ; să sari din plină viteză dintr-o maşină ce-i gata să „pupe" copacul, nu-i la îndemîna oricui. Spuneţi-mi, vă rog, adresa.

Petre Burada, abia articulînd cuvintele, îi dădu adresa oftînd : „O să-l aresteze, săracu'..."

Căpitanul îl lăsă cîteva minute singur, dispărînd în spatele unei uşi.

„Trimite pe careva după el..."

Revenind, îi ceru mai multe date referitoare la Adrian Burada : ce ocupaţie are, ce studii, situaţia familială, şi termină prin a-i pune o întrebare doar aparent inofensivă, care pe Petre Burada îl derută cu totul, făcîndu-l să se înfioare de teamă.

— Cu ce sumă de bani v-a împrumutat fratele dumneavoastră ca să puteţi cumpăra maşina ?

— Nu... nu vă înţeleg... încercă el să cîştige timp.

Căpitanul repetă întrebarea, răspicat şi limpede.

— Bani... Nu, nu m-a împrumutat, cine v-a spus că m-a împrumutat ?

— Să fim serioşi, tovarăşe Burada !

— Aveţi cuvîntul meu...

— Opriți-vă ! Nu vă dați degeaba cuvîntul ; poate o să vă trebuiască și altă dată.

— Dar... dar nu mi-a dat nici un ban ! aproape că strigă el.

— Nu ?!... Atunci v-aș ruga să-mi spuneți altceva, cu gura dumneavoastră : cîți kilometri arată tabloul de bord al Fiat-ului ? Cîți au fost parcurși de la cumpărarea mașinii și pînă acum ?

— Doar știți și dumneavoastră, vreo... patruzeci de mii. Adineaori...

— Patruzeci și trei de mii șapte sute optzeci și șase, mai precis, din care dumneavoastră n-ați făcut mai mult de cîteva mii — patru sau cinci — nu-i așa ?

— Tovarășe căpitan, credeți dumneavoastră că eu altă treabă n-am decît să țin contabilitatea kilometrilor rulați de unul sau de altul ?!

— Vreți să vă mai amintesc încă o dată ce mi-ați spus de dimineață cînd v-am întrebat cui obișnuiți să împrumutați mașina ?... Poftim, de dragul dumneavoastră, o fac și p-asta : „O dată am dat-o unui coleg, altă dată fratelui meu“... Și acest „altă dată“ pare să însemne aproximativ patruzeci de mii de kilometri ! Ocolul pămîntului pe la ecuator. Patruzeci de mii parcurși, însă nu în patru, ci în paisprezece luni — iarnă sau vară : o sută de kilometri pe zi. Spuneți-mi, sînteți chiar așa de cumsecade ?... Vă rupeți bucățica de la gură, de la gura dumneavoastră, dar și de la gura copiilor, să adunați șaptezeci de mii de lei, să cumpărați mașină pentru altul ?

— Acest „altul“ e fratele meu, tovarășe căpitan ! Vă rog să țineți seamă.

— Frate-frate, dar brînza-i pe bani, spune o vorbă.

— V-am spus că mulţumită lui am urmat cursurile Academiei comerciale !

— Cînd ? Acum...

— Douăzeci şi ceva de ani, e adevărat, dar binele făcut atunci n-am să-l uit niciodată.

— Foarte bine, asta vă face cinste, dar dacă noi vom dovedi că realitatea este alta ?

— Că nu-mi iubesc fratele ? făcu pe naivul contabilul.

— Să mai lăsăm dragostea asta frăţească, tovarăşe Burada ! se enervă Toma Popovici, care aflase de la locatarul care locuia cu un etaj mai jos că vecinul de sus nu părea să fi trăit cît de cît strîmtorat în ultimii ani.

„Televizor Grigorescu, aspirator Buran — îl aud cînd mîrîie sus — anul trecut şi-a luat o «Solcă», în fiecare vară se duce la mare cu familia, pe iarnă a cumpărat «Zill», nu, nu-i un om care să risipească banii pe nimicuri şi cu atît mai puţin pe băutură sau să-i dea la cărţi, explica vecinul intrigat. Copiii sînt îmbrăcaţi frumos, ea, vecina, la fel, ce mai, nici vorbă, domnul Burada e un om aşezat şi la locul lui“.

Despre maşină, acelaşi vecin nu ştia mare lucru. Îl văzuse într-adevăr de cîteva ori la volanul Fiat-ului, însă socotea că e al altuia, al unuia care vine uneori pe la ei, rudă probabil, că într-o zi a auzit-o pe fetiţa lui Burada spunîndu-i : „Unchiule, cînd mă plimbi şi pe mine cu maşina ?“ Asta, mai încolo, anult trecut, pe toamnă.

Contabilul, sesizînd tonul pe care replicase ofiţerul, se înmuiase de tot în scaunul său şi un tremur uşor îi cuprinsese picioarele.

„Ăştia ştiu ceva !... Nu se poate, altfel... De ce îi interesează atîta maşina ?... O fi tras-o de limbă, cumva pe nevastă-mea ?... Eu la serviciu, ea acasă... Și cum Ștefania nu-l prea înghite pe Adrian... Dar nu, nu se poate, nu făcea ea o astfel de imprudență, măcar că mi-a spus să nu mă bag în ciorba asta...“

— Decît să-l plîngeți pe acest frate care nu pare de loc un inocent — și nu doar dintr-un singur punct de vedere ! — mai recomandabil ar fi să vă gîndiți la alții, cu adevărat nevinovați. Știți la cine mă refer, nu-i așa ?

— Nu... Nu știu.

— Nu știți. Ce ușor e de luat în brațe pe „nu“. Dar dacă noi vom dovedi că altu-i adevărul, că dumneavoastră știți mai multe decît vreți să spuneți despre Adrian Burada, v-ați întrebat ce se va întîmpla cu dumneavoastră, dar și cu cei de-acasă — soție și copii — rămași deodată singuri ? Complicitatea, știți bine, se pedepsește la fel ca fărădelegea principalului acuzat.

— Doamne, dar ce-am făcut ?! se boci contabilul, cu ochii pe sus, spre tavan.

— Lăsați-l pe Dumnezeu în pace. Sau, dacă țineți neapărat să-l chemați în ajutor, rugați-l să vă lumineze ca să vă puteți reaminti cu cîți bani a contribuit fratele dumneavoastră la cumpărarea mașinii.

— Deci eu, la leafa mea, nu-mi pot permite luxul să cumpăr o mașină, asta susțineți dumneavoastră ?! nu se lăsă Petre Burada, tot încercînd marea cu degetul.

— Ferească sfîntul ! Departe de mine un asemenea gînd. Altceva spun eu : că nu se poate și una și alta : și mașină și frigider Zill, televizor Grigorescu, aspirator Buran, dormitor Solca, vacanțele la mare, şi cîte toate celelalte... mărunțișuri care înfrumusețează viața. Prea ar fi frumos, nu credeți tot la fel ?

— Eu, în definitiv, sînt aici în calitate de reclamant, nu cedă Burada, regretînd în clipa următoare cele spuse.

— Un reclamant mincinos, tovarășe Burada. Vă rog să nu uitați acest „amănunt". Și dacă o să continuați a minți, să nu vă mirați prea mult cînd veți auzi că sun şi chem un subaltern să-i ordon să... să ticluiască pentru dumneavoastră un mandat de arestare.

— Vreți... vreți să mă arestați ?! făcu contabilul ochii mari, că, pînă acolo, pînă a nu se mai înapoia acasă, nu merseseră nici cele mai sumbre presimțiri.

— Dacă nu voi avea încotro ! ? și Popovici ridică din umeri, destins, cu o față zîmbitoare şi indiferentă, deși nu-i era de loc indiferent să aresteze un om lăudat de toți superiorii săi, tatăl unor copii ce abia de acum încolo aveau mai multă nevoie de el.

— Dar ce-am făcut, tovarășe căpitan, ce-am făcut ? ! N-am furat un leu, de cînd mă știu, n-am omorît pe nimeni, n-am...

— O clipă ! îl opri căpitanul. N-ați furat un leu, vă cred. N-ați omorît pe nimeni, vă cred. N-ați comis nici o ilegalitate, vă cred. Vă cred, deși... însuși faptul că ați încercat să ne induceți în eroare reclamînd furtul maşinii constituie o abdicare de la cinste și adevăr. Iar dacă cumva noi — noi, fără ajutorul dumneavoastră ! — vom ajunge la concluzia că într-un fel sau altul ați acoperit matrapazlîcurile unui infractor, ba, mai mult decît atît, i-ați dat chiar concursul să-și desfășoare în voie afacerile necurate — afaceri ce au culminat cu moartea acestei tinere fete — nu vom fi obligați să vă asociem și pe dumneavoastră nu știu căror articole din Codul Penal ?

— Doamne, dar ce-am făcut, Doamne ! se văicărea contabilul, sincer de data asta.

— V-am rugat o dată să-l lăsați în pace pe Dumnezeu ; nu vă poate ajuta cu nimic. Nici el și nici eu. Doar dumneavoastră înșivă.

— În fond, ce vreți de la mine ?! făcu el cam isteric.

— Să spuneți exact cu cît a contribuit fratele la cumpărarea mașinii ! Mi se pare că asta e a treia oară cînd vă întreb același lucru.

Tăcere. Contabilul privea în pămînt. Ofițerul calcula cu febrilitate posibilitățile care existau de a da de urma tuturor fărădelegilor legate de numele Andei Iacobescu — poate cea mai puțin vinovată din cîți se învîrtiseră în jurul ei, bărbați sau femei. Știa, sau era aproape sigur, că nu Adrian Burada furase bijuteriile lui Lili Iacobescu. Nu se baza doar pe spusele pensionarului de la etaj, care i se păreau oricum vrednice de luat în seamă, ci și pe alte nepotriviri și contraziceri. Asta nu-l absolvea însă pe acest Adrian Burada — șef achizitor, sau cam așa ceva, din cîte rezulta din spusele fratelui său — de alte destule păcate, cel mai grav fiind probabil crima din dimineața acelei zile.

„A omorît-o pe Anda... El, în complicitate sigură cu mama vitregă. Mai întîi i-au schilodit sufletul, apoi trupul și, astăzi în zori... viața. Cine o fi însă acest «el» ?... Dănăilă ? Dănăilă poartă barbă. Probabil celălalt... maestru de balet, Vălimăreanu. Dar nu, nici Vălimăreanu. Vălimăreanu n-are mai mult de 33—34 de ani, ori acest Adrian Burada are o jumătate de secol ! El cincizeci — fata abia şaptesprezece. Ce asociere scîrboasă... Biata fată merită compătimită sincer. Ieri, probabil, toată numai soare și primăvară — deși în inima ei o fi fost iarnă — iar astăzi cadavru țeapăn întins pe o masă zincată..."

— V-am întrebat, repet, cu cît a contribuit fratele dumneavoastră la cumpărarea mașinii ! insistă Toma Popovici, după cîteva clipe.

— Cu... treizeci de mii.

— Treizeci... Să sperăm că cifra asta o să corespundă cu cea pe care o să ne-o spună chiar dînsul. Dînsul și, de asemenea, soția dumneavoastră. Pentru că, vă închipuiți sper — și Popovici luă un aer ușor ironic — o să-i întrebăm și pe ei, și nu în prezența dumneavoastră, tovarăşe contabil-principal al Trustului de construcții, numărul...

Petre Burada nu zise nici da, nici nu. Era pierdut, se zăpăcise, și plutea într-o nesiguranță totală. De mult bănuia că fratele lui se ocupă cu tot felul de afaceri necurate, însă ori de cîte ori încerca să-i atragă atenția, acesta rîdea, plin de sine, asigurîndu-l că-i vulpe bătrînă și știe el bine ce face.

„Nu fur, nu bag mîna în buzunar, bani nu falsific, n-am ucis pe nimeni, sînt curat ca lacrima", îl asigura el.

„Și-atunci ?... De unde atîția bani ? Masa o ai asigurată, e adevărat, leafa e bunicică, iar e adevărat, ceva vin ți-o mai rămîne, iar adevărat, totuși !..."

„Ceva vin ai zis ?... Știi tu, măi Petrică, cît vin se îmbuteliază zilnic în «pivnița mea» ?... Două mii de sticle ! Două mii, uneori — sîmbăta și duminica — aproape trei mii. Să zicem două mii, atît. Două mii ori zece grame, cît face, măi Petrică ? Face douăzeci de litri «plus» ? Face !"

„Care «zece grame»" ? întrebase atunci contabilul.

„Care ?... Acele grame care lipsesc din gîtul sticlei pusă în frapiera consumatorului. Nu-s ele doar zece, sînt mai multe, dar noi să zicem zece, adică douăzeci de litri pe zi, înmulțiți cu cincisprezece lei, cît face, măi Petrică ? Face trei sute pe zi, adică nouă mii pe lună ? Face. Poate cineva să se plîngă de lipsa celor zece grame ?... Vreun nebun doar, un om zdravăn, niciodată. Pe urmă ține cont și de altceva ; că uneori cei ce-mi vînd mie vinul — la butoi, măsurat la fix, nici un gram lipsă ! — mai au și ei anumite plusuri, treaba lor, pe care n-au unde să le valorifice. Și-atunci le ia mandea cu jumătate preț ? Le ia ! Că n-o fi fraier să nu le ia. La un butoiaș de-o mie, vîndut într-o jumătate de zi, gata șapte miare. Este ? Este ! Bineînțeles că pleașca asta nu cade zilnic, poate nici lunar, dar cade. Și nici nu-i nevoie. E mai riscantă, cum de asemenea puțin mai gingașă e și cealaltă trebușoară : să amesteci vinurile ; pe cel de nouă cu cel de cincisprezece — dacă-s de-o culoare ! și să-l bagi pe gîtul consumatorilor la preț unic de cincisprezece lei. Apă, însă, nu pun niciodată. Nu-i cinstit. De ce să-l îndopi pe un om cu apă chioară ? Pe urmă «se simte» și la grade, și «Economica» abia așteaptă să te prindă cu ocaua mică. Nu, nu, d-astea nu fac ; miroase a pîrnaie. Și mai e, Petrică, și cupajarea, mai sînt și alte mici coscării, toate însă cinstite, fără lipsă din gestiune, fără sustragere din avutul obștesc și alte chestii d-astea de care trebuie să te ferești ca de foc. Sînt bune doar alea care aduc bani, dar nu te bagă la apă, atît".

„Adriane, dar asta înseamnă că tu ești plin de bani !“ exclamase atunci contabilul, într-un fel entuziasmat, dar și îngrijorat.

„Cît să trăiesc binișor, am, dar nu cine știe ce. Gîndește-te că o anumită cota-parte trebuie s-o dau adjunctului meu. Pe urmă mai am și cîțiva «susținători», mai e și pivnicerul, am destule angarale, nu te teme. Ca să iasă treaba curată, trebuie folosit săpun de lux, să nu te lăcomești folosind săpun de rufe !“

„Să te ferești, totuși. Și mai bine te-ai lăsa păgubaș de așa afaceri. Doar vezi și tu ce scriu ziarele, aproape zilnic. Nu scapă unul nedibuit. Un an, doi, și... buf ! s-a zis cu el“.

„De doisprezece ani amestec în ciorba asta. Cunosc toate chichițele, grija asta să n-o duci !“

„Și uite că negriciosul ăsta de căpitan o să dea de urma «chichițelor» tale... Și-o să-ți pună în circă și moartea acelei fete... N-ai vrut să mă asculți. Ți-am spus : însoară-te și tu ca tot omul, întemeiază-ți o familie, mai adună-te de pe drumuri, dar tu nu și nu, că știi tu ce faci... Și, de prost ce sînt, m-am luat și eu după vorbele tale, gata să dau acum de dracu', să-mi rămînă copiii pe drumuri...“

— E-a lui, toată, tovarășe căpitan ! Vă spun cinstit, am copii ; n-am furat un ac de cînd mă știu. M-a rugat s-o cumpăr pe numele meu ; să nu zică... unii sau alții că așa și pe dincolo, că știți cum e lumea, rea și invidioasă.

— Rea și invidioasă... Pe dumneavoastră de ce nu e invidioasă ? Am stat de vorbă cu vecinul dumneavoastră de jos, de la etajul doi, și nu l-am auzit spunînd un cuvînt urît despre familia „de la trei". Nici cei de la birou, de asemenea, nu au dovedit că sînt răi şi invidioşi. Şi dacă dumneavoastră o să scăpaţi cu faţa curată din toată afacerea asta — deşi, precizez, nu vă pot asigura — să le mulţumiţi acestor oameni „răi şi invidioşi", nu mie şi nici colegilor mei.

22

Adrian Burada sta pe scaun, cu palmele adunate între genunchi, și privea în gol. Era singur. Ofițerul care îl adusese în acel birou îi spusese să ia loc și să aștepte. Trecuse de atunci mai bine de o jumătate de oră. Exact, nu știa de ce fusese poftit la miliție. Întrebase, dar ofițerul nu știa nici el. Nu știa, sau nu a vrut să-i spună, mai degrabă. În urmă cu doi ani, mai călcase o dată prin acele birouri. Fusese puricat zdravăn, dar ieșise cu bine la liman. Nici un articol din Codul Penal nu i se potrivea, atunci. Atunci, dar acum ? Accidentul din zori îl îngrijora mai puțin. „N-au cum să dea de urma mea. Doar Lili, doar ea știe că a plecat cu mine la munte, însă... Nu, ea e femeie deșteaptă, știe unde bate interesul ei. N-ar scoate o vorbă. Atunci ?... "

Cu cîțiva centimetri mai înalt decît fratele mai mic de ani, despre Adrian Burada se putea spune că-i bine legat, deși mai degrabă era gras, nu voinic. Croiala impecabilă a hainelor, conjugată cu priceperea meseriașului, îi mai ascundeau din burtă. Doar feței nu avea ce face : obrajii plini, ca două pîinișoare bine crescute, începutul de gușă, ochii ascunși în grăsime, urechile mici îi dădeau un aer porcin.

Griji îi mai dădea și portofelul ; cînd deschisese și zărise milițianul în prag, se cam zăpăcise și, din grabă, a îmbrăcat haina cu care fusese la fratele lui, în al cărei buzunar interior se afla portofelul, cu acte şi bani. Şi bani avea cam mulţi acolo ; vreo nouă mii. De fel nu purta asupra sa bani decît în jur de-o mie, însă pînă să plece la Braşov, ca să nu umble la ascunzătoarea unde ţinea obligaţiile — o ascunzătoare savant construită, sub parchet — scosese de pe singurul libret C.E.C. pe care îl avea zece mii, din vreo cincisprezece, că deşi secretul operaţiunilor C.E.C. este asigurat, el era Toma Necredinciosul ; mai sigure îi păreau obligaţiile.

Şi-acum, cele nouă mii îl ardeau. Fusese gata să se descotorosească de bani pe drum, de acasă şi pînă la miliţie, dar nu găsise prilejul. Atîta-i trebuia, să observe miliţianul că aruncă nouă mii de lei ! În birou, unde să-i ascundă ? O clipă se gîndise să-i pitească sub covor, dar renunţă. Ar da de ei femeia care face curăţenie. Şi chiar de-ar tăgădui că sînt ai lui, tot l-ar ghici. Bancnotele erau noi-nouţe, deci, aproape sigur, înseriate, şi după serie ar afla ei lesne unitatea C.E.C. care făcuse plata, iar funcţionara de la ghişeu l-ar recunoaşte îndată, că nu oricine ridică dintr-o dată zece mii — îi trebuiau pentru „nişte plăţi", la Drăgăşani, iar el, obiceiul lui prost, se găsise să mai şi glumească cu ea — era drăguţă fetişcana, îi plăcuse.

„Fir-ar ai dracului de bani... Dar dacă mă tem degeaba ? Poate că m-au chemat pentru cine ştie ce fleac. Şi de ce, neapărat, să-mi facă percheziţie ?... Ia să pun banii separat de acte... Aşa."

Deodată rămase de lemn ! Încremeni. Doar ochii îi jucau în cap, neliniştiţi. Simţi că-l trec năduşelile. Formidabil ! Ce prostie putuse să facă... Să nu-i ia „moartei" înapoi cele două hîrtii de cîte o sută ! Cu aceeaşi serie ! Noi-nouţe !...

Ce guguman! Trebuia să-i ia poșeta și să fi șters la repezeală amprentele de pe mînerele ușilor, de pe... Dacă nu se zăreau farurile alea venind dinspre Ploiești...

Începu să se pipăie febril, de parcă urmărea să dea de vreo ascunzătoare, apoi își aruncă privirea spre ferestre, să-i arunce. Din nefericire ferestrele răspundeau într-un iluminator interior cu zeci de alte ferestre în jur, și la destule dintre ele se zăreau în conturul lor oameni. Se gîndi totuși să riște, să facă banii ghemotoc și să-i lase să cadă în gol. Fie ce-o fi. Duse mîna la buzunar, cînd simți un pas apăsat că se apropie de ușă. În clipa următoare aceasta se deschise și în birou intră un bărbat mai mult înalt decît mijlociu, care dădu un bună ziua scurt.

— Să trăiți! și se ridică rămînînd pe jumătate aplecat, supus, întocmai infractorilor de duzină.

— Ia loc.

Căpitanul trecu la birou, stătu o clipă nehotărît, apoi sună și chemă stenograful. Acesta luă loc la o măsuță alăturată, atent, gata să prindă orice silabă.

Dintr-o mapă, Toma Popovici scoase cîteva hîrtii, își aruncă privirea printre ele, apoi, pentru prima dată, se uită mai atent și la cel din fața sa. Tresări ușor; ceva din fizionomia celuilalt i se părea cunoscut. Îl privi mai atent, căutînd să-și amintească de unde, și nu găsi nici o explicație. Nu, nu-l mai văzuse niciodată. Poate doar așa, în treacăt, în troleibuz sau la vreun meci de fotbal.

— Spune-mi, te rog, începu Popovici cu voce molatică, aproape indiferentă, te mai doare... umărul?

Trăsnete și fulgere de s-ar fi abătut sute și mii, deodată, în creștetul său, și Adrian Burada n-ar fi căscat altfel de ochi.

— Umărul drept, mi se pare, în el ai căzut. Mare noroc ai avut... Și mai spune-mi, continuă tot el, cam pe unde, prin ce drept ai trecut-o pe Anda Iacobescu la volan ? între Potigrafu și Snagov ?...

Popovici privea la el aproape amuzat și poate că s-ar fi distrat de-a binelea savurînd schimbările ce se petreceau în fizionomia „clientului“ său, dacă alături de rotunjimile de animal bine hrănit ale obrajilor acestuia n-ar fi zărit trăsăturile delicate, și acum la atîtea ore după moarte, ale Andei, așa cum o văzuse la Morgă, sub lințoliul alb, goală, așteptînd bisturiul autopsierilor.

Tot privind la cel ce părea mut, tresări ; pricepuse de ce fusese intrigat la început cînd dăduse cu ochii de Adrian Burada. Nu, nu-l mai văzuse niciodată, altceva era la mijloc : obrajii ca pîinea, bărbia dublă, plină, erau de un alb-vinețiu, aidoma părților nebătute de vînt și nearse de soare, bărbierite de curînd !

„Individul a purtat barbă pînă mai ieri-alaltăieri ! Asta-i... Dănăilă, Iulian Dănăilă, marele și renumitul maestru de balet !...“

Căpitanul abia își putu reține un fluierat de uimire. Tăcu însă. Nu scoase o vorbă, continuînd să-l urmărească pe bărbatul ce privea în pămînt, nemișcat. Și, deodată, se ridică, zise un „scuzați-mă cîteva clipe“, cuvinte mai degrabă adresate stenografului, și părăsi biroul.

— El e, tovarășe maior !

— Crezi ?

— Pun capul !

— Nu-mi rămîne decît să te cred, deși mai sînt și alte lucruri de lămurit.

— Bineînţeles că mai sînt. Şi tocmai de aceea v-aş ruga să dispuneţi să se facă o percheziţie riguroasă la domiciliul banditului. L-aş trimite pe Mihuţ, dar el e încă „ocupat“ cu... doamna Pascalide.

— O să-l trimit pe Preoteasa, căruia nu-i scapă nici cuiburile de greieri ; şi-acolo scotoceşte.

— În totul de acord cu dumneavoastră, tovarăşe maior.

— Fiindcă ai amintit despre Ella Pascalide, ai mai aflat ceva noutăţi ?

— Cîteva. Puţine, dar concludente. V-aş ruga însă, foarte mult, lăsaţi-mă o jumătate de oră să stau de vorbă cu Burada. După aceea vin la dumneavoastră să discutăm mai multe. Vă rog !

— Bine, du-te, îi zîmbi maiorul. Sau... stai ! Ce-ar fi să merg şi eu cu dumneata ?

— Poftiţi ! N-am nimic împotrivă.

— N-am să scot o vorbă. Să te comporţi de parcă n-aş fi de faţă. Să trecem însă mai întîi pe la Preoteasa.

„Cine-o mai fi şi uscatul ăsta ?! se întrebă Adrian Burada privind cu coada ochiului la maior. Vreun ştab ! îşi dădu tot el răspunsul. S-au pus cu toţii pe capul meu, dar ce-or să-mi facă ? Le spun că m-am îmbătat şi-am adormit pe bancheta din spate a maşinii, după ce am tras pe dreapta, să-mi mai treacă mahmureala, iar ea, toanta, a pornit maşina fără ştirea mea. Cînd m-am trezit, maşina era zob şi eu aruncat afară din ea, în şanţ. M-am speriat şi-am fugit — ce era să fac ? Asta-i lipsa mea, o recunosc. În cel mai rău caz, o să-mi dea cîteva luni, haide, fie şi-un an. Cu avocaţi, cu intervenţii, o scot eu la liman. Bani am, frate-meu o să alerge pentru mine, Vasiliade are tot interesul să scap mai repede, nu-i dracu' așa de negru cum mi se părea mai adineaori."

Toma Popovici, privindu-l, rămase surprins de transformarea petrecută cu „clientul" său ; doar că nu zîmbea. Liniștit, calm, gata de luptă.

— Te-am întrebat ceva în legătură cu Anda Iacobescu, mi se pare.

— Da, și vreau să vă spun cum s-a întîmplat. Să vedeți, eu, la Brașov...

— Nu, nu. Capitolul ăsta nu ne interesează. Știm toate astea. Altceva să ne spui dumneata : cînd și în ce împrejurări ai cunoscut fata.

Burada rămase cîteva momente descumpănit, apoi trase o minciună gogonată :

— Sîmbătă, pe la ora... patru, în dreptul stației de benzină de la Aeroport. Aștepta o ocazie de Brașov.

— Și ?

— Și-am luat-o eu, n-aș mai fi luat-o !

— Și ?

— Și... și ne-am plimbat încolo și încoace împreună. Fata era „de comitet". Fiindcă zicea că are carnet de conducere am lăsat-o la volan în cîteva rînduri — și nu conducea rău ; se descurca binișor, nu ca majoritatea femeilor-șofer.

— Ai întrebat-o, cumva, cîți ani are ?

— Da... Am întrebat-o, asta a fost una din primele întrebări. Douăzeci și unu mi-a răspuns. Nici nu părea mai sărită. Tot cam la atît o apreciasem și eu : douăzeci, poate douăzeci și unu, cel mult douăzeci și doi.

— Ți-a plătit ceva pentru... transport, sau dumneata i-ai dat ceva pentru... acompaniament ?

— Ce să-i dau... Mîncare, băutură, hotel... Știți dumneavoastră.

— Și două sute de lei.

— Da, i-am dat, de ce să mint, i-am dat două sutare.

— Merita ? Făcea banii ăștia ? Ia zi !

— Prima lux, tovarășe șef, și Burada rînji, de-acum gata pentru destăinuiri amuzante, poate chiar picante, pentru că, din ce în ce mai pregnant, căpăta convingerea că ofiţerul care punea întrebările e băiat de viață, un om care știe bine ce-i aceea o femeie drăguță și cu vino-ncoace. Numai că întrebarea următoare, tocmai cînd să zică „hop“, îl făcu să vadă negru înaintea ochilor și în picioare i se lăsă o moleșeală călduță, adormitoare, simțind totodată cum broboane de sudoare se desprind de la subsuori și cad, pe lîngă cămașă, reci, spre șolduri.

— Dar de doamna... Lili Iacobescu ai auzit vreodată ?... Sau, mai bine zis, cînd i-ai făcut ultima vizită, domnule Iulian Dănăilă ? Dar barba, neprețuita dumitale podoabă, cînd ai dat-o jos ?

Gîfîind spasmodic, Burada își alegea cuvintele, cînd veni următoarea întrebare :

— Sau, dacă nu-ți amintești precis, spune-mi atunci altceva : cînd ai fost ultima dată la Ella Pascalide ?

— Zău... Nu știu... Cred...

— Că te confundăm, cumva ?

— Nu, dar...

— Dar pe domnul.. cum îl cheamă oare ?... Pe domnul Bubi Vălimăreanu îl cunoști ?

— Da...

— Și dacă pe Iulian Dănăilă îl cheamă în realitate Adrian Burada, adevăratul nume al lui „Bubișor“ care e ?

— ...Iorgu Vasiliade.

— De profesie ?

— Achizitor, adjunctul meu.

— Aha... Lucrați împreună, vă amuzați împreună. Normal. Dar... maeștri de balet cînd ați devenit și cu ce împrejurare ?

— Nu noi ne-am atribuit titlurile acestea ci ea, Iacobeasca, ea a avut ideea.

— Pe... Iacobeasca, la Pascalide ai cunoscut-o ?

— Da...

— Cînd ?

— Păi... să tot fie vreo trei-patru ani.

— Primele relații cu fiica vitregă a doamnei Iacobescu cînd le-ați avut ?

Și pentru că Toma Popovici era aproape sigur că o să audă o minciună, găsi cu cale să adauge :

— Te fac atent că toate răspunsurile se consemnează și vor fi confruntate cu ale celorlalți. Așa că e recomandabil pentru dumneata să dai date cît mai precise.

— Aproape doi ani ; era spre vară.

— Deci cînd fata avea abia cincisprezece ani !

— Maică-sa ne-a spus că are nouăsprezece ! sări ca ars Adrian Burada.

— Și dumneata ai crezut-o...

— Am crezut-o ; era să-i cer actul de naștere ?!

— Cît te-a costat, atunci, „povestea asta“ ?

Aici Burada rămase tăcut. Făcea niște socoteli. Socotelile se învîrteau în jurul acelor articole din Codul Penal care se refereau la infracțiunile contra pudoarei și bunelor moravuri. Cunoștea articolele și alineatele Codului pe de rost. Știa că în cazul care îl privea și pe el, legea e necruțătoare cu Lili Iacobescu — cu circumstanțe agravante pentru femeie, fiind mamă, fie ea și vitregă. El, burlac, plătise cît i se ceruse. Și, la o adică, nu el, ci Vasiliade. El „intrase pe fir“ mai tîrziu, peste vreun an. Și tot mulțumită insistențelor mamei de-a doua. Avea ea atunci urgentă nevoie de niște bani, pentru o blană, și el nu zisese nu. De ce să zică „nu“ ? !

„Cît l-a costat exact pe Vasiliade n-am să le spun. Ba nici n-am să-l amestec pe el în afacerea asta. Ce cîștig ?... Și nici suma exactă n-am să le-o spun. Se-ntreabă pe urmă sticleții de unde atîtea parale. S-ajungă la alte chițibușării ? Pentru așa ceva sînt buni dumnealor, nu-i întrece nimeni. Și... bine că nu-i ce credeam eu ; cu trebușoare d-astea, cu femei, o scoate mandea mai lesne la căpătîi. Și-am întors-o bine din condei cu povestea de-adineaori ; cum că proasta avea carnet de conducere. N-avea ?... Să-i fie de bine, de ce m-a mințit ? Uite că minciuna a costat-o viața !... Deștept sînt, Doamne“ ! Adrian Burada doar că nu-și trase o palmă în frunte, de atîta proprie adorație.

— Ei, ți-ai adus aminte ? Îl trezi vocea căpitanului.

— Mi se pare că... Da, da, știu : trei sute : Cerea cinci, da’ nu-mi puteam permite ; cinci sute e o sumă...

— Banii i-ai dat mămicuței ?

— Ei, și dacă vreți, vă spun și cum s-a întîmplat.

— Nu, nu. Amănuntele nu interesează. Altceva să ne spui dumneata : Iacobescu, juristul, ce știa despre toate întîmplările astea legate de casa lui ?

— Ce să știe... Ce i-o fi spus nevasta ; ce-ați amintit și dumneavoastră mai adineaori : că sîntem maeștri de balet. Asta în cazul nostru, al altora... Cade în gropi de prost ce e, hodorogul.

— Sînteți cam de aceeași etate, remarcă Popovici.

— Mda... Așa e, numai că nu mă pudrez și nu fac pe gelosul. Mai practic și puțină gimnastică dimineața, de două ori pe săptămînă masaj la Baia centrală...

— Dar barba, continuă căpitanul, de ce ți-ai ras-o ?

— Barba... Mă îmbătrînea.

— Nu cumva te-a rugat, sau ți-a impus-o Lili Iacobescu ?

— Apropouri făcea ea uneori ; că prea bate la ochi ; că oricine, de mă vede o dată, mă ține minte toată viața. Probabil că se gîndea la vecini.

— Sau la noi ?

— Poate și la dumneavoastră.

— Și-ai ras-o.

— Am ras-o. Dar o s-o las să crească la loc. Îmi stătea mai bine cu barbă, dar nici nu era barbă, doar cioc, un cioc mai plin, începu el să sporovăiască, bucuros că pe ofițeri îi interesează „fleacurile astea“ și nu altceva.

După ce rămase cîteva clipe tăcut, Toma Popovici se hotărî să întrerupă „amicala“ discuție cu Burada, dar nu mai înainte de a mai pune vreo două întrebări :

— Ce voiam să te mai întreb... A ! Cînd vă... întruneați la Ella Pascalide, ea, baba, ce făcea ? Pleca de acasă, vă lăsa singuri, participa și ea la bairam, ce făcea ?

— Ar fi vrut ea, săraca... Ce să participe ! Stătea cuminte la locul ei ; avea un fotoliu în bucătărie. Ne mai făcea cafele, pregătea gustări, vinișor, era o gazdă foarte amabilă și pricepută în treburi d-astea.

— Cît plăteați ?

— Depinde. Dacă... marfa era a ei, mai mult — o sută, o sută cincizeci. Dacă venea adusă de noi, mai puţin — cam o jumătate de sută. Gustările le plăteam însă totdeauna separat. Cafelele erau gratis ; intrau în cost.

— Bună treabă.

— Să știți că bună ! Dacă desființați cuibușorul ăsta, mulți o să regrete. Cine se mai ocupă în ziua de azi de așa ceva ? Și Burada săltă din umeri, abătut.

— Aş zice, mai degrabă, abjectă treabă. Dumneata, dacă ai avea o fată sau o soție tinerică, ai da-o pe mîna Ellei Pascalide ?

— Eu.. și din nou ridică din umeri. Eu sînt burlac prin excelență. Și dacă nu m-am însurat pînă la etatea asta, slabă nădejde de-acum încolo...

— S-ar putea să te coste burlăcia asta prelungită ; nu în aceeași măsură ca pe Lili Iacobescu, sau ca pe Ella Pascalide, însă, oricum, nici dumneata și nici amicul Vasiliade n-o să vă alegeți doar cu rolul de martor la proces. Ți-o spun ca să știi la ce să te aştepţi.

— Dar, tovarăşe ofiţer, eu n-am călcat legea nici atîtica ! şi cel anchetat lipi degetul mare de cel arătător.

— Asta depinde de alții, în primul rînd de ele, de femei. Să vedem ce vor declara și ele, și Toma Popovici privi la el zîmbind reținut.

— Că doar n-or fi nebune să toarne cine știe ce gogoși ! Ella mi-a prezentat-o pe Iacobeasca, și asta pe fii-sa, atîta tot.

— Dacă-i așa... și căpitanul își trase capul între umeri, a nevinovăţie, gîndind însă altfel, cu totul altfel.

„Tragi nădejde, lipitoare, să scapi doar cu acuzaţia de complicitate la încălcarea cîtorva articole din Codul Penal care sancţionează infracţiunile comise contra bunelor moravuri. Și poate că mai mult te îngrijorează alineatul care prevede agravarea pedepselor în cazul cînd femeia este minoră. Și-ţi faci socoteala, probabil, că avînd bani — și-aici ai dreptate, ai bani ! — o să te descurci, într-un fel ; avocaţi de prima mînă, dedesubturi și aranjamente deocheate, ehei !... Ce nu se poate aranja cu bani, zici tu.

Numai că, de data asta, tare mi-e că te înşeli. Că dracu-i mai negru decît crezi. Ai furat și-ai batjocorit destul, ajunge, ţi-a venit rîndul să dai socoteală. Pe Anda ai omorît-o, şi-ai vrea, stimabile, s-o iei de la cap cu alte copile, ajutat de femei de teapa.. doamnelor Lili Iacobescu şi Ella Pascalide. Ești un optimist incorigibil..."

— Deocamdată, continuă mai apoi Toma Popovici, te-aș ruga un lucru : să ne spui cum putem intra şi noi în... în graţiile doamnei Ella Pascalide.

— Foarte ușor ! Simplu ca „bună ziua" ! se grăbi Adrian Burada, slugarnic. Sunaţi de patru ori : de două ori scurt, o dată lung, şi din nou scurt. După ce o să deschidă şi o să vă întrebe pe cine căutaţi, îi spuneţi că v-am trimis eu — domnul Adrian — şi că sînteţi inginer la... la un Gostat din Oltenia, să zicem. Asta-i tot. Și-o să fiţi serviți... ca un pașă ; o să vedeți, n-am de ce să vă mint ; îmi dau și eu seama că n-am procedat tocmai corect, fiind unul dintre... clienții ei.

— Dar pe alţii îi cunoşti ?

— Cîţiva ; doi sau trei. Nu prea aveam cum să ne întîlnim unii cu alţii, că există un consemn — să nu uit să vi-l spun şi dumneavoastră : cînd e săltat colţul din dreapta al perdelei de la fereastra dormitorului, drumul e liber. Cînd nu... nu.

— Perfect. Bine. Şi pînă o să ne înapoiem noi de-acolo, dumneata uite ce trebuie să faci : te aşezi la măsuţa asta şi treci pe hîrtie tot ce ne-ai relatat pînă acum. Tot, tot. Cum ai cunoscut-o pe Ella, pe Lili, pe Anda, în ce împrejurare a avut loc perfectarea... tîrgului de acum doi ani, tot ce ştii despre vînzarea şi exploatarea Andei de către maică-sa de-a doua. E limpede ?

— Este... Şi, dacă n-o să vă ascund nimic, sper că veţi fi şi dumneavoastră mai binevoitori, n-o să căutaţi să mă băgaţi la apă ; vă rog... se milogi Adrian Burada.

— Depinde.

— De mine ?

— Şi de dumneata. În primul rînd de dumneata. Şi te-aş mai ruga, pînă nu plecăm, schimbă căpitanul subiectul discuţiei, să ne spui dacă Lili Iacobescu ştia ceva despre plecarea Andei cu dumneata la Braşov.

— Cum să nu ştie !? De-acasă am luat-o. Am lăsat maşina lu' frate-miu după colţ — aşa dorea dînsa — şi-am intrat în casă ; bătrînu' era plecat într-o delegaţie. Ba, a şi cam luat-o maică-sa la rost, că făcea nazuri, că nu merge, că are a doua zi, adică ieri, duminică, întîlnire cu unu', cu unu' Tony.

— Cu cine ? tresări Popovici.

— Cu Tony, aşa am auzit-o zicînd. Cine-i ăsta nu ştiu. Am întrebat-o pe drum şi mi-a aruncat un „nu te interesează", şi-atît. Dacă am văzut că face pe discreta, am lăsat-o şi eu baltă. Ce mă interesa pe mine ! ?

— Și-a mers pînă la urmă...

— A luat-o maică-sa de-o parte și-a dădăcit-o. Era cam bosumflată cînd s-a suit în mașină, e adevărat, dar după ce a tras cîteva înghițituri dintr-o sticlă pe care o aveam în torpedou — coniac de Segarcea, cumpărat direct de la sursă — s-a mai luminat. Mai bine însă rămînea să se-ntîlnească cu ăla, cu Tony ; nu intra cu mașina în pom, şi nici nu mă durea pe mine umărul, de mă seacă la ficați. Mi-e teamă să n-am ceva fracturat.

Și Burada, abătut, mișcă de cîteva ori umărul drept.

— Mde... Beția asta a vitezei...

— Puteam să mor.

23

„Vizita“ la doamna Ella Pascalide a avut loc la două ore după lăsarea întunericului, pe o ploaie măruntă și deasă, de toamnă tîrzie. Din fericire în Volga lui Popovici era plăcut, chiar cald, și el, Mircea Mihuț, și alți doi ofițeri puteau supraveghea în condiții optime și intrarea apartamentului și micuțul Renault-Gordini cu număr de Galați ; cei doi bărbați din mașina de culoarea vișinei putrede păreau să aștepte și ei același semnal ; ridicarea unui colț al perdelei. Cel puțin aceasta era părerea locotenentului Mihuț, cel mai familiarizat cu obiceiurile locului.

Cînd, în sfîrșit, un bărbat părăsi locuința supravegheată și, cu capul între umeri, porni grăbit spre centru, Mihuț coborî din mașină și-i luă urma. Mai încolo îi dădu bună seara, îi arătă legitimația, și-l rugă să-l urmeze pînă la cel mai apropiat sector de miliție. Bărbatul — gestionar la o unitate Gostat — avu la început intenția să protesteze, s-o rupă chiar la fugă, dar sfîrși prin a ceda și îl urmă docil pe locotenent.

O dată cu semnalul de „liber“, cei doi ocupanți ai Renault-ului se dădură jos și după cîteva secunde sunară la ușa pe care abia ieșise gestionarul, dispărînd îndată în casă.

— Mergem și noi ? întrebau privirile locotenentului-major Ioniță.

— Încă nu, mai așteptăm vreo zece minute. Uite, abia s-a lăsat din nou perdeaua.

„Cine-o fi ?“ tresări Ella Pascalide așteptînd repetarea semnalului : de două ori scurt, o dată lung, și din nou scurt. Sta în fotoliul din bucătărie, cu o bucată de placaj pe genunchi, și-și dădea o pasență : iese — nu iese, iese, nu iese...

— Iese ! se bucură ea, o dată cu o nouă suită de țîrîituri. „Plouă, l-o fi pătruns umezeala, săracu', sau o fi grăbit...“

— Pe cine căutați ? se încruntă femeia cînd la lumina obscură din holul scărilor dete cu ochii de doi necunoscuți.

— Sărut mîna, pe dumneavoastră, din partea lui Adrian. El e la noi, în Oltenia, după vin. Ne-a dat doar adresa și semnalul, și...

După o jumătate de oră, cu ajutorul emițătorului de la bordul Volgăi, fu solicitată o mașină mai încăpătoare :

— Pentru cinci persoane, tovarășe maior ; doi bărbați și trei femei.

Bărbații — oameni cu răspundere ; cel mai în etate, responsabil la un mare restaurant, celălalt, cumnat cu primul, magaziner la un trust de construcții, credincios adept al lui „fifty-fifty“ ; jumătate din materiale, gestionate pentru șantier, cealaltă jumătate, pentru sufletelul său.

Patru pagini și cîteva rînduri, la atît se rezuma declarația lui Burada, Adrian Burada.

„Am cunoscut-o pe Anda Iacobescu în casa Elli Pascalide — scria el undeva. Maicăsa dea doua m-ia spus că are 19 ani și eu a-m crezuto că fata era mare și bine desvoltată — mințea mai încolo. Știam c-are carnet de conducere, altfel no lăsam la volan nici măcar doi metrii — persista el în minciună. M-am speriat rău și a-m fugit. Cred că a-m suferit local la cap și-un șoc nervos din căzătură că mult timp na-m știut de mine. Abia la fratemiu miam revenit“ — continua să înșire la gogoși „maestrul de balet“ Iulian Dănăilă.

Două ore încheiate și-a pierdut căpitanul Toma Popovici, pînă a reușit să-l convingă să fie ceva mai aproape de adevăr. Trecuse de miezul nopții. La Lili Iacobescu renunțase să se mai ducă în acel rest de noapte. Amînase pe a doua zi dimineața.

„Abia că o să fie singură, dacă jurisconsultul nu s-o fi înapoiat din provincie“.

24

— Și acum să ne continuăm discuția, dacă nu ți-e prea somn, propuse căpitanul, exact la ora douăsprezece și jumătate după miezul nopții.

— Nu, nu mi-e somn...

„Ce somn ? Și ce discuții ? Ce ți s-a mai năzărit ? Ce dracu' mai vrei de la mine ? Ți-am scris acolo aproape tot ce-ai vrut, ce mai vrei ? Mai du-te și te plimbă, copoi afurisit !“

— Să începem... cu mașina : Fiat 1300, nu ?

— Da...

— Costă, dacă nu mă înșel, vreo...

— Șaptezeci de mii, îi veni în ajutor Burada.

— Șaptezeci de mii, repetă căpitanul. Șaptezeci.. O sumă frumușică, nu-i așa ?

„Unde bate ăsta șaua ?“ se cam îngrijoră cel întrebat ca, în clipa următoare, să simtă din nou aceleași senzații de căldură moleșitoare, însoțită de picături de transpirație.

— Ce-ar fi să ne spui și nouă cum ai făcut de-ai adunat atîția bani ? Ești din fire econom, pui banii la C.E.C., îi strîngi la ciorap, ai cîștigat la Loto, te-a împrumutat careva ?...

— Nu vă înțeleg !

— Ei, nu-nțelegi... Ce, mare filozofie, mă mir și eu, atîta tot. Atîta vreme cît Ella Pascalide susține că erai cel mai „galant client“, că însăși „familia

Iacobescu“ te costa o groază de bani, că aruncai cu sutele în dreapta și-n stînga, îndeosebi după femei, mai cu deosebire după cele care abia-abia pot fi socotite ca atare, nici măcar majore, ce-i de mirare ?.. Spune-ne şi nouă, dă-ne o idee, să facem şi noi la fel. Ne-am mulțumi, la drept vorbind, și cu cîte un Fiat 600, cu cîte un gîndac din acela roșu, alb sau gri. Ia spune !

— Ce, ce, care mașină ? bîigui cel întrebat.

— Asta de colea, de jos, de pe platou, asta cu ajutorul căreia ai omorît-o pe fata aceea frumușică, cu ochi vioi și inteligenți, pe Anda Iacobescu, vreau să zic, dacă ai uitat cumva.

— Dar... tovarăşe ofiţer, de ce, ce, eu am omorît-o ?! se precipită cam isteric Adrian Burada. Doar v-am spus cinstit cum s-a întîmplat !

— Dumneata ai omorît-o, Adrian Burada, preciză cu voce abia auzită Toma Popovici. Dumneata, direct, maică-sa de-a doua indirect, ca să zic așa. Vinovat e și... complicele dumitale, Iorgu Vasiliade, vinovat, într-o mare măsură, e şi tatăl fetei, poate și alții, numai că legile noastre sînt atît de blînde, încît pentru unii dintre vinovaţi poate că n-au să se găsească articole potrivite în Codul Penal şi-au să scape basma-curată. Pentru dumneata, însă, se găsesc cu duiumul. Și, pe parcurs, mi se pare, au să se mai găsească și altele.

— Dumneavoastră... dumneavoastră aveţi ceva cu mine ? Altfel nu vă înțeleg... Nu v-am făcut nici un rău, ce-aveţi cu mine ?! aproape că strigă Adrian Burada.

— Stai liniștit și nu face pe femeia nevricoasă. N-am nimic cu dumneata. Pînă mai acum cîteva ore, nici nu auzisem măcar de numele dumitale. Cu dumneata, personal, n-am nimic ; am cu faptele dumitale, cu fărădelegile dumitale, cu ceea ce constituie un pericol social pentru cei din jur. E limpede ?

Și fără a mai aștepta răspunsul lui Burada, Toma Popovici repetă întrebarea referitoare la mașină.

— Mașina... mașina este...

— A fratelui vrei să spui ?

— Da... un abia auzit „da“.

— Nu te-aş sfătui „să-l tragi“ și pe el după dumneata. Și așa l-ai compromis destul. Un sfat, atîta tot. Dacă vrei altfel...

— Nu, nu vreau altfel, de ce să vreau !?

— Deci Fiat-ul e al dumitale ?

— Da...

— L-ai cumpărat pe numele fratelui dumitale, ca să nu dai prilej... curioșilor să se întrebe de unde o fi avînd Adrian Burada atîția bani ?

— Am economisit...

— Termină ! N-are nici un rost să încerci să tăgăduiești că sînt bani deocheați ! Ia scoate, te rog, ce ai prin buzunare și pune totul pe masă.

Adrian Burada se ridică în picioare și cu mișcări domoale, ca de automat, scoase o batistă, care cîndva fusese albă, un pieptene cu doi dinți lipsă, încărcat de mătreață, niște mărunțiș, și portofelul cu acte, un pix și un bilet de autobuz.

— Atîta tot ?

— Da, atît. Și, demonstrativ, își întoarse pe dos buzunarele de la pantaloni.

— Dacă le-ai întors p-astea, fă la fel și cu celelalte, cel de la spate, de la haină...

Burada continuă cu buzunarele de la haină, cu cel de la piept, apoi se uită la căpitan cu priviri de vițel și abia șopti :

— Mai am niște bani...

— Dacă mai ai, scoate-i. Parcă așa ne-a fost vorba !

— Poftiți, i-am scos, ăștia-s toți.

— Cîți ? întrebă Popovici, cu ochii la seria bancnotelor.

— Aproape nouă mii.

— De-aici ai luat și cele două sute date Andei ?

— Da.

— Și banii dați lui Lili Iacobescu drept mulțumire pentru stăruința ei de a-și convinge fiica vitregă să meargă cu dumneata ?

— Da, veni răspunsul

— Cîți ?

— Tot două sute.

— De treaba asta n-ai scris nimic în declarație, îl mustră căpitanul.

— Am uitat.

— Să scrii.

— Scriu.

— Alți bani mai ai ? Acasă, la C.E.C., împrumutați cuiva ?

— Nu.

— Precis ?

— Aveți cuvîntul meu.

— Halal cuvînt ! Ăștia ai cui sînt ? Și căpitanul deschise o servietă de unde scoase și aruncă pe birou, unul după altul, mai multe teancuri de obligații C.E.C. Ai mei ?

Burada, care rămăsese în picioare, căzu în scaun ca un sac plin cu cartofi, roșu, gîfîind spasmodic, cu ochi de nebun.

„N-o fi hipertensiv, să dea cumva ortul popii !“ se sperie Toma Popovici, privindu-l.

Cîtă vreme știa că are încă bani, bani mulți, tot mai spera în una sau în alta. Zărind însă obligațiile pe biroul miliției, neprețuitele lui obligații, simți pentru prima dată că e un om sfîrșit.

„Gata, s-a zis cu mine ; pînă acum mi-a fost ; de-acum încolo..."

— Ingenioasă ascunzătoarea de sub parchet, continuă Popovici, însă nici colegii mei nu-s ageamii în probleme de felul ăstora. Au dat de bani, de libretul de pe care ai scos sîmbătă zece mii, de cele cinci ceasuri „Schaffhausen" cu capacele de aur, de toate.

— Toate...

— „Averea" dumitale : bani, obligații, ceasuri de aur, circa două sute de mii de lei. Două sute de mii, plus Fiat-ul, plus „week-end"-uri în doi, plus vizitele bisăptămînale la Ella Pascalide, la Lili Iacobescu, la dracu-n praznic. Plus, plus, plus, cînd cei mai mulți dintre semenii dumitale muncesc din greu pentru abia o părticică din ce-i aici, și Popovici bătu cu palma peste teancul de obligații. Ce și cum furai, ce-ai delapidat, ce pungășii pe picior învîrteai de aveai atîta spor, încă nu știu cu certitudine : am doar anumite bănuieli. Ar fi însă mult mai bine pentru dumneata dacă ai spune singur și n-ai ascunde nimic, dacă n-ai aștepta să puricăm noi în amănunțime toate ascunzișurile vieții dumitale. Te-aș ruga de asemenea să nu încerci să ascunzi complicitatea lui Vasiliade ; am și aflat că lucrați mînă în mînă, că erați nedespărțiți, deși pe din două împărțeați doar femeile. Altfel, partea leului întotdeauna îți revenea dumitale, doar erai șef !

Adrian Burada privi la căpitan nedumerit, vru să zică ceva, dar se abținu. Popovici, totuși, găsi cu cale să-i dea oarecare explicații :

— Te întrebi, probabil, de unde știm toate astea. Să-ți spun : însuși Iorgu Vasiliade te-a dat de gol.

— Imposibil ! sări ca ars Adrian Burada, de-acum gata de luptă.

Cît timp vorbise căpitanul, avusese vreme să se reculeagă și să-și revină din uluiala primelor clipe. „N-am să recunosc nimic, se încăpățînă el. Am să dau toată vina pe coincidență, pe întîmplare, pe ghinion. Libretul e pe numele meu, e adevărat, dar pe obligații nu scrie că-s ale mele. Și nici pe ceasuri. Și doar n-au fost la un loc libretul cu obligațiile și cu ceasurile. Libretul era în buzunarul hainei rupte, cu care am sărit din mașină, obligațiile și ceasurile, în ascunzătoarea de sub parchet. Nu știu, astea nu-s ale mele ! Locuiesc acolo doar de patru luni. Înaintea mea a stat un cetățean care a murit subit, într-o noapte. Poate că sînt ale lui obligațiile și ceasurile. De ce, neapărat, ale mele ? Fiindcă așa vrea domnișorul ăsta cu caș la gură ? Vrea să avanseze pe socoteala mea ! Să-și pună pofta-n cui !“

— De ce imposibil ? îl întrebă căpitanul cu glas domol, poate și din pricina oboselii.

Se scurseseră aproape douăzeci de ore de cînd nu stătuse locului o clipă. Nici pe la cantină nu apucase să treacă pentru masa de prînz. Înghițise din fugă de la bufet un sandviș și o cafea neagră.

— Fiindcă nu-i adevărat ! E subalternul meu, dar l-am ținut întotdeauna la distanță. Chiar și atunci cînd petreceam împreună !

— Mă faci să rîd, stimabile, Vasiliade e și el alături, așteaptă să fie confruntat cu dumneata. Și n-am să-ți ascund că a făcut ochii cît cepele cînd a zărit grămada de obligații și toate celelalte „mărunțișuri“ și cînd a aflat ce valoare au. Nu putea să creadă că sînt toate ale dumitale. Mai ales că — zicea el — una-două, te văicăreai că n-ai bani. Nu mai departe decît sîmbătă dimineața i-ai cerut împrumut două mii de lei, nu-i așa ?

— I-am cerut, așa e. Dar să se mire, avea dreptate ; libretul e al meu, just ; am strîns ban cu ban, dar obligațiile și ceasurile, nu !

Toma Popovici privi lung la infractor ca la altă arătare, aproape amuzat, apoi izbucni :

— Ai umor, Adrian Burada, păcat că-i de cea mai proastă calitate. Din nou ai omis... din calcule, problema amprentelor, de pe ceasuri îndeosebi. Sînt ale celui care a ucis-o ieri-noapte pe Anda Iacobescu. Și mai sînt și alte posibilități de a dovedi anchetatorului penal și tribunalului că ingenioasa ascunzătoare de sub parchet e opera și proprietatea dumitale. Asta-i cauza pentru care nu te-aș sfătui să faci pe inocentul, să ridici din umeri și să iei pe „nu“ în brațe. Pentru noi, cazul dumitale e unul dintre cele mai ușoare din ultimii ani. Pînă aici ne-a fost mai greu, de-acum încolo...

Și căpitanul privi lung la Adrian Burada cu un zîmbet ascuns în colțul buzelor.

25

În noaptea de luni spre marți, Toma Popovici n-a mai dat pe acasă. S-a culcat pe jumătate îmbrăcat, într-o cameră amenajată pentru astfel de cazuri și a lăsat vorbă să fie trezit la ora șase. A făcut apoi un duș, s-a bărbierit, a mîncat ceva din fugă și, după ce a dat cîteva instrucțiuni subalternilor săi, s-a îndreptat spre liceul unde învățase pînă mai ieri Anda Iacobescu, grăbit să ajungă înainte de prima oră de curs.

Pînă să adoarmă, îl intrigase un lucru : era aproape sigur că Burada nu mințise cînd afirmase că fata, la început, refuzase să-l însoțească pe Valea Prahovei, printre altele și fiindcă a doua zi, duminică, avea întîlnire cu Tony. Deci Tony nu dispăruse cu totul ; nu se „dăduse la fund“, presupunînd că el era autorul furturilor de bijuterii și de obiecte de preț. Reapariția sa îl scotea din cauză mai ales că nici șchiop nu era, cum afirmase cu atîta certitudine pensionarul de la etaj, fostul secretar al primăriei „de verde“, Petre Negoițescu. Poate, cumva, doar complicele autorului principal. Poate că el, Tony, profitînd de fizicul său, recruta victimele sau, mai degrabă, fetele victimelor, iar „șchiopul“ — un mai priceput „meseriaș“ — „opera“ prin apartamente. De ce a reapărut însă, dacă-i așa ? Și cum i-a dat Andei de știre, prin ce mijloc a fixat întîlnirea de duminică? Telefonic, nu; nici una dintre convorbirile din ultimele zile ale locatarilor din apartamentul jurisconsultului Iacobescu nu era legată de numele celor doi: Anda și Tony. Atunci ?...

Iar pe el cine l-a căutat la telefon sîmbătă între orele 14 și 15, în două rînduri? Nu Anda?... Probabil că — așa cum conveniseră amîndoi — fata voia să-i dea de știre că Tony a reapărut. Și, nedînd de el, de el sau de Mihuț, s-a lăsat mai ușor convinsă de maică-sa să-l însoțească pe Adrian Burada.

„Poate că dacă mă găsea, scăpa cu viață!“ se necăji căpitanul. Dar tot el socoti că degeaba se ascunde după „dacă“. „Cu «dacă» și cu «parcă», nu-i nimic de făcut. Anda n-o să mai învie niciodată și nici eu n-o să dau de rostul tuturor acestor încîlceli, tot punîndu-l înainte pe «dacă». De ce a reapărut însă Tony?... Și cum a dat de Anda?... Întîmplător, pe stradă?... Sau, cumva, a așteptat-o la școală, la ieșire?...“

Frămîntat de aceste întrebări, căpitanul ajunse la liceu. După ce se legitimă, îi dezvălui directoarei o parte din rostul prezenței sale acolo... Voia să stea cîteva clipe de vorbă cu colegele Andei Iacobescu.

— Poftiți în clasă, peste cîteva minute începe ora de limba română, materie pe care o predau chiar eu.

Fetele se ridicară în picioare și priveau nedumerite la necunoscutul care intrase o dată cu profesoara lor. Vreo două își ziseră că, parcă l-au mai văzut și altă dată, iar una își aminti că l-a zărit în preajma școlii cu cîteva zile în urmă. După ce se așezară, începură să șușotească între ele, dar tăcură îndată.

— Anda Iacobescu, colega voastră, a avut un accident de automobil și e grav rănită, începu directoarea. Cel care e vinovat a dispărut, a părăsit-o, fugind să scape de răspundere. Tovarăşul căpitan anchetează acest caz și vă roagă să-i răspundeţi la cîteva întrebări legate de... de împrejurările care au dus la accident.

— E rănită grav?! se auzi un glas de soprană, o dată cu murmurul stîrnit de curiozitatea celorlalte. O fată cu codițe, mai înaltă decît cele mai multe dintre colegele ei, se ridicase în picioare, undeva mai în fundul clasei.

— Roxana, stai jos și nu vorbi neîntrebată! se făcu auzit glasul autoritar al directoarei.

— Destul de grav, găsi căpitanul cu cale să-i răspundă, abătîndu-se din motive lesne de înțeles de la realitatea faptelor. S-ar putea să și moară, mai adăugă el, după care scoase din mapă fotografia lui Tony, mărită mult, decupată din fotografia făcută de „Naie“ celor doi — Tony și Anda — în fața Universităţii. Am aici, explică el, fotografia cuiva bănuit de noi că n-ar fi străin de cele întîmplate Andei Iacobescu. Vă rog să vă uitaţi cu atenţie și dacă cumva îl recunoaşteţi, să-mi spuneţi. Poate l-aţi zărit vreodată prin preajma şcolii, poate cu Anda, poate singur. Poate la vreo... cofetărie, mai adăugă el, deși inițial fusese gata să zică „poate la vreo cafenea“.

Socotind însă că directoarea avea probabil cele mai bune păreri despre elevele liceului condus de ea, înlocui „cafenea“ cu „cofetărie“.

Fetele, nerăbdătoare și curioase, își părăsiră îndată băncile, înconjurînd-o pe eleva care luase fotografia din mîna căpitanului. Directoarea nu apucă să deschidă gura, să strige la ele, fiindcă Toma Popovici o rugă să le lase, să închidă ochii în fața acestui neînsemnat act de indisciplină.

— Sînt curioase, vă închipuiți. Se duc ele singure la loc cînd vor da cu ochii de un necunoscut.

Căpitanul nu avusese întru totul dreptate. Nu pentru toate Tony era „un necunoscut". Două se și grăbiră să spună că l-au văzut în cîteva rînduri dînd tîrcoale școlii, o fată precizînd că într-o zi, „în urmă cu două sau poate trei săptămîni, a plecat însoțit de Anda spre centru". Informația cea mai de preț o aduse însă fata care se ridicase și întrebase dacă colega ei e rănită grav — Roxana Dumitraș. Fata cu codițe se apropie de căpitan și îi spuse că „și sîmbătă, la prînz, a plecat împreună cu Anda".

Din întrebările și răspunsurile care avură loc, ca urmare a acestei afirmații, lui Popovici i se păru că fata avea mai multe de spus, dar se ferea să vorbească în prezența aprigei și intransigentei directoare. Vorbea, iar ochii și-i tot arunca în direcția profesoarei de limba română.

— V-aș ruga, se adresă el directoarei, să-i permiteți elevei Dumitraș să discute cu mine în alt loc, în cancelarie, undeva, să nu vă împiedicăm nici pe dumneavoastră să vă țineți ora.

— Atunci... să vă conduc în biroul meu. Poftiți!

— Știți, tovarășa noastră directoare e severă, chiar foarte severă ; nu ne dă voie să fim așteptate la ieșire de... de bărbați. Zic „bărbați", dar ei sînt mai degrabă copii, copii de etatea noastră, găsi fata de cuviință să precizeze. Și nu ne dă voie nici să intrăm cu ei la... în pod la Dunărea, cum zicem noi, la Katanga, la Tosca, la Abataj...

— Abataj ?! Asta unde mai e ?! și căpitanul zîmbi reținut.

— Barul de la Lido, știți, la subsol...

— Aha !... Și crezi că face rău interzicîndu-vă ?

— N-o face, dar nici așa, tovarășe căpitan, mai avem nițeluș și-o să fim studente !

— Un an ! Cel puțin un an, zîmbi din nou Popovici. Un an la voi e egal cu „nițeluș" ?

— Ultimul an trece repede... — nu se lăsă fata.

— Bine, să lăsăm de-o parte severitatea tovarășei directoare și, de asemenea, graba voastră de a ajunge studente. Pe mine altceva mă interesează... ce știi despre acest Tony, cum arată și dacă Anda ți-a vorbit vreodată despre el. Tovarășa directoare mi-a spus că erați prietene nedespărțite.

Roxana Dumitraș rămase cîteva clipe tăcută, privind absentă pe fereastră, apoi îl fixă pe căpitan cu ochi mari, adumbriți de gene lungi, aproape nefirești, gata să crezi că-s false.

— Sîmbătă am fost împreună cîteștrei, Anda, el și eu.

— Unde ? Unde-ați fost împreună ?! tresări Toma Popovici învăluind-o pe fată cu o privire care singură vorbea despre nerăbdarea lui de a auzi răspunsul Roxanei Dumitraș.

— Aici, aproape, într-o cofetărie. Eram în uniforme. Altfel... știu și eu, poate mergeam în altă parte. El ne-a invitat. În ultima recreație i-a trimis vorbă Andei printr-o femeie de serviciu că o așteaptă la poartă. Anda s-a dus, nu știu exact ce a discutat cu el, cert e însă că apoi m-a rugat să merg şi eu cu ea. S-o... chiulim, adică, de la ultima oră. Mai fusesem odată împreună, toţi trei, la Albina.

— Și ?!

— Și ne-am dus la cofetăria de care v-am spus. Știu, nu trebuia, însă... Și v-aş ruga foarte mult să nu ne spuneţi tovarăşei directoare, ne scade nota la purtare !

„Ne scade nota“, remarcă Popovici, „ne“, după care o întrebă de rostul invitației la cofetărie.

— Să mergem cu el, a doua zi, duminică, pe Valea Prahovei.

— Cu trenul ?

— Nu, cu maşina.

— Avea maşină ?

— Nu el, un coleg de birou, zicea, un Fiat.

— Fiat ?

— Ce fel de Fiat, ce mărime, nu-ți aminteşti ?

— Nu... Cred că nici n-a precizat acest lucru. Fiat, atîta tot.

— Și ?

— Eu, nici vorbă să merg, tăticul meu e foarte sever, nu ca al Andei. Nici vorbă de... de escapade de felul ăstora ! Nici mama mea care, oricum, e mai înțelegătoare nu mi-ar fi dat voie.

— Dar Anda ce atitudine a luat ? N-a încercat să te convingă să-i însoțești ?

— De loc. Ba, la un moment dat, i-a zis lui Tony cam așa : „Las-o Tony, ce-ai cu ea ? Dacă nu poate, nu poate, nu mai insista !“ Iar el : „Da, dar dacă aţi fi două, ar merge şi proprietarul maşinii, un băiat admirabil. Și am conduce cu schimbul, cînd el, cînd eu, şi poate am da o fugă pînă la Tuşnad“.

Mai apoi, cînd Anda a plecat de lîngă noi pentru un minut sau două, văd că-mi zice :

— „E geloasă prostuța asta!“ Și, nici una nici două, dă să-mi mîngîie mîna. Am retras-o îndată și i-am aruncat o privire care ar fi trebuit să-i ajungă. El însă a găsit cu cale să mă privească așa... nu știu cum să vă spun, cu un aer, chipurile, de îndrăgostit, şi să-mi şoptească... pierdut : „Haide să ne întîlnim într-o zi, doar noi doi...“

— „Termină!“ l-am repezit eu.

— „D-aia sînt aici, pentru tine! continuă el. De cînd te-am văzut rîndul trecut, nu mai am o clipă de linişte. Între mine şi Anda n-a fost nimic, îți jur! decît o prietenie platonică, atîta tot. Te rog să nu mă respingi, să nu iei o hotărîre pripită, mai gîndeşte-te. Dacă părinții sînt răi..“

— „Nu-s răi, am sărit eu, sînt severi, ceea ce nu-i tot una“.

— „Mă rog, dacă sînt severi, cum zici, continuă el cu aceeași voce de Romeo de mahala, atunci ne putem vedea aici, în București, cînd vrei tu, pentru o oră-două. Ne plimbăm, mergem la cinema, la o piesă bună, la un restaurant curățel, poate scapi într-o seară şi mergem la bar...“ Stam și îl ascultam ca pe o curiozitate a naturii, și, cînd să-l reped pentru a doua oară, a reapărut Anda. A tăcut îndată. Eram gata să-i spun totul Andei, atunci, dar am renunțat, amînînd pentru altă dată, cînd n-o fi şi el de faţă. Acum însă îmi pare nespus de rău ; poate că dacă-i spuneam pe loc ce fel de prieten îi e dumnealui, nu pleca cu el a doua zi, nu s-ar fi accidentat.

— Anda... și Toma Popovici o privi lung, încă nehotărît, apoi deodată continuă. A murit.

Fata făcu ochii mari și se adună în scaun, ca zgribulită de frig. Întredeschise buzele, să zică ceva, dar nu scoase decît un scîncet. Continua doar să privească înfricoșată la căpitan, așteptînd, poate, infirmarea celor trei cuvinte.

— Ieri-dimineața, între noapte și zi, precizä el.

— Cum... dar cum, s-a întîmplat... abia îngînă fata, neputînd să creadă că n-are s-o mai vadă niciodată pe cea mai bună prietenă, pe cea cu care copilărise și alături de care stătuse în bancă vreme de zece ani, în casa căreia, pînă mai acum doi sau poate trei ani, era aproape zilnic. Pe Anda, pe „frumoasa clasei", pe Anda cea mereu plină de viață, pe Anda cea, totuși, uneori melancolică, chiar tristă, pe Anda pe care în două rînduri a găsit-o plîngînd singură, în clasă, în recreația mare, lucru de neînchipuit și de neexplicat pentru Roxana.

Și acum, Anda...

— Nu ! scutură ea violent din cap, codițele negre trecînd de pe un umăr pe altul. Anda nu putea să moară ! și izbucni în plîns, cu capul între palme.

„Poate că nu trebuia să-i spun, se necăji căpitanul. De aflat, oricum, tot afla în următoarele zile. Nu dispare un om, așa, cum ar dispare un pisoi. Să fi aflat de la directoare, de la altcineva, numai că procedînd așa, ce s-ar fi ales de planul meu ?"

Plan întocmit abia cu cîteva minute în urmă, cînd Roxana îi relata discuția din cofetărie.

— Haide, nu mai plînge, abia șopti Toma Popovici, cutezînd s-o mîngîie pe păr. Nu așa „o să dăm" de urma celor vinovați de toate cîte a pătimit Anda.

— Adică... credeți... și fata ridică ochii încețoșați, credeți că o să vă fie de vreun folos cele ce v-am spus ?

Căpitanul dădu afirmativ din cap.

— Și... și nu știți ; în mașina prietenului lui Tony a murit Anda ?

— Sînt aproape sigur, și din nou Toma Popovici fu nevoit să se abată de la adevărul cel mai adevărat. O să dăm noi de urma acestui Tony, și poate şi de-a altora. Pentru Anda vor plăti mai mulți, se mai apropie el de adevăr.

„Ăsta, mi se pare, e cel mai puțin vinovat, socoti căpitanul. Un hoţ ceva mai «stilat». Mai stilat și mai original — într-un anume fel. Fără speracle, fără geamuri sparte, fără guri de lup — fură. Merge la sigur cu înseși cheile păgubașilor. Și mi se pare că nici nu-și pune el direct pielea în joc ; altul ; şchiopul ; proprietarul Fiat-ului, probabil...

Și adică, oare — își continuă Popovici reflecțiile în vreme ce Roxana își ștergea lacrimile — să fie vreo legătură între «Fiat-ul din copac» și ăsta al prietenului lui Tony ?... N-aș crede. Mai degrabă o asemănare de marcă..."

Căpitanul era îndreptățit să se îndoiască de o eventuală legătură între Adrian Burada şi Tony. Fusese foarte atent la reacțiile primului, cînd îi pusese înaintea ochilor fotografia celui de-al doilea. Nimic. Doar o clătinare a capului, a nu :

— „Nu, nu l-am văzut niciodată".

De altfel Toma Popovici n-avea nici un fel de certitudine cînd presupunea că Tony e un răufăcător. Poate că toată periculozitatea lui se rezuma la acel „donjuanism" de duzină, propriu și altor bărbaţi. Era însă intrigat de prea rapida renunțare la Anda, în „favoarea" Roxanei. Și măcar de-ar fi fost Roxana mai frumoasă, dar nu era. Și nici nu se putea spune că se plictisise de Anda, și acum căuta alt divertisment. Atunci ? Nu cumva...

— Ce-i tatăl tău ? o întrebă el pe fată.

— Funcționar la „Comerțul exterior“. Funcționar superior, adăugă ea.

— Te-a întrebat vreodată Tony ?

— Ce este tata ? Nu. De ce să mă întrebe ?

— Din curiozitate.

— Nu, nu m-a întrebat.

— Nici dacă... dacă ai acasă magnetofon, radio cu tranzistori sau alte... nimicuri de felul ăstora ?

— Nu. Adică...

— Adică ? Ciuli căpitanul urechile.

— Îmi amintesc că prima dată cînd l-am cunoscut, cînd părea tare îndrăgostit de Anda, într-o după-amiază, la Dunărea-sus, m-a întrebat Anda dacă nu vreau să imprim de la ea niște twist-uri grozave. Nu mai știu exact ce i-am răspuns, însă îmi amintesc că Tony m-a întrebat ce marcă de magnetofon am.

— Și ce i-ai răspuns ? se dovedi căpitanul nespus de nerăbdător.

— M-am cam lăudat, ca să vă spun adevărul. Am un magnetofon cu tranzistori, japonez, bun, dar cam mic, portativ, cu rolele atîtica, și fata arătă cît, arcuindu-și degetele arătător și cel mare. Mi l-a cumpărat tăticul cînd a fost astă-iarnă în Franța. Ori eu i-am spus că nu mai există un al doilea magnetofon în București să se poată compara cu al meu ; că merge și la priză și cu baterii — ceea ce, de altfel, e adevărat — că o bandă „ține“ șase ore — aici mințeam de înghețau apele. Simțeam o plăcere diabolică să mă laud, deși de felul meu nu-s mincinoasă. Poate unde îmi devenise antipatic de atunci.

De ce, nu v-aş putea spune. Prea făcea pe stilatul, pe omul bine îmbrăcat şi deosebit de cult. Făcea chiar paradă de cultură, ori...

— Ori ?

— Cînd a venit vorba, nu ştiu exact cum, despre scriitori de renume străini, traduşi „la noi“ — os Passos, Proust, Malraux, Rimbaud, Baudelaire — dădea din colţ în colţ. La fel şi despre teatru. Se pricepea în schimb la filme : Vicontele plăteşte poliţa, Un dolar găurit, Winetou, ca oricare puşti de pe bulevard.

— Am impresia... sau ştiu şi eu, poate mă păcălesc, că eşti ceva mai... nu, nu mai serioasă, mai degrabă mai profundă decît Anda, remarcă Toma Popovici privind-o admirativ.

— Ah, nu, nu spuneţi asta, nu aveţi de loc dreptate. Anda era o fată foarte bună şi foarte serioasă, o colegă şi o prietenă cum rar se poate găsi alta. E adevărat că...

— Ce-i adevărat ? o încurajă căpitanul să vorbească, deşi lacrimile începuseră din nou să-i strălucească printre gene.

— În ultimul timp, în ultimul an mai bine zis, începuse să devină mai curioasă, chiar arţăgoasă uneori, de cîteva ori m-a şi repezit degeaba, nici eu nu ştiu ce era cu ea. Bănuiesc, doar, că din cauza maică-si de-a doua. Mie această femeie mi-e tare antipatică, în ciuda amabilităţii ei forţate. Din cauza ei, Anda venea la mine de zece ori, dar eu nu ştiu dacă mă duceam la ea o singură dată. Cred că la mijloc era o antipatie reciprocă. Poate şi unde prea făcea pe cocheta pentru o mamă, fie ea şi vitregă. Pe urmă avea... dezagreabilul obicei să umble prin casă, în prezenţa mea şi a Andei, în... în costumul

Evei, să zic așa. De-atunci nici n-am mai călcat pe acolo. Am avut impresia că tocmai așa ceva urmărea : să-mi demonstreze că prezența mea o incomodează, că eu o împiedic să se poarte în casa ei așa cum îi place. Dacă Anda a murit, dar... dar nu pot să cred, tovarășe căpitan ! Și din nou ochii ce căutau la ofițer se tulburară cerșind confirmarea îndoielilor ei, zadarnic însă. Ziceam că dacă Anda a murit, continuă ea, o parte din vină revine și acestei femei.

„Nu o parte, ci cea mai mare parte !“ fusese gata să izbucnească Toma Popovici, dar se abținu, admirînd în sinea sa pe această fată cu judecată și mult bun simț, frumușică și atrăgătoare, dar de loc flușturatică.

— Și vinovat, poate, e și taică-su, vorbi mai departe Roxana. Nu-i dădea voie, de la o vreme, să se întîlnească și să vorbească cu maică-sa și cu surioara ei, Anca. Ce fel de tată și ce fel de mamă — fie ea și vitregă ! — sînt cei care despart cu bună știință două surori, ce fel de tată e omul care n-o lasă pe fiica lui să-și îmbrățișeze mama care a născut-o și care s-a chinuit cu ea s-o facă mare ?! S-o facă mare ca s-o ia alta, de-a gata ! Și ochii fetei, din negri, deveniseră de un cenușiu de oțel. Căpitanul continuă să tacă și s-o asculte.

— E încă multă nedreptate pe lumea asta... oftă Roxana, ca un fel de încheiere a justificatei ei indignări.

26

Spre deosebire de şeful şi maimarele său în hoţii şi excrocherii, Iorgu Vasiliade — alias Bubi Vălimăreanu — era deosebit de prezentabil, întotdeauna bine îmbrăcat, deseori chiar cu gust. Apucase să termine liceul, și poate că absolvea el și vreo facultate — că prost nu era — dacă nu se înhăita cu o bandă de derbedei care falsifica librete C.E.C. Banda a fost prinsă şi condamnată, el însă s-a sofilat şi a scăpat. Cei arestaţi îl ştiau pe complicele lor de Vasile — nu Vasiliade — şi după Iorgu Vasile a umblat o vreme miliţia. Vasiliade însă, precaut, s-a dat la fund ; şi-a făcut bagajele şi a părăsit pentru o vreme Capitala. Folosindu-se de acte false, din care rezulta că îl cheamă Iorgulescu Vasile, s-a angajat ca pontator pe un şantier din Oltenia. Mai apoi, încet-încet, a avansat ; funcţionar la contabilitate. După cîteva luni, o nouă avansare : casier. Asta urmărea și fostul falsificator de librete C.E.C. : banii din casă.

Dispariția subită a lui „Iorgulescu Vasile" — „don' casier", cum îi spuneau oltenii — a rămas învăluită în mister. Organele de miliţie n-au putut descoperi altceva decît nişte amprente, care nu spùneau nimic, şi descrierea fizică a hoţului.

27

Ajuns din nou cetăţean al Capitalei, Iorgu Vasiliade s-a hotărît să isprăvească cu hoţiile. Definitiv. Avea în buzunar banii furaţi din casa șantierului și socotea că ăștia o să-i ajungă pînă „s-o aranja“; un serviciu cu ciubuc, o însurătoare cu vreo femeie cu parale, o să vadă el. Dar cum sac fără fund nu s-a pomenit, după o vreme nu tocmai îndelungată a dat și el de fundul buzunarelor Cele cîteva zeci de mii de lei se duseseră pe apa sîmbetei. O lună la Mamaia, două săptămîni cu O.N.T.-ul în Ungaria și Cehoslovacia, restaurante la tot pasul, baruri mai puţine, e adevărat, dar cu preţuri pipărate, și iată că „depozitul“ s-a epuizat... Ajunsese din nou lefter. Nu-i mai rămăseseră bani nici pentru mîncarea cea de toate zilele.

Negăsind altceva de făcut, o vreme s-a aciuat pe lîngă un frate mai mic căsătorit cu o coafeză mai în etate şi cam urîţică, dar care cîștiga bine. Femeia însă cînd a văzut că din banii ei trebuie să întreţină doi trîntori — că nici „podoaba“ ei, fotbalist la o echipă de categoria a doua orășenească, nu cîștiga cine știe ce, și ce cîștiga se ducea pe gît — a început să aducă acasă tot mai puţini bani. Atunci a apărut la orizont Adrian Burada. Achizitorul-șef își vopsea părul de două ori pe lună la atelierul de coafură unde lucra Mimi Vasiliade, soţia lui Aristide, fratele lui Iorgu. Operaţia de schimbare a albului în negru avea loc, de fel, seara tîrziu, după ce pleca clientela obişnuită, să nu se jeneze clientul, un om deosebit de galanton, întotdeauna plin de bani şi de atenţii : ţigări străine, ciocolată, chewing-gum.

— De ce oftezi ? a întrebat-o într-o seară Adrian Burada.

Mimi Vasiliade, cu mîinile în părul rărit al clientului, îşi spuse oful : bărbatul şi cumnatul, îndeosebi cumnatul.

— De-ar fi vreun prost, vreun nepriceput, n-aş zice nimic. Dar aşa ?... Voinic cît doi, prezentabil şi cu tupeu, stă cît e ziulica de mare și taie frunză la cîini. Că nu găseşte, zice, că nu găsește post pe măsura lui. Ce-o fi vrînd ?... Ministru ? I-am spus : „Dacă te jenezi să munceşti în Bucureşti, du-te dragă, pe un șantier — că a mai fost — du-te la Porţile de Fier“. Ţi-ai găsit... Femeile şi luxul o să-i mănînce capul. Și-l mai ia şi pe bărbatu-meu să-i ţină de urît. Iar de cutez să deschid gura, sar amîndoi la mine, să mă înghită, nu altceva. Iar ăsta, cumnatu', mai are nas să mă şi insulte, să-mi strige că de nu-mi văd de treabă, Aristide o să-mi dea un picior undeva și-o să se-nsoare cu alta, de seama lui, că eu, vezi-Doamne, am îmbătrînit și nu-s de nasul lui. Cinci ani am fost bună, acum nu mai sînt, și femeia oftă din nou, necăjită.

La început Iorgu Vasiliade nici n-a vrut să audă de propunerea lui Burada, să se angajeze pivnicer.

— Să torn vin în sticle, şi vinul să-l bea alţii, nu-i aşa ?

— Nu fi prost! Aşa am început şi eu. Şi să-ţi mai spun un lucru! la anul iese la pensie ajutorul meu; dacă eşti băiat de înţeles şi-ai să ştii să te descurci, îi iei locul: Vlaşca şi Teleormanul, p-ormă, prostule! şi îl bătu amical pe umăr.

Iorgu, încet-încet, începu să privească cu alţi ochi la interlocutorul său. Se aflau la Băneasa, la „Diplomaţi", în fund, la o masă plasată într-o nişă retrasă, în faţa unor farfurii goale de-acum, doar pe fundul paharelor de cristal licărind cîteva picături de *Black an White*.

„...bani are cu grămada, ceasul e de aur, inelul cît nuca, hm! cam de neam prost, dar de preţ, stofa-i englezească, lînă pură, iar de trăit, văd că ştie să trăiască, nu se-ncurcă..."

28

De atunci rămăseseră în urmă aproape cinci ani. Între timp Adrian Burada chelise pe jumătate şi mai făcuse rost de încă un rînd de burtă, în schimb Iorgu Vasiliade înflorea şi se apropia de apogeu. Se întorsese roata, şi acum el îl ajuta pe fratele său, Aristide, divorţat de doi ani de „Mimi-coafeza", să iasă la mal din „împuțita mlaştină a vieţii", cum zicea Iorgu cînd îşi amintea că în ultimele clase de liceu făcuse pe poetul.

Cu bani, Iorgu — zis și Bubi Vălimăreanu — se aranjase într-o garsonieră dublă, lîngă Grădina Icoanei. Cînd i-a ciocănit în ușă locotenentul-major Ioniță — un mărunțel bine legat, ursuz şi cam nedus la biserică, rareori dispus să stea de vorbă cu un infractor — „adjunctul lui Burada" tocmai se pregătea de culcare după ce, ajutat de o tînără femeie, cunoscută cu două zile în urmă la „Melody", uşurase masa de bunătăţile de pe ea : batog, caviar, sardele de Lissa, doi puişori, şi tot două la număr şi sticlele de vin ; vin din „pivniţele proprii" — vin curat, garantat, din cel achiziționat doar pentru ei ; el, Burada și cîțiva inși cu trecere, ce trebuiau şi ei „unși" din cînd în cînd, să închidă măcar un ochi, dacă nu pe amîndoi.

— Cine-i ? întrebă răstit proprietarul garsonierei.

— Poşta ! O telegramă fulger.

Fulger s-a schimbat la față și Iorgu Vasiliade cînd a dat cu ochii de cascheta locotenentului-major Ioniță, altfel decît cascheta factorilor poștali.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă el, îngălbenindu-se.

— Trebuie să stăm cîteva minute de vorbă, dar nu aici. Cine mai e în casă ?

— O... e... viitoarea mea soție.

Pînă la urmă „viitoarea soție“ zise „mersi“ cînd se văzu în stradă, după ce Ioniță își notase datele de pe buletinul ei.

— Dumneata o să mergi cu noi, îi spuse ofițerul după ce aruncase o privire fugară prin ungherele încăperilor.

— Aveți... aveți mandat de arestare ? cuteză să întrebe Iorgu după ce își mai revenise din uluiala primelor clipe.

— Avem tot ce scrie la carte, inclusiv un pistol cu nouă gloanțe, îl avertiză Ioniță cu glas apatic și morocănos. O să ai de răspuns la cîteva întrebări. Dacă n-ai să ne torni minciuni, în minutul următor ești liber, cel puțin pînă la proces. Dacă nu, ai să fii judecat sub stare de arest.

— Dar ce-am făcut, tovarășe locotenent-major ?! se lamentă pseudomaestrul de balet.

— Asta dumneata știi mai bine ca mine. Haide.

— Cazier n-are, tovarășe căpitan. Însă amprentele individului au mai fost găsite, o dată pe un libret C.E.C. falsificat — o poveste veche de opt ani — și încă o dată.

Și urmă relatarea întîmplărilor legate de dispariția casierului șantierului din Oltenia.

— Nu-i cumva o confuzie, o asemănare ?

— Nu ! veni prompt răspunsul lui Ioniță. Impresiunile sînt absolut identice. Orice eroare este exclusă.

— Atunci caută-l, te rog, pe locotenentul Preoteasa, și spune-i să se ducă la domiciliul „ăstuia“, să facă o percheziție minuțioasă. Cînd termină, să-mi comunicați rezultatul. Dacă e plecat acasă, anunță-l să se ducă mîine dimineață, la prima oră.

Percheziția efectuată a doua zi — în vreme ce Toma Popovici discuta cu Roxana Dumitraș — nu avu rezultatul scontat. Fie că Burada lua partea leului, lăsîndu-i „asociatului“ doar firimiturile, fie că Iorgu Vasiliade era și mai risipitor decît „șeful“ ; nu au fost descoperite decît obligații, un libret C.E.C. și bani lichizi în valoare totală de abia 30.000. Puțin, în comparație cu agoniseala șefului. Sau poate că Iorgu plasase banii în altceva, sau îi ascunsese mai bine, într-un mod mai ingenios decît Adrian Burada. Existau încă atîtea posibilități. Maiorul Atanasiu, informat, ordonă o nouă percheziție.

29

Toma Popovici, părăsind cancelaria liceului, s-a suit în mașină, şi s-a îndreptat spre birou. Cît timp ţinuse drumul — cîteva minute — făcuse mintal anumite socoteli. Mai apoi se întrebase dacă Roxana Dumitraș o fi înțeles sau nu ce dorea el de la ea, dacă fata o să reușească să-și joace rolul de momeală.

Discutînd cu maiorul Atanasiu cele aflate — îndeosebi faptul că Tony pusese ochii pe fată — ajunseră amîndoi la aceeași concluzie, că Tony, dacă într-adevăr era implicat în cele patru furturi, nu trebuia lăsat să afle nimic — nimic sau aproape nimic — despre felul cum sfîrșise cu viața Anda Iacobescu, nici despre arestarea Ellei Pascalide sau de acuzaţiile care planau asupra lui Lili Iacobescu, nici chiar despre arestarea celor doi „maeștri de balet". Poate că nu exista nici o legătură între furturi şi împrejurările în care murise fata, totuși era foarte probabil ca orice modificare survenită în existenţa de zi cu zi — o arestare, de pildă — a personajelor din preajma Andei să-l oblige pe eventualul infractor la prudență, să-l pună poate chiar pe goană.

Sarcina aceasta — de a „cocoloşi" dispariţia cîtorva dintre „eroi" şi de a „fabrica" dispariţiei Andei o explicaţie plauzibilă — a primit-o locotenentul-major Ioniță, secondat de locotenentul Mircea Mihuț. De tăcerea Roxanei Dumitraș erau siguri. Fata, pentru prietena ei dispărută peste noapte, era oricînd gata de sacrificii mai mari decît acela de a-și ține gura.

— În concluzie, pe Lili Iacobescu o s-o lăsăm deocamdată în pace, deduse Toma Popovici, nu tocmai încîntat.

— Ba nu, de ce? Crezi că Tony — Tony sau alții — la ea o să se ducă să se informeze de vor sesiza vreo „anomalie“? Și chiar de-ar avea cumva această intenție, cam năstrușnică, o să găsească agățat de ușa apartamentului ei un bilețel: „Sîntem plecați în provincie pentru... șapte zile“, să zicem. Așa cum a găsit și ea pe ușa lui Burada, cînd s-a dus să-l întrebe probabil de Anda, ce s-a întîmplat de n-a mai dat fata pe acasă de sîmbătă.

— Deci știa unde locuiește... Iulian Dănăilă?! tresări căpitanul.

— Știa. Și mai știe, cred, unde stă și celălalt... maestru de balet, numai că la el încă nu s-a dus. Și-o fi închipuit, dînd cu ochii de biletul prins de ușa lui Burada — care „spunea“ că e plecat pentru cinci zile la G.A.S.-urile din Drăgășani și Dăbuleni — că au plecat împreună, Anda și Burada, fără să o mai anunțe pe ea. Oricum, îngrijorată nu pare să fie. Altfel ar fi anunțat dispariția fetei. Ori ea azi-noapte a stat pînă la ora patru la „Continental“. O însoțea un... puștiulică de vreo douăzeci și doi de ani. Mi s-a comunicat că au dansat împreună tot timpul. Ea nu i se uita decît în ochi, iar el părea îndrăgostit lulea.

— S-a prostit de tot balerina noastră, remarcă Toma Popovici.

— N-aş crede. Băiatul e singur la părinți. Au o casă splendidă, au maşină — puştiul o conduce — aşa că vezi, pentru o femeie ca ea...

— Mare hahaleră ! mîrîi căpitanul, care nu putea să uite de „vizita“ făcută de Lili Iacobescu superiorilor săi.

— Ce vrei, femeie consecventă, a pornit pe drumul ăsta, merge tot înainte ! şi maiorul surîse, aprinzîndu-şi o ţigară.

— Pînă o nimeri între nişte ziduri ! răbufni Popovici.

— Dacă ţii atît de mult s-o vezi şi între ziduri, cum zici, cred că ar fi cazul să-i dai o mînă de ajutor. Cît e ora ?... Nouă. O oră potrivită. Pînă nu află de „dispariţia“ Ellei Pascalide.

— Să mă duc chiar acum ?! tresări căpitanul ascunzîndu-şi prost satisfacţia, ba se putea spune că o bucurie răutăcioasă i se citea pe faţă.

— Du-te, dar vezi, fără gălăgie. Cu tact și... diplomaţie. Și caută să nu te simtă pensionarul de la etaj, limbutul acela caraghios. Mai greu o să fie pînă-ţi dă drumul în casă, vezi dumneata.

— Îi dau un telefon, în prealabil ; îi spun că i-am găsit o parte din bijuterii.

— Dacă doarme, doar ştii, ţine telefonul închis, blocat, nu răspunde. Suni şi-i spui adevărul, că... fiică-sa e... Chiar ar trebui s-o duci s-o vadă, mai înainte de a o aduce aici. I-au făcut autopsia cerută de lege și acum așteaptă ; nici nu știu cum să procedăm cu biata fată. Taică-su e plecat la Baia-Mare...

— Tovarășe maior, s-o... s-o dăm mamei adevărate. O să suportăm noi cheltuielile de înmormîntare. Oricum, tot trebuie să afle de nenorocire.

Poate că nici nu ne-ar ierta dacă i-am ascunde-o cine știe cît. Mama-i tot mamă.

— Bine. De acord. Mîine să aibă loc înmormîntarea. E a treia zi. Dar fără zarvă și fără să se afle ceva în „blocul Iacobeștilor".

— Să-l anunțăm și pe tată, pe Augustin Iacobescu ?

— Anunță-l... răspunse cam într-o doară maiorul, ridicînd din umeri a indiferență. Vorbește cu cei de la întreprinderea unde lucrează, să-i dea de urmă, și-ai grijă să-l întîmpini la gară ; la gară sau la aeroport, vezi cu ce vine. Stai de vorbă cu el, consolează-l dacă crezi că-i cazul, și spune-i să-și țină gura. Și să nu-l ierți ; să-i arăți limpede că și el are partea lui de vină.

— Treburile astea... de cioclu, nu prea-mi plac.

— Cui crezi că-i plac ?

30

În drum spre locuința lui Augustin Iacobescu, căpitanul opri mașina la florăria din Piața Romană și comandă pentru a doua zi o coroană de garoafe albe.

— Albe... repetă el, la întrebarea vînzătoarei, deși tot el se întrebă dacă n-ar fi mai potrivite garoafele roșii.

Mașina, fără însemnele miliției, opri în fața blocului. În hol, căpitanul fu ispitit o clipă să urce sus, la pensionar. Mai discutase cu el odată, cînd, după ce se legitimase, îi arătase fotografia lui Tony, dar bătrînul nu recunoscuse în tînărul bărbat de lîngă „iapa cea mică de la parter“, pe șchiopul care furase „drăcovenia aia gălăgioasă“ — magnetofonul. Îi arătase atunci și altă fotografie, mult mărită, și pensionarul o privise și de aproape și mai de departe, dar continuase să nege.

„Nu, nu-i el. Ăla era, cum să vă spun, mai rotund și mai negricios la față, era...“

„Era noapte !“ îl întrerupse căpitanul.

„Noapte-noapte, dar colo, sub bec, e lumină ca ziua, nu se lăsase Petre Negoițescu. Sînt eu miop, dar la distanță văd bine ; văd pînă și ce culoare au pantofii trecătorilor : maro sau roșie, neagră sau gri. Și apoi nu mi-ați spus dacă ăsta e șchiop !“ și pensionarul lovise cu dosul palmei în fotografie.

„Nu, nu-i șchiop“.

„Atunci ? !... Vă place așa, să deranjați oamenii de-a surda ! se cam burzuluise bătrînul, mai puțin vorbăreț și aproape de loc amabil de cînd aflase că „funcționarul de la Spațiul locativ“ era în realitate „polițai“. Șchiop nu-i, la față nu seamănă, dar dumneavoastră vreți neapărat să fie ăla ! ’E-te că nu-i ! Nu-i...“

Renunțînd să mai dea ochi cu Negoițescu, Toma Popovici sună o dată lung și încă o dată scurt, așteptînd să i se deschidă. După cîteva clipe sună din nou, în altfel, cum se nimeri.

— Cine sună ?...

„Dracu ! Ce să-i răspund ?... Miliția ?“ se necăji căpitanul, cum sta mai deoparte, în afara razei vizuale, a „ochiului“ plantat în mijlocul ușii de stejar. Ar fi putut, lesne, să-i răspundă orice, dar se puteau întîmpla două lucruri ; ori să-i spună să revină mai încolo, după o oră sau două, ori s-o sperie, și ea, atunci, să refuze să-l urmeze. Și căpitanul era obligat să acționeze cu prudență, în liniște, fără să recurgă la mijloace fortuite.

— Popovici, Toma Popovici ! zise doar după o clipă de gîndire, socotind că femeia nu-i uitase numele.

— O clipă ! se auzi răspunsul, și clipa nu se lungi cît să se plictisească el așteptînd, ci doar pînă ce femeia îmbrăcă un néglijé liliachiu.

— Poftiți, îl invită ea să intre, încă somnoroasă.

Cu ochii mici, cîrpiți de somn, cu machiajul degradat, nepieptănată, Lili Iacobescu era departe de femeia sclipitoare de acum cîteva zile. Aproape că inspira milă, cînd gîndeai la zilele ce aveau să vină, pentru ea altfel decît pentru ceilalți.

— Se pare că v-am trezit din somn, fură primele cuvinte ale căpitanului, după ce dăduse bună ziua.

— Ați ghicit. M-am culcat tîrziu aseară.

— Ca să fiu sincer... mare mincinos mai sînt ! — cu Anda voiam să stau de vorbă. Am căutat-o la școală, și...

— Anda... Anda e plecată într-o excursie, cu O.N.T.-ul, improviză Lili Iacobescu la repezeală. Dar ce aveți cu Anda ? întrebă tot ea cu o urmă de îngrijorare în glas, în vreme ce, jumătate întoarsă cu spatele la ofițer, își aranja într-o oglindă de perete hălăciuga de păr din cap.

— Cîteva informații despre Tony.

— Despre Tony ?! și femeia privi la căpitan. Credeți cumva...

— Ce anume ?

— Că acest Tony... e implicat în furtul lucrurilor noastre ?

— S-ar putea ; e o impresie personală, însă.

— Dacă ați avea dreptate, nu i-ar fi dat Andei întîlnire pentru duminică ! Ar fi absurd. Care-i hoțul să se înapoieze la locul de unde a furat ?

— Aici aveți dreptate. Logic așa e. Totuși, spuneți-mi, dumneavoastră l-ați zărit vreodată pe Tony, cum arată la față ?

— V-am mai spus o dată că nu !

— Asta a fost acum cîteva zile. Ori, de atunci se puteau întîmpla atîtea !

— Niciodată n-am zărit nici măcar umbra acestui Tony. Iar dacă-mi permiteţi să-mi exprim o părere personală, aş spune că impresia mea e că v-aţi coalizat cu toţii împotriva ăstuia, dînd astfel prilej adevăraţilor hoţi să-şi vadă nestingheriţi de treburi.

— Nu-i chiar aşa ; magnetofonul şi o bună parte din bijuterii au fost găsite încă de acum două zile ; avem nevoie de Tony pentru confruntarea sa cu cumpărătorul lucrurilor furate.

— Le-aţi găsit ?! tresări Lili Iacobescu, luminîndu-se. Aţi găsit şi colierul ?

— Şi colierul, şi brăţara, mai multe. Să mergeţi să le recunoaşteţi.

Femeia privi la el, nedumerită, poate şi neîncrezătoare, apoi întrebă dacă poate merge chiar atunci.

— Şi acum, dacă vreţi ; abia scăpăm de-o grijă.

— Vă rog doar să aşteptaţi pînă mă îmbrac ; în zece minute sînt gata ! se precipită ea, dispărînd în clipa următoare într-o încăpere vecină cu salonul.

Înainte de a se scurge cele zece minute solicitate, femeia reveni îmbrăcată într-un *deux-pièces* de culoarea muştarului, poşetă şi pantofi verzi, încălţaţi pe piciorul gol — probabil că nu găsise timp pentru jartieră şi ciorapi — şi fardată mai puţin decît obişnuia. Oricum era altă femeie decît cea care îl primise cu cîteva minute în urmă.

Popovici se ridică, deschise mapa şi luă de acolo fotografia lui Tony — Tony alături de Anda.

— Acesta-i Tony!

Tresărirea femeii n-ar fi scăpat nici unui novice, cu atît mai puţin căpitanului care privea la ea scrutător.

— Îl cunoaşteţi, nu-i aşa? o luă înainte ofiţerul.

— Nu, nu-l cunosc! se grăbi să nege Lili Iacobescu.

— Totuşi aţi tresărit şi, uite, v-aţi schimbat şi la faţă, remarcă Toma Popovici continuînd să o privească insistent.

— Probabil; prima dată am avut impresia că seamănă cu cineva cunoscut.

— Cu cine?

— Cu un fost partener de dans, la bar.

— Nu-i ştiţi numele?

— Numele... A trecut atîta vreme... Nu. Totuşi, mi se pare, nu sînt însă de loc sigură, Tedy. Tedy şi mai cum?... Nu ştiu. Poate n-am ştiut niciodată. Pe mine mă chema Lili, pe celelalte fete, Lola sau Rita, pe băieţi, Tedy sau Niky... Cine ne ştia de Iacobescu, Ionescu sau Popescu...

„Minte! Povestea asta cu «Tedy» a inventat-o acum, pe loc. Îl cunoaşte pe Tony!“

Erau într-o marţi. Abia duminică dimineaţa Lili Iacobescu avea să confirme bănuielile căpitanului. Îl recunoscuse într-adevăr pe cel din fotografie, numai că confirmarea ei venise tardiv; Tony era şi el pe-aproape, într-o altă încăpere, tare necăjit, aproape disperat, poate şi fiindcă nu putea să-şi imagineze cum de căzuse peste el năpasta asta: arestarea.

— Poftiţi, o invită căpitanul să se suie în maşină, în spate, alături de un ofiţer îmbrăcat de asemenea în haine de stradă. Apoi, după ce schiţă intenţia de a se urca în faţă, luă şi el loc alături de femeie.

— La Institutul medico-legal, Vasilică ! ordonă el şoferului.

31

Orchestra cînta în surdină, abia auzit. Pe ringul din mijlocul localului, în penumbră, două fete — nu prea înzestrate de natură cu grație, se chinuiau să-și etaleze talentele. Două reflectoare le urmăreau zbuciumul și tresăltările spasmodice, intensitatea maximă fiind atinsă în clipa cînd jazz-bandistul lovea în tobă, gata s-o sfărîme. Bum ! apoi iar pianisimo, alte zvîrcoliri, şi din nou — bum !

La una din mesele ascunse în firidele săpate în pereții circulari, o pereche — el treizeci și doi de ani, ea nici optsprezece — privea la ele, fiecare în felul lui El blazat și plictisit, ea curioasă și surprinsă de consumația sumară a dansatoarelor.

— Ți-a plăcut ? o întrebă el, cînd muzica încetă și fetele se grăbiră să se retragă sărind pe vîrful poantelor, în aplauzele cîtorva, pierind după o perdea de rips.

— Mda... Nu cine știe ce, însă a fost... interesant. Cea mai înăltuță amintea de Catherine Deneuve, în „Umbrelele din Cherrbourg". Bineînțeles, nu ca talent coregrafic și nici în alt fel, ci doar așa, ca siluetă.

— Cînd intri într-un local ca ăsta trebuie să lași afară orice pretenție de artă. Aici primează divertismentul. Snobii și „încuiații" n-au ce căuta ; pentru ei s-a clădit Ateneul, Opera, să se ducă acolo.

Abia putem noi să răsuflăm mai lejeri. Nu vezi ce căldură...

Într-adevăr era cald ; cald, zăpuşeală şi aer stătut mirosind a de toate, îndeosebi a transpiraţie şi a parfum ieftin. Cînd începu dansul, căldura mai cîştigă cîteva grade. Însă cu cît creştea temperatura şi intensitatea zgomotelor scoase de instrumentele de percuţie, cu atît căpătau cei ce dansau mai multă vioiciune. Coniacul, şi el, aducea partea sa de contribuţie le dezlănţuirea haotică a picioarelor şi a mîinilor, a capetelor tunse sau netunse ce se bălăbăneau ca la păpuşile de cîrpă.

Bărbatul, însoţitorul fetei de optsprezece ani, era, poate, singurul care nu participa cu toată tragerea de inimă la hodorogeala de pe ringul de dans. Fata abia îşi înmuiase buzele în coniac, schimbase coniacul cu whisky — tot deageaba — şi whisky-ul cu un pahar de Cinzano, cu mult sifon, care, în sfîrşit, avu mai multă căutare. Pentru al doilea rînd, bărbatul şoptise chelnerului să adauge vermutului şi „50 de ceva tare, care merge".

— Pentru antren ! îi şopti el, făcînd cu ochiul.

Dansul, pentru el, atunci, nu prezenta nici un interes. Absolut nici unul. Şi cînd un tînăr blond, înalt, tot văzînd că fata nu dansează, îşi luă inima în dinţi şi se prezentă la masa celor doi, s-o invite, el, bărbatul de treizeci şi doi de ani, păru încîntat s-o vadă pe fată dansînd cu un „cunoscător".

— Dansează, Roxy. Ai văzut ; sînt un ignorant în dansurile astea moderne...

Fata se ridică, îi zîmbi recunoscătoare, o clipă duse mîna spre poşetă apoi renunţă şi se îndreptă spre ring.

— De fel îți place să dansezi ? o întrebă locotenentul Mircea Mihuț.

— Cui nu-i place ? E drept, nu așa de bîțîit, însă-mi place.

— Să ne retragem spre partea cealaltă. Să ne piardă din vedere, dacă asta îi este dorința. Și, dansînd, cei doi pieriră în masa amorfă în mișcare.

„Gugumanu' ăsta spălăcit zice că mi-a suflat-o !", se bucură Tony, cu ochii în șapte spre dansatori dar și spre mesele din jur, mai toate pustii, cotrobăind în poșeta fetei.

32

La opt şi un sfert începea filmul ; superproducţie pe ecran panoramic ; două serii. Roxana aproape că nici nu simţise cînd se scurseseră cele aproape patru ore. Maică-sa la fel. Tatăl fetei, însă, sta ca pe ghimpi. În penumbra din sală, una-două, privea la ceasul de la mînă, căutînd să ghicească cît mai e pînă la terminarea filmului.

Cînd se văzu afară, în noaptea călduţă de sfîrşit de mai, le luă de braţ pe cele două femei — fiică şi soţie — şi le zori spre primul taxi, deşi pînă acasă n-ar fi făcut pe jos mai mult de zece minute.

Acasă, nimic deosebit. Întuneric. Roxana se grăbi să deschidă uşa vestibulului.

La nouă fără un sfert, după ce îi văzuse pe cei trei membri ai familiei Dumitraş instalaţi în confortabilele scaune de la Patria, Tony părăsi sala urmărit de privirea mirată a unei plasatoare.

La nouă şi cîteva minute, un bărbat elegant, cu o faţă măslinie, de creol, ducînd în mîna stîngă o servietă-burduf, intră şchiopătînd pe uşa blocului unde locuia consilierul ministerial Dumitraş. Fără grabă urcă la etajul trei, pe scări, deşi liftul funcţiona, „mirosi“ cîteva clipe împrejurimile — dintr-un apartament răzbeau frînturi dintr-o canţonetă — apoi coborî la etajul doi. Un nou tur de orizont, nimic deosebit şi, cu paşi felini, se apropie de uşa apartamentului din stînga scării. Cu mişcări sigure introduse cheia în Yale — mergea cam greu şi se îngrijoră, pentru o clipă doar — apoi împinse în uşă cu genunchiul. Grăbit, intră în vestibul, închise uşa cu umărul, se auzi un „ţac" şi ce era mai greu isprăvise. Calm de-acum, luă pe pipăite din servietă o pereche de mănuşi subţiri, le trase pe mîini, aprinse lumina din vestibul, privi o clipă în jur, curios, puse siguranţa la Yale, stinse lumina şi intră în încăperea următoare.

Pe îndelete, vreme de o jumătate de oră, trecu în revistă cele trei încăperi principale ale apartamentului „ciugulind" din fiecare cîte ceva; magnetofonul căzu primul victimă rapacităţii sale. Urmară la rînd un ceas de mînă găsit în şifonier, cîteva bijuterii, nu prea costisitoare — şi aici strîmbă din nas — într-o pudrieră veche dădu de o duzină de dinţi şi măsele de aur pe care le „vărsă" într-un buzunar, din dormitorul fetei şterpeli un stilou Kaweco şi un micuţ aparat de radio cu tranzistori, mai găsi încă unul, ceva mai mare, în dormitorul consilierului, şi pentru că i se părea că truda sa de vreo două săptămîni nu era îndestul plătită cu atît, începu să tragă nervos de sertarele bufetului şi de ale şifonierului. Sub un maldăr de feţe de pernă descoperi un plic cu mai multe bancnote de o sută de lei. Zîmbi mai altfel, a rînjet, şi-l băgă în buzunar. Nu-i numără atunci. N-avea timp. Părea să fie vreo cinci-şase mii. Tot acolo găsi şi un libret C.E.C. cu un sold de zece mii. Îl aruncă, mormăind o înjurătură, apoi, după ce rămase o clipă pe gînduri, îl luă. Socoti că nu se ştie niciodată la ce poate folosi chiar şi aşa ceva. Sus pe şifonier, printre mai multe valize goale, dădu de o valijoară de piele, cu mai multe fermoare, un exemplar unic care îi plăcu mult. În ciuda dimensiunilor reduse, valijoara era deosebit de încăpătoare. Și pentru că nu era să plece cu ea goală, şi cum nici prea încîntat de pradă nu era, îşi calcă pe inimă şi ieşi din tipic ; începu să scotocească febril după „boarfe“, după ceva desuuri femeieşti mai fine, după tot ce credea că are preţ, sau că poate face plăcere viitoarelor sale cunoștințe.

Cînd într-un dulap ascuns în perete dădu de un pachet cu cîţiva metri de stofă — *Made în England* — zîmbi satisfăcut. Luă şi două cravate nou-nouţe, trei cămăşi albe de naylon, franţuzeşti, alte trei de poplin, o haină de piele moale, ca mănuşa, probabil pentru Roxana, cînd o mai creşte, şi ascunse toate aceste lucruri în valiza cu fermoare, alături de magnetofon.

Fredonînd abia auzit o melodie oarecare, aranjă cu dichis şi conţinutul servietei-burduf şi constată cu acest prilej că ar mai fi loc pentru cîte ceva. Încîntat, porni să facă un nou tur ; lucruri de-ale fetei : o fustă de tergal, două furouri noi, o pereche de mănuşi nepurtate, toate aduse de taică-su din Franţa. Paşii îl duseră şi în bucătărie. Aici privirile i se pironiră cu necaz spre frigider — un Bosch de vreo 300 de litri -- că n-avea cum să-l ia în spinare şi, neavînd încotro, se declară mulţumit doar cu cîteva înghiţituri dintr-o sticlă de Odobeşti. Îmbucă şi vreo zece centimetri de salam Caraiman, şi cîteva ridichi de lună, încă un gît din sticlă, şi trînti în scîrbă uşa încăpătorului frigider. Mănuşile, însă, nu şi le scoase nici pentru o clipă.

Revenind în încăperea principală care ţinea loc de sufragerie şi de bibliotecă, îşi aranjă ţinuta într-o oglindă şi se pregăti de plecare. Amator de lucruri rare şi de preţ, strecură din fugă într-una din serviete un şoricel de fildeş sculptat, apoi, deodată, tresări ; pe un mic tablou reprezentînd o bărcuţă şi un colţ de mare, zărise o semnătură care îi amintea că şi picturile au preţ : Petraşcu. Cu grija unui colecţionar de artă se înălţă şi luă tabloul din cui, îl puse cu faţa în sus pe masă, cu cotul sparse geamul, îndepărtă cu atenţie cioburile de sticlă şi, împingînd în pînză, jur-împrejur, o desprinse din rosturi o dată cu cartonul lipit în spate. Celelalte tablouri, cercetate fugar, nu-l interesau.

Răsuflînd adînc, stinse veieuza şi ridică jaluzelele, să poată privi în stradă. Nimic deosebit. Ici şi colo cîte un trecător singuratic. Mulţumit, luă „bagajele" şi trecu în vestibul. Era ora zece şi douăzeci. După ce ascultă cîteva clipe cu urechea lipită de uşă, prinse butonul broaştei Yale cu mîna înmănuşată şi îl suci la deschis, apoi îşi scoase mănuşile şi, ajutîndu-se de ele făcute ghemotoc, deschise uşa, gata să păşească în coridorul iluminat de un bec chior. Atunci simţi că îngheaţă.

Doi bărbaţi, unul lîngă altul, cu picioarele uşor depărtate şi mîinile în buzunarele sacourilor, priveau la el cu ochi jucăuşi. Îl aşteptau.

— Bună seara, zise aplecîndu-se ceremonios căpitanul Toma Popovici.

— Încîntat de cunoştinţă, nu-i aşa ? adăugă şi locotenentul Mircea Mihuţ, privind amuzat la individul înţepenit în prag, monument naturalist înfăţişînd spaima şi surprinderea.

„Asta-i... ăla, dansatorul de la bar ! ăla care a dansat-o pe Roxy !" tresări hoţul.

Să încerce să fugă nu-l ajutau puterile, să zică ceva, orice, nu putea — își simțea gura încleștată — și atunci făcu altceva, ce de altfel, nu intenționase ; scăpă valizele din mînă. Valiza cu o mulțime de fermoare — *made în France* — căzu ca un bolovan.

— Să intrăm în casă, aici ne poate trage curentul, sugeră căpitanul împingîndu-l ușurel în vestibul.

— Să-ți ajut, dacă-s grele, se oferi Mihuț, înhățînd cele două valize.

Între timp Popovici făcu lumină.

Din vestibul trecură în sufrageria-bibliotecă. Calm, pe un ton vădit indiferent, căpitanul îi ceru necunoscutului buletinul de identitate.

— Bu... bule... buletinu', îngînă hoțul, pierdut.

— Deocamdată buletinul ; pe urmă o să ne spui și unde intenționai să dormi în noaptea asta. „Ori, cînd pleci „la treabă“, lași actele acasă ?

Hoțul se tot pipăia, trecînd de la un buzunar la altul, de la haină la pantaloni și din nou la haină, vădit interesat să cîștige timp. De ce, nu știa nici el, dar spera că, poate, cumva, o să-i țîșnească dintre urechi vreo idee salvatoare.

— Ajută-l tu, Mircică. Nu pare de loc îndemînatic ; n-are stofă de pungaș de buzunare dacă nu-i în stare nici măcar să dea de urma propriului buletin.

Ca trezit din amnezie, necunoscutul băgă mîna în buzunarul interior de la haină și dădu la iveală buletinul de identitate. Căpitanul făcu doi pași, i-l luă, și tot atunci privirile i se pironiră pe gîtul hoțului, alb, un alb de sfîrșit de iarnă, contrastînd evident cu obrajii bucălați, ca de copil hrănit din abundență, roșii-negricioși. Cu ochii încă la diferența de nuanță, Popovici deschise buletinul cu mișcări nervoase la pagina cu fotografie.

— Oho !... Ce surpriză plăcută ! exclamă el. Dumneata ?!...

Locotenentul se grăbi să privească şi el poza de pe buletin. Căpitanul i-l întinse, apoi scoase o batistă din buzunar şi se apropie de obrajii hoţului. Acesta, botos şi încruntat, îşi trase capul spre spate.

— Stai ! Stai cuminte, frumosule ! şi, fără menajamente, îl frecă cu putere pe obrazul stîng. Batista, albă, îşi schimbă îndată culoarea într-un cărămiziu închis. Tot atunci, însă, căpitanul simţise şi altceva :

— Ce-ai în gură ?... Scuipă afară !

Cel care de acum se putea considera arestat duse o mînă la gură şi, una după alta, în palma făcută căuş căzură două discuri de cauciuc, ca două jumătăţi semisferice de mărimea unei mingi de ping-pong. Totodată se schimbă şi înfăţişarea, de-acum conformă cu alura de tînăr suplu şi bine proporţionat.

Mircea Mihuţ, cu un gest scurt, îi întinse căpitanului buletinul de identitate al hoţului, deschis la primele pagini, indicîndu-i cu degetul arătător numele infractorului.

— Ia te uită, domn'le, cu cine avem onoarea ! exclamă Popovici. Unul dintre frăţiorii „mîna dreaptă" a lui Burada, celălalt borfaş de lux. Halal de mămica voastră cu aşa feciori !

Hoţul aplecă privirile, contrariat şi derutat. Despre Burada nu ştia nimic precis. „Şefu' lu' fratemiu", atît. Că învîrtea niscaiva afaceri dubioase, doar bănuia, Iorgu nepunîndu-l în temă cu dedesubturile şi provenienţa banilor „cîştigaţi". Şi-acum, privind înspăimîntat la cei doi ofiţeri, nu de soarta celor doi „maeştri de balet" era el îngrijorat. Oricît îşi muncea creierul să găsească ceva în apărarea sa, tot degeaba. Şi nici nu putea să-şi explice cum de dăduseră „copoii“ de urma sa. Era sigur că nu făcuse nici cea mai mică greşeală. La fel ca prima oară, a doua, a treia şi a patra, lucrase „curat“, „cum scrie la carte“. Nu omisese nici un amănunt. Luase toate măsurile posibile de precauţie.

Şi totuşi... Tresări.

Cu prilejul „cazului de faţă“, săvîrşise o mică derogare de la regulă : îşi permisese luxul — nu cumva, mai bine zis „imprudenţa“ ? se întrebă el — să existe o legătură între „victima numărul 4“ — Anda Iacobescu — şi „victima numărul 5“ — Roxana Dumitraş — şi, de aici, posibilitatea de a face miliţia niscaiva deducţii. În toate celelalte cazuri activase strict independent, deşi modalitatea de a afla care-i situaţia materială a prezumtivilor păgubaşi şi de a pune mîna pe cheile apartamentelor era aceeaşi : începea cu „sărut mîna“, pe stradă, într-un café-bar, oriunde, şi, dacă „tipa“ în cauză prezenta interes „profesional“, isprăvea cu mulajul cheii. Urma apoi lovitura. Prudent, prudent, prudent. De trei ori prudent. O pereche de cercei, măcar, nu fusese vîndută în Bucureşti. Magnetofoanele, aparatele de radio şi de fotografiat, ceasurile, toate luaseră drumul provinciei. Pe-acolo pe unde nu existau consignaţii. Vîndute unor oameni de toată încrederea : ingineri, directori, administratori, oameni unul şi unul. Fiecare în parte convins că achiziţionează obiecte „din pachet“ sau aduse de X sau Y dintr-o recentă călătorie făcută în occident. Bijuteriile mai anevoie vandabile, cele mai de preţ îndeosebi, le păstra într-o ascunzătoare sigură, unde nimănui nu i-ar fi trecut prin cap să scotocească. Pînă şi stofa de costum — mai furase odată aşa ceva — tot în provincie o trimisese, să n-o recunoască păgubaşul pe Calea Victoriei. — Banii — cei furaţi, nu cine ştie ce sumă importantă — şi cei încasaţi pentru obiectele vîndute — cîţi nu-i cheltuise — îi băgase în obligaţiuni C.E.C., să adune de-un „Renault 16“, socotind că dacă va fi posesorul unei astfel de maşini, şi cum prezentabil şi bine îmbrăcat era, o să poată într-un viitor apropiat să se căsătorească convenabil, cu o femeie care să posede un apartament central, să aibă un salariu bun şi, eventual, să fie tînără şi frumoasă, ultima condiţie nefiind însă obligatorie — că nu de femei frumoase ducea el lipsă.

După prima clipă de surpriză, căpitanul îi spuse să facă de cîteva ori înconjurul mesei. Cu paşi tîrşiţi, de om zdrobit de oboseală, hoţul dete ocol mesei. La început făcînd încă pe şchiopul, apoi păşind normal, ca toţi oamenii.

Edificat şi în această privinţă, Popovici îi ordonă să-şi golească buzunarele şi să pună conţinutul acestora pe masă. Cînd pe cristalul care acoperea scîndura căzură dinţii şi măselele de aur, căpitanul, surprins, îl întrebă ce avea de gînd să facă cu ele.

— Te pricepi, cumva, la tehnica dentară ?

— Aur... doar, răspunse cel întrebat, în vreme ce gîndea cu înfrigurare la posibilitatea de a face rost de un „concediu“ de numai cîteva ore, cît să stea de vorbă cu frate-său — Iorgu Vasiliade, alias Bubi Vălimăreanu — să discute împreună şi să vadă ce-i de făcut, de-o fi să-l aresteze şi să-l condamne şi, totodată, să-i dea indicaţii precise cu privire la ascunzătoarea obligaţiilor şi a bijuteriilor. Pînă la toamnă erau în siguranţă, acolo, însă o dată cu venirea zilelor friguroase... Să scape cu o condamnare de numai cîteva luni — iunie, iulie, august, septembrie, octombrie, — fie şi noiembrie — nici nu era de gîndit. Se temea, de asemenea, ca nu cumva să se descopere în vreun fel că el e autorul şi al altor furturi, nu doar al acestei tentative, că tentativă era, spera, de vreme ce nu apucase sa părăsească apartamentul. Cine ştie ce minoră scăpare din vedere îl putea da de gol ! Îşi aminti că de la al doilea furt păstrase pentru uzul său un binoclu deosebit de perfecţionat, în ciuda dimensiunilor reduse, ideal pentru meciurile de fotbal şi spectacolele de revistă. German. Îl avea acasă, în sertarul de la toaletă. Corp delict, cum s-ar spune. O să declare că l-a cumpărat de la talciocul din Ploieşti, dacă ăsta din Bucureşti s-a desfiinţat — paradisul hoţilor şi al borfaşilor — însă socotea pe bună dreptate că miliţienii n-au să-i dea crezare. Însă, totodată, fu obligat să se gîndească şi la altceva : ce-i cu Burada ? ! De ce „mîna dreaptă a lui Burada“ ? Dacă — Doamne fereşte ! — „a căzut“ cumva şi ăsta, nu este „amestecat în ciorba lui“ şi frate-meu, Iorgu ? Şi-atunci...

— Pune frumuşel şi banii alături, îl aduse la realitate glasul căpitanului. Haide-haide, ştiu, te doare... sufletul, cu prilejul celorlalte furturi n-ai prea avut parte de-o aşa pleaşcă, îl zori acelaşi, dîndu-i cu aceste cîteva cuvinte lovitura de graţie.

„Ştie... ştie şi de celelalte...“ şi rămase înmărmurit, cu o mînă pe teancul de bancnote.

— Goleşte şi valizele. Pune totul în ordine. Şi mişcă ceva mai repede ! Mai e o oră şi vin oamenii acasă. Iar tu, Mircică, continuă căpitanul, ia, te rog, geamurile alea de pe masă şi aruncă-le undeva. La bucătărie. Să facem puţină ordine.

Cînd „Tony“ scoase la iveală şi şoricelul de fildeş, apoi şi tabloul de Petraşcu, Toma Popovici simţi nevoia să-l ia puţin peste picior pe hoţul ce părea pierdut, gata să înduioşeze pe alţii, nu pe el.

— Nu bănuiam că eşti şi colecţionar de obiecte de artă. Ia te uită : bibelouri, tablouri... Ce-i al dumitale nu contestă nimeni : ai gust ! şi luă în mînă şoricelul admirînd îndemînarea artistului care migălise la el.

— Frumos...

Să zică şi altceva nu mai avu cînd. Profitînd de lipsa din încăpere a locotenentului şi de neatenţia de o clipă a căpitanului aflat de cealaltă parte a mesei, „Tony“ o zbughi spre uşa vestibulului, răsuci cu repeziciune cheia în broască în urma sa — ochise această cheie de cînd intrase, cînd se întrebase ce s-ar fi făcut dacă găsea uşa încuiată — deschise şi uşa de la intrare, ieşi, o trase după el, apoi se rostogoli pe scări în jos, spre ieşirea blocului ; vizavi era o grădină publică cufundată în întuneric, dincolo, mai multe străzi întortocheate. Ajuns pe ultimele trepte, elanul hoţului se stinse ca o flacără de chibrit peste care se prăvăleşte un torent ; cu spatele la uşa închisă, cel de-al treilea ofiţer al acelei grupe operative — locotenentul-major Ioniţă — aştepta apatic, ţinînd o pereche de cătuşe în mîna stîngă.

Cînd hoţul fu suit în maşina care staţiona de cealaltă parte a grădinii, acţiunea filmului de la „Patria“ se apropia de final. Încă puţin şi în sală urmau să se aprindă luminile, una după alta, clipind scurt, invitînd spectatorii să se ducă acasă.

33

— Dumneata ai un frăţior, dacă sîntem bine informaţi ; cum îl cheamă ?

— Aristide, Aristide Vasiliade.

— Ştii cumva şi cu ce se îndeletniceşte ?

— E... joacă... e fotbalist.

— Asta nu-i o meserie, remarcă Toma Popovici privind la cel mai tînăr dintre „maeştri de balet“.

— E... băiat modest. Îl mai ajut şi eu, cînd pot...

— Mda. Pe Lili Iacobescu de cînd o cunoaşte ?

— N-o cunoaşte ! veni prompt de data aceasta răspunsul lui Iorgu Vasiliade.

— Iar minţi !

— Aveţi cuvîntul meu ! Nici pe ea şi nici pe Ella Pascalide. Dorinţa expresă a lui Burada : nu-i plăceau complicaţiile.

— Şi totuşi Lili Iacobescu a tresărit cînd a văzut fotografia fratelui dumitale. L-a recunoscut, probabil, dar n-a vrut să recunoască. De ce ?

— Nu ştiu. Însă mi se pare că aveţi dreptate, întrucîtva ; odată, mai de mult, să fie vreun an, a venit să-i dau nişte bani, ea, Lili, şi era şi Aristide la mine. După plecarea lui, m-a întrebat cine e şi i-am răspuns că un prieten. Drăguţ băiat, mi-a răspuns, şi cu asta, gata — la atît s-a rezumat cunoştinţa lor ; o jumătate de oră, poate nici atît.

— Fie, să te cred. Nu văd de ce ai minţi. Spune-mi altceva : ştii cu ce se ocupă Aristide de la o vreme ?... Adică, pentru găinării şi pentru exploatarea naivilor — sau mai degrabă a... naivelor — a avut o slăbiciune perpetuă. Mă refer însă la... la ocupaţii mai mănoase, din acelea care aduc ani mulţi de închisoare.

— Nu vă înţeleg ! se miră Iorgu Vasiliade, pe un ton care ar fi convins şi pe Dumnezeu că spune adevărul.

— Complicele dumitale, Burada, ne-a declarat mai adineaori că în cîteva rînduri, în ultima vreme, ori de cîte ori plecaţi împreună — după vin, după păsări, peşte, în Oltenia, în Moldova, în Deltă — luai cu dumneata şi vindeai — sau mai bine zis „plasai“ pe acolo tot felul de obiecte de preţ, cam exageră căpitanul, că altceva declarase Adrian Burada, din care doar dedusese că plasarea obiectelor furate revenea lui Iorgu Vasiliade.

— Minte ! Minte ca un porc ! se „revoltă“ arestatul.

— O să vă confruntăm.

— Să ne confruntaţi ! bravă el înspăimîntat cînd gîndea la urmările care puteau rezulta dintr-o complicitate dovedită, între el şi frate-său. Şi iată că potlogăriile lui Aristide îi complică şi lui existenţa. Şi asta n-ar fi nimic ; dar dacă se descoperă şi „chestia cu casieria“ ? Dar şi ailaltă, aia cu libretele C.E.C. ? Atunci a scăpat şi de una şi de alta, dar ce, s-au prescris ? Da' de unde !

„Ce ghinion, ce ghinionul dracului !... Să «pic» pentru alţii... Hahalera de Burada s-o omoare «p-aia mică», Aristide să fure ca-n codru, iar eu să trag ponoasele. Că băiatu', la o adică, n-a făcut nimic, ci

Burada. El trăgea toate sforile. Eu ciuguleam ce-i pica printre degete ; mărunţişu' : patru-cinci mioace pe lună ; mare pricopseală...“

Percheziţia, iniţial, părea să nu dea nici un rezultat concludent. Locotenentul Preoteasa era dezamăgit. Ajutoarele sale la fel. Un binoclu, atîta tot, găsit într-un sertar, care lui nu-i spunea nimic. Şi ceva bani, nu cine ştie cîţi. Ambiţios şi perseverent, o luă de la cap. Studioul, toaleta, masa, scaunele, şifonierul, un dulăpior, aparatul de radio, televizorul, bucătăria, baia, soba de teracotă, nimic. Cocoţat pe un scaun cerceta pentru a doua oară partea de sus a sobei, acoperită de un strat de nisip. Nici acolo nu descoperi nimic. Nisip şi atîta tot. Şi cîteva chiştoace aruncate. Tocmai voia să coboare, cînd mîna şi-o propti de capacul care astupa unul dintre „fumuri“, între sobă şi perete, cînd sesiză o uşoară clătinare. De fel acest capac rotund, pe unde se curăţă soba de funingine, e fixat cu pămînt galben, să nu scape în casă gazele arse sau nearse — soba era încălzită cu gaze. Zgîlţîi ceva mai cu putere. Nici vorbă, capacul nu era bine fixat, dar nici nu ceda.

— Ce-aţi găsit, tovarăşe locotenent ! întrebă careva.

— Se mişcă ăsta, dar nu vrea să se desprindă din loc !

— Lăsaţi-mă pe mine, bunicul a fost sobar, glumi un plutonier.

— Încearcă, cedă locotenentul sărind de pe scaun.

Plutonierul înhăţă zdravăn capacul cu palma făcută căuş şi trase cu putere. Acesta se desprinse, numai că, de el, era agăţată o sîrmă.

— O sîrmă ?! se miră Preoteasa.

Trăgînd cu atenție, după cincisprezece sau douăzeci de centimetri apăru începutul unui săculeț de pînză. Prinse de el și, încet-încet, îl trase afară. Apoi cu atenție, îl băgă la loc.

— Ce faci ? tresări locotenentul.

— Îl pun la loc, cum a fost ; poftiți, priviți, se cunoaște ceva ?

Într-adevăr capacul se fixase din nou în lăcașul său, cum era normal să se găsească. Plutonierul prinse din nou de el, de sîrmă, de sac, și-i puse totul locotenentului în brațe. Acesta, desprinzînd săculețul de sîrmă, vărsă conținutul pe pat. În fața a trei perechi de ochi își etalau frumusețea o mulțime de bijuterii diverse ca valoare și format, cîte furase „Tony". Nu lipsea nici colierul de perle al lui Lili Iacobescu. În sac se mai găseau de asemenea un teanc de obligații, patru librete C.E.C., fără o valoare prea mare, probabil sortite falsificării într-un viitor imprevizibil, trei ștampile tip de agenție C.E.C., două buletine de identitate, cu datele foștilor titulari șterse cu clor, și trei ceasuri de aur, tip vechi, mai greu de vîndut cu preț bun.

— Să așezăm mobila la loc și să mergem, zise locotenentul. Cred că altceva nu mai avem ce găsi. Asta a fost tot.

Lili Iacobescu era distrusă. Nu-și putea imagina că toate acele acuzații o priveau pe ea. Socotea că, în fond, n-avea nici o vină, că moartea Andei se datora fatalității. Îi era greu să priceapă că mîna fatalității o îndrumase ea, ani în șir. Ella Pascalide era însă mai calmă. Se resemnase. Spera să scape cu o condamnare de numai cîteva luni, cel mult un an sau doi, să aibă parte și de vreo amnistie, ceva, și atunci s-o ia de la cap cu bănoasa ei „îndeletnicire“. Cunoştea adresele celor care îi treceau pragul şi nu se îndoia că îi va atrage din nou în orbita ei. Femeia însă nu ştia un lucru : datorită filajului organizat în jurul apartamentului ei, organele de miliţie dăduseră de firul cîtorva delapidări, abuzuri şi alte afaceri necinstite, fiecare în parte din „oamenii ei“ ajungînd „vecinii ei“. Ea la secţia femeilor, ei la secţia bărbaţilor. Şi unii şi alţii mîncau însă din acelaşi cazan şi se culcau şi se sculau la aceeaşi oră. Duceau o viaţă identică ; viaţă de puşcărie.

Redactor : M. GRADINARU
Tehnoredactor : C. FLOREA

Apărut 1970. Format 70×100/32. Coli de tipar 6,50.
Editura JUNIMEA. Palatul Culturii — Iaşi —
România

Tiparul executat sub comanda nr. 340
la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii“, Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti
Republica Socialistă România

EDITURA JUNIMEA

Lei 4